

Meža apsaimniekošanas plāns

2024

Maira Kutuļska, Žanis

Bacāns

“Sodra Forest Latvia” grupa

Latvijā

01.06.2024

MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA VĒSTURE

Izmaiņu vēsture

Datums	Autors	Versija	Apraksts
04.10.2012	Rimants Brālis	1.0	Meža apsaimniekošanas plāna sākotnējā redakcija
22.10.2012	Rimants Brālis, Aldis Deglis	1.1	Meža apsaimniekošanas plāna otrā redakcija
25.10.2012	Rimants Brālis, Aldis Deglis	1.2	Meža apsaimniekošanas plāna 2012. gada gala redakcija
04.11.2013	Rimants Brālis, Aldis Deglis	1.3	Meža apsaimniekošanas plāna 2013. gada gala redakcija
21.11.2014	Rimants Brālis, Aldis Deglis	1.4	Meža apsaimniekošanas plāna 2014. gada gala redakcija
15.03.2016	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.5	Meža apsaimniekošanas plāna 2016. gada gala redakcija
09.06.2017	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.6	Meža apsaimniekošanas plāna 2017. gada gala redakcija
12.02.2019	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.7	Meža apsaimniekošanas plāna 2019. gada gala redakcija
05.05.2020	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.8	Meža apsaimniekošanas plāna 2020. gada gala redakcija
07.05.2021	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.9	Meža apsaimniekošanas plāna 2021. gada gala redakcija
23.09.2021	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.10	Meža apsaimniekošanas plāna 2021. gada labota gala redakcija
10.06.2022	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.11	Meža apsaimniekošanas plāna 2022. gada gala redakcija
01.06.2023	Rimants Brālis, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.12	Meža apsaimniekošanas plāna 2023. gada gala redakcija
09.05.2024	Maira Kutuļska, Aldis Deglis, Žanis Bacāns	1.13	Meža apsaimniekošanas plāna 2024. gada gala redakcija

Caurskatītāji

Datums	Caurskatītājs	Versija	Amats
23.10.2012	Valentīns Kukšins	1.1	Meža meistars
23.10.2012	Tatjana Parfjonova	1.1	Grāmatvede – lietvede
04.11.2013	Kaspars Piševs	1.3	Kartogrāfs
21.11.2014	Aija Jakovļeva; Kaspars Piševs	1.4	Lietvede; Kartogrāfs
15.03.2016	Ilva Bolšteina; Ilgvars Zihmanis	1.5	Konsultants
31.05.2021	Ilva Bolšteina, Rimants Brālis, Kaspars Piševs	1.9	Konsultants, sertifikācijas speciālists, kartogrāfs
23.09.2021	Rimants Brālis	1.10	sertifikācijas speciālists
06.06.2022	Ilva Bolšteina, Rimants Brālis, Kaspars Piševs	1.11	Konsultants, sertifikācijas speciālists, kartogrāfs
01.06.2023	Ilva Bolšteina, Rimants Brālis, Kaspars Piševs	1.12	Konsultants, sertifikācijas speciālists, kartogrāfs
01.06.2024	Ilva Bolšteina, Rimants Brālis, Kaspars Piševs	1.13	Konsultants, sertifikācijas speciālists, ĢIS speciālists

Apstiprinātās versijas

Datums	Caurskatītājs	Versija	Amats
29.10.2012	Lars-Georg Hedlund	1.2	Prokūrists
05.11.2013	Lars-Georg Hedlund	1.3	Prokūrists
21.11.2014	Lars-Georg Hedlund	1.4	Prokūrists
15.03.2016	Kārlis Blūms	1.5	Prokūrists
09.06.2017	Kārlis Blūms	1.6	Prokūrists
03.06.2019	Kārlis Blūms	1.7	Prokūrists
27.05.2020	Kārlis Blūms	1.8	Prokūrists
05.06.2021	Kārlis Blūms	1.9	Prokūrists
23.09.2021	Kārlis Blūms	1.10	Prokūrists
10.06.2022	Kārlis Blūms	1.11	Prokūrists
01.06.2023	Kārlis Blūms	1.12	Prokūrists
01.06.2024	Kārlis Blūms	1.13	Prokūrists

© 2012-2024 SIA Sodra Forest Latvia. Visas tiesības aizsargātas. Šī dokumenta vai tā daļu kopēšana, modificēšana, uzglabāšana, arhivēšana un publiskošana ir kategoriski aizliegta.

SATURS

Meža apsaimniekošanas plāna vēsture	1
Izmaiņu vēsture	1
Caurskatītāji	2
Apstiprinātās versijas	3
Saturs	4
Tekstā izmantotie saīsinājumi	6
Ievads	7
1. Meža apsaimniekošanas stratēģija un mērķi	9
1.1. Mežu iedalījums un informācijas atjaunināšana	11
2. “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu vispārējs raksturojums.....	12
2.1. Meža zemju raksturojums un iedalījums zemes kategorijās	14
2.2. Mežaudžu platību iedalījums pa bonitātēm.....	16
2.4. Mežaudžu iedalījums pa valdošajām koku sugām pēc krājas apjoma	17
2.5. Mežaudžu kopējās krājas iedalījums pa sugām un vecuma grupām	19
2.6. Vidējā koksnes krāja	20
2.9. Medību saimniecība	24
2.10. Latvijas sociāli ekonomisko apstākļu raksturojums	29
3. Dabas un kultūras vērtību aizsardzība.....	36
3.1. “Sodra Forest Latvia” grupas dabas vērtības un saimniecisko aprobežojumu analīze.....	37
3.2. Ciršanas aprobežojumi	46
3.3. Augstvērtīgie meži	47
3.4. Rekreatīcijas objekti publiskajā ārtelpā.....	51
3.5. CO ² piesaiste	53
4. Meža apsaimniekošana.....	55
4.1. Meža izmantošana	55
4.2. Meža atjaunošana	64
4.3. Mežaudžu kopšana	66
4.4. Meža aizsardzība	71
4.5. Meža infrastruktūra	75
4.6. Meža infrastruktūras uzturēšana.....	76
4.7. Ainavu cirtes	77
4.8. Meža apsaimniekošanas darbību ietekmes vērtējums un monitorings.....	78

5.0. Meža apsaimniekošanas plāna aktualizācija	87
--	----

TEKSTĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

HCV – Augstvērtīgie meži.

“Sodra Forest Latvia” grupa – Latvijā reģistrētie saistītie uzņēmumi SIA Sodra Forest Latvia, SIA “Sodra Mežs”, SIA “Fragaria”, SIA “Myrtillus”, SIA “Ruda”, SIA “Zilupe Mežs”, SIA “Alfredsson Latvia” ar to īpašumā vai valdījumā esošiem meža un zemju īpašumiem.

DMB – Dabiskie meža biotopi

ES – Eiropas Savienība

FMPP – Forest Management Planning Package (latviešu valodā: Meža apsaimniekošanas plānošanas metodika)

FSC® – Forest Stewardship Council (latviešu valodā: Meža uzraudzības padome)

HCV- High Conservation Value (latviešu valodā: Augstvērtīgs)

IT – Informācijas tehnoloģijas

ĪADT – īpaši aizsargājamā dabas teritorija

LBTU - Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte

LR – Latvijas Republika

LVM - Latvijas valsts meži

LVM GEO – Platforma ģeogrāfisko informāciju sistēmu apkopošanai

LVMI Silava – Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”

MAAT – meža augšanas apstākļu tips

MAP – meža apsaimniekošanas plāns

MK – Ministru Kabinets

VMD – Valsts meža dienests

VMR – Valsts Meža reģistrs

DPA – Mežsaimniecisko darbu anketas

MNK – Mežaudzes novērtēšanas anketa

MDA – Mežsaimniecības darbu novērtēšanas anketa

RSA – reprezentatīvo paraugu platības

IEVADS

“Sodra Forest Latvia” grupa apsaimnieko zemes vairāk kā 130 000 ha platībā visā Latvijas teritorijā.

Tabulā nr.1 uzskaitītas “Sodra Forest Latvia” grupā ietilpstošo teritoriju lielums un meža īpatsvars kā arī mežainuma pakāpe.

“Sodra Forest Latvia” grupā ietilpstošās teritorijas, ha un mežainuma pakāpe, %, 2024.g.

Meža īpašnieks	Kopējā apsaimniekojamā teritorija	Meža zeme	Mežs	Mežainums
Alfredsson Latvia	597	560	545	91%
Fragaria	18329	16656	15617	85%
Myrtillus	80403	64897	61265	76%
Ruda	6446	5638	5437	84%
Sodra Mežs	17848	16065	15245	85%
Zilupe Mežs	11439	8694	8056	70%
Kopā	135063	112509	106164	79%

Tabula nr. 1. LVM GEO Zemes vienības, MVR dati, 2024

“Sodra Forest Latvia” grupas pamatdarbības joma ir meža īpašumu ilgtspējīga apsaimniekošana. Līdztekus meža apsaimniekošanai, “Sodra Forest Latvia” grupa attīsta arī citus darbības veidus – apsaimnieko lauksaimniecības zemes, sniedz medību pakalpojumus un veicina rekreācijas iespēju pieejamību. “Sodra Forest Latvia” grupa mežus un meža zemes pārvalda un izmanto tādā veidā, lai pēc iespējas tiktu saglabāta bioloģiskā daudzveidība, produktivitāte, atjaunošanās spēja, vitalitāte un spēja apmierināt nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas. Gada laikā kopējās “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu platības pieaugušas no 133919 ha 2023.gadā līdz 135063 ha 2024.gadā, meža zemju platības palielinājušās par 1661 ha un meža platības pieaugušas par 3280 ha sasniedzot 106164 ha jeb 79% mežainuma pakāpi.

“Sodra Forest Latvia” grupa Latvijā

SODRA grupa Zviedrijā apsaimnieko ~ 2,8 miljonus ha meža zemes. Līdztekus meža īpašumu apsaimniekošanai Zviedrijā, veic meža īpašumu apsaimniekošanu arī Latvijā, pamatojoties uz sekojošiem apsvērumiem:

- mežrūpniecība valstī ir raksturojama, kā samērā jauna nozare un ir vērojama tendence ilgtermiņā censties apmierināt vietējo pieprasījumu;

- valsts ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kas ir tuvu tādām nozīmīgām valstīm kā Zviedrija, Somija un Vācija, kurām ir raksturīga attīstīta mežrūpniecība un kuras ir ieinteresētas Latvijas koksnes un enerģētisko izejvielu iegādē;
- mežos ir plašāks koku sugu spektrs, kas nozīmē risku diversifikāciju ilgtermiņā.

Meža īpašumu apsaimniekošanā “Sodra Forest Latvia” grupa tiecas panākt optimālu līdzsvaru starp augstu kvalitāti un adekvātām izmaksām. Lēmumi par mežu ciršanu tiek pieņemti, izvērtējot tirgū aktuālās cenas un izvairoties no tā, ka atsevišķas mežaudzes varētu zaudēt vērtību. Savas darbības ietvaros “Sodra Forest Latvia” grupa cenšas palielināt reģionālo īpašumu koncentrāciju, kas ilgtermiņā dod izmaksu optimizācijas iespējas. Salīdzinoši bieži ir novērojams, ka tirgū tiek piedāvāti mežsaimnieciski degradēti īpašumi, kuru iegādei ir nepieciešami salīdzinoši mazāki resursi. Kā viens no pastāvīgiem uzņēmuma mērķiem ir šādu īpašumu atgriešana saimnieciskajā aprītē, pakāpeniski palielinot to ilgtspējību un vērtību.

“Sodra Forest Latvia” grupa ievēro un vadās pēc Latvijas Republikas normatīvo aktu un FSC® (Meža uzraudzības padomes) meža apsaimniekošanas noteiktajiem standartiem un prasībām.

Meža apsaimniekošanas plāns (MAP) ir izstrādāts, ievērojot valstī spēkā esošos normatīvos aktus, ratificētās starptautiskās konvencijas, Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2015.–2020. gadam, Par Vides politikas pamatnostādnēm 2021.-2027. gadam un FSC Principus un Kritērijus. MAP izstrādāts saskaņā ar MK 2014. gada 4. februāra noteikumiem Nr. 67 "Noteikumi par meža apsaimniekošanas plānu" un FSC Pagaidu Nacionālo meža uzraudzības standartu Latvijai FSC-STD-LVA-01-2023 LV.

MAP sākotnējā versija tika izstrādāta laika periodam no 2012. līdz 2016. gadam. MAP 2024. gada versija ir caurskatīta, aktualizēta un apstiprināta laika periodam no 2019. gada līdz 2024. gadam.

1. MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS STRATĒGIJA UN MĒRĶI

Mūsdienīgam mežam jābūt ražīgam, bioloģiski daudzveidīgam, veselīgam, ekoloģiski tīram un kvalitatīvam. Uz mūsdienīgu mežu virzītas apsaimniekošanas mērķi – efektīvi un saimnieciski izmantot meža resursus, saglabāt dabas daudzveidību un esošās kultūrvēsturiskās vērtības, kā arī nodrošināt sabiedrībai atpūtas un rekreācijas iespējas un citas meža nekoksnes vērtības.

“Sodra Forest Latvia” grupa apsaimnieko savus īpašumus Latvijā, īstenojot efektīvu meža apsaimniekošanas stratēģiju, kuras pamatā ir pārdomāta mežsaimniecības attīstības plānošana ilgtermiņā – sākot ar meža atjaunošanu un beidzot ar koksnes realizāciju. “Sodra Forest Latvia” grupa aktīvi iesaistās Latvijas meža nozares attīstībā, ieviešot un izmantojot mūsdienīgas apsaimniekošanas metodes, jaunākās zinātniskās atziņas, kā arī ilggadīgu mežsaimniecības pieredzi.

“Sodra Forest Latvia” grupas meža apsaimniekošanas stratēģija vērsta uz efektīvu un ilgtspējīgu meža resursu saimniecisko izmantošanu, vienlaikus nodrošinot meža ekosistēmas uzturēšanu un tās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un atbalstot apkārtējo iedzīvotāju sociālo vajadzību apmierināšanu. Būtisks grupas stratēģijas virziens ir meža platību atjaunošana, paplašināšana un kvalitātes uzlabošana, veidojot augstvērtīgu nākotnes mežu. Ja tiek piedāvāts tirgū īpašums ar zemas kvalitātes mežiem un izcirtumiem, “Sodra Forest Latvia” grupa vienmēr cenšas novirzīt nozīmīgu daļu no saviem ieņēmumiem šo īpašumu iegādei, sakārtošanai un attīstībai.

Šā gada sākumā SODRA grupa izsludināja jaunu stratēģiju 2025+ ar pamata saukli “No vienas ģimenes uz otru”. Uz doto brīdi notiek darbs pie jaunās stratēģijas 2025+ integrēšanas “Sodra Forest Latvia” grupas procesos. “Sodra Forest Latvia” grupas stratēģijas pamatnostādnes ir veidotas saskaņā ar kopējo SODRA stratēģiju, kas apstiprināta līdz 2025.gadam ([Sodra's strategy: Profitable and sustainable growth in a changing world \(sodra.com\)](https://www.sodra.com)):

- **Ienesīga un ilgtspējīga izaugsme pastāvīgi mainīgajā pasaulē**
- **Ilgtspējīga un resursiem efektīva darbība**
- **Inovativitāte**
- **Pasaules klases efektivitāte**
- **Digitalizācija**
- **Elastība un izturība**
- **Koncentrācija uz rentablu izaugsmi.**

“Sodra Forest Latvia” grupas meža apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi

- Meža resursu optimāla un efektīva izmantošana

“Sodra Forest Latvia” grupas mērķis ir paaugstināt pieejamo meža resursu izmantošanas efektivitāti. Mūsdienīgu mežsaimniecības metožu izmantošana spēj palielināt mežaudžu ražīgumu, t.i., ļauj izaudzēt lielāku augstvērtīgas koksnes daudzumu konkrētās platībās, samazinot kopējai kvalitatīva meža audzēšanai nepieciešamo laika periodu. Tas nodrošina efektīvu ieguldīto līdzekļu atdevi un grupas īpašumu vērtības pieaugumu ilgtermiņā.

- Ilgtspējīgas, racionālas un pārdomātas meža aprites nodrošināšana

Ilgtspējību “Sodra Forest Latvia” grupa tiecas nodrošināt ar pārdomātu un plānotu ilgtermiņa meža resursu izmantošanu. Šis ir ilgtermiņa mērķis, kuru īstenojot, tiek sabalansēts kopējās krājas pieaugums un ciršanas apjomi noteiktā laika posmā. To palīdz nodrošināt arī atjaunoto un ieaudzēto meža platību apjomi.

- Dabas vērtību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana

Īstenojot atbildīgu meža apsaimniekošanas praksi, vienlaikus tiek nodrošināta meža ekosistēmas saudzēšana un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana.

- Meža apsaimniekošanas izmaksu efektivitātes paaugstināšana

Veidojot īpašumu portfeli, “Sodra Forest Latvia” grupas mērķis ir pašpietiekama ilgtermiņa mežsaimnieciskā darbība, bez ārējo finanšu resursu piesaistes. Ekonomiski efektīvāk ir apsaimniekot kompaktas, pārlietu nesadrumstalotas platības. Liels uzņēmums pieejamos resursus spēj izmantot efektīvāk nekā mazs uzņēmums, jo iespējams algot darbiniekus, kas specializējušies kādā noteiktā darbības jomā. Savukārt investīcijas IT risinājumos, spēj palīdzēt uzņēmumam ar zemākām izmaksām veikt lielāku darba apjomu, nezaudējot darba izpildes kvalitāti. Mūsdienīgi IT risinājumi paaugstina mežsaimniecisko darbu kontroles iespējas un palīdz veikt darbu plānošanu īstermiņa un ilgtermiņā.

- Zemes resursu optimāla izmantošana

“Sodra Forest Latvia” grupas prioritāte ir lauksaimniecībai nepiemērotu zemju apmežošana, tādējādi vairojot grupas īpašumā esošo mežu platības. Šiem mērķiem “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumi pārsvarā izmantoto vietējās izcelsmes stādmateriālu. Tomēr atbildīgi pieņemot lēmumu par turpmāku zemes izmantošanu, tiek izskatīti arī citi zemes izmantošanas veidi. Tiek ņemtas vērā valsts ilgtermiņa intereses kā arī lokāli un konkrētajai vietai piemēroti zemes izmantošanas risinājumi, piemēram, ilgtermiņa lauksaimniecības zemju noma u.tml.

- Augstvērtīga nākotnes meža mērķtiecīga veidošana

Nekvalitatīvi apsaimniekotu meža zemju, zemas kvalitātes mežaudžu un izcirtumu sakārtošana un attīstība, padara tos par saimnieciski un ekoloģiski augstvērtīgiem nākotnes mežiem, tādējādi ilgtermiņā nodrošinot kvalitatīvus meža resursus un meža nekoksnes vērtības (t.sk. efektīvāku skābekļa ražošanu un CO2 absorbciju no atmosfēras, mazinot siltumnīcas efektu).

- Sabiedrības sociālo interešu ievērošana

Meža apsaimniekošanas gaitā “Sodra Forest Latvia” grupa cenšas ievērot sabiedrības intereses neierobežojot meža nekoksnes vērtību, rekreācijas un atpūtas iespēju pieejamību, kā arī, iespēju robežās veicot īpašumu apsaimniekošanu, tiek ņemti vērā estētisko un kultūrvēsturisko ainavu veidojošie faktori.

“Sodra Forest Latvia” grupas meža īpašumu apsaimniekošanas vispārējie pamatprincipi

“Sodra Forest Latvia” grupas mežu īpašumu apsaimniekošanai Latvijā laika periodam no 2019. līdz 2024. gadam ir noteikti šādi vispārējie pamatprincipi:

- Mežu apsaimniekošana saskaņā ar SIA “Sodra Forest Latvia” darbības plānu un stratēģiju, vienmēr ievērojot starptautisko normatīvu aktu, Latvijas Republikas normatīvo aktu un FSC meža apsaimniekošanas standartu prasības.
- Daļa no ieņēmumu novirzīšanas zemes īpašumu apvienošanas un īpašumu koncentrācijas jautājumu risināšanai;
- Meža īpašumu vērtības saglabāšana un attīstīšana pēc iespējas izvairoties no dabas daudzveidību un esošās kultūrvēsturiskās vērtības ietekmēšanas;
- Mežsaimniecisko darbu veikšana augstā kvalitātē un par pamatotām izmaksām;
- Meža resursu realizācijas nepieciešamību primāri nosaka grupas īpašumos nepieciešamo mežsaimniecisko darbu plānotās izmaksas, kā arī ilgtspējas uzstādījumi;
- HCV definīcijas maiņa atbilstoši jaunajam FSC-FM standartam.

1.1. Mežu iedalījums un informācijas atjaunināšana

“Sodra Forest Latvia” grupa rūpējas par to, lai uzņēmumu reģistros tiktu ietverta pietiekami kvalitatīva un visaptveroša informācija, kas izmantojama gan lēmumu pieņemšanai par operatīvajiem pasākumiem, gan arī vispārējās analīzes veikšanai.

Aktuāla informācija

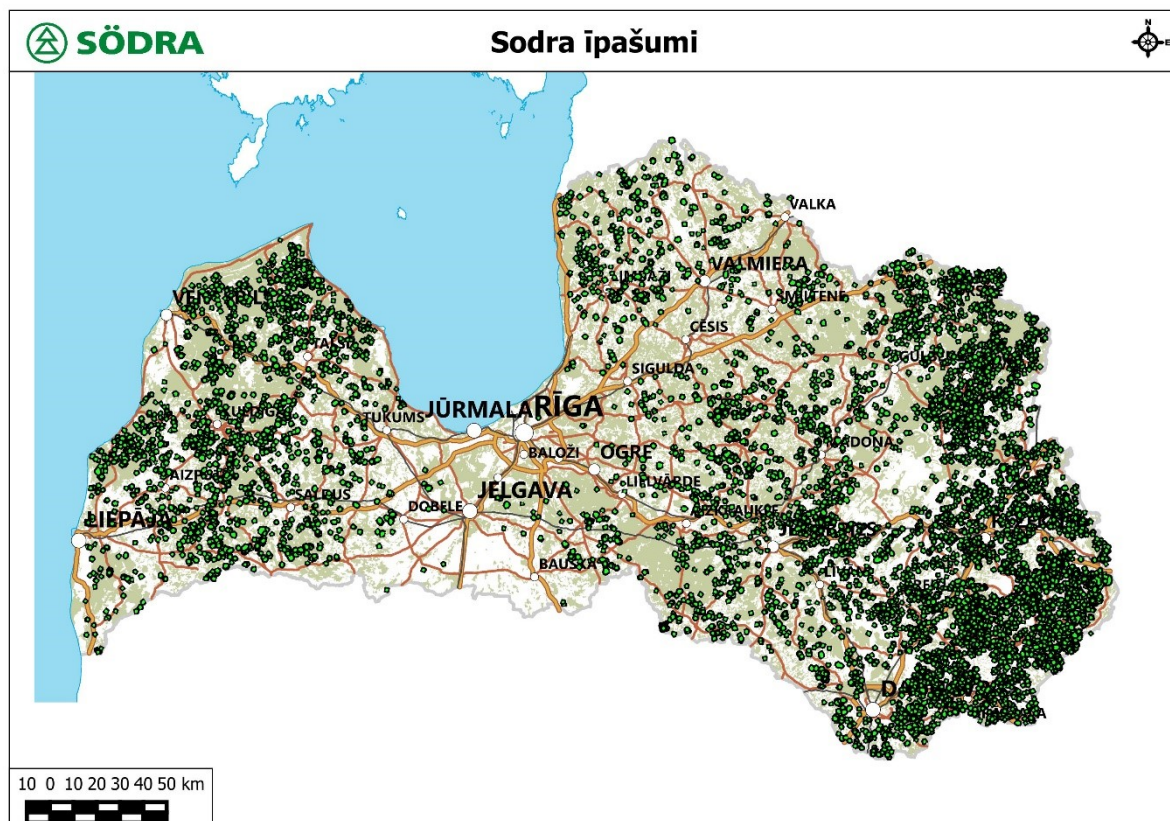
Prasība pēc aktuāliem reģistra datiem rada nepieciešamību izmantot sistēmu, kas nodrošina pastāvīgu informācijas atjaunināšanu. Visaptveroša informācija jāievāc, izmantojot efektīvas inventarizēšanas metodes, un jāpapildina ar datiem par veiktajiem pasākumiem. Katrā informācijas atjaunināšanas reizē jāizvirza priekšlikumi nākamajiem apsaimniekošanas pasākumiem.

Dokumentācija no iepriekšējā īpašnieka

“Sodra Forest Latvia” grupai nav pieejama oficiālā informācija par kādu nekustamo īpašumu, pirms grupa nav kļuvusi par tā reģistrēto īpašnieku. Tas var radīt kavējumus grupas darbā, tāpēc jau pirkuma līguma sastādīšanas vai saskaņošanas laikā, no pārdevēja jācenšas iegūt maksimāli daudz informācijas par nekustamo īpašumu – zemes robežu un meža zemju plānus, meža inventarizācijas datus, veikto pasākumu sarakstu un tml. nozīmīgu informāciju par nekustamo īpašumu.

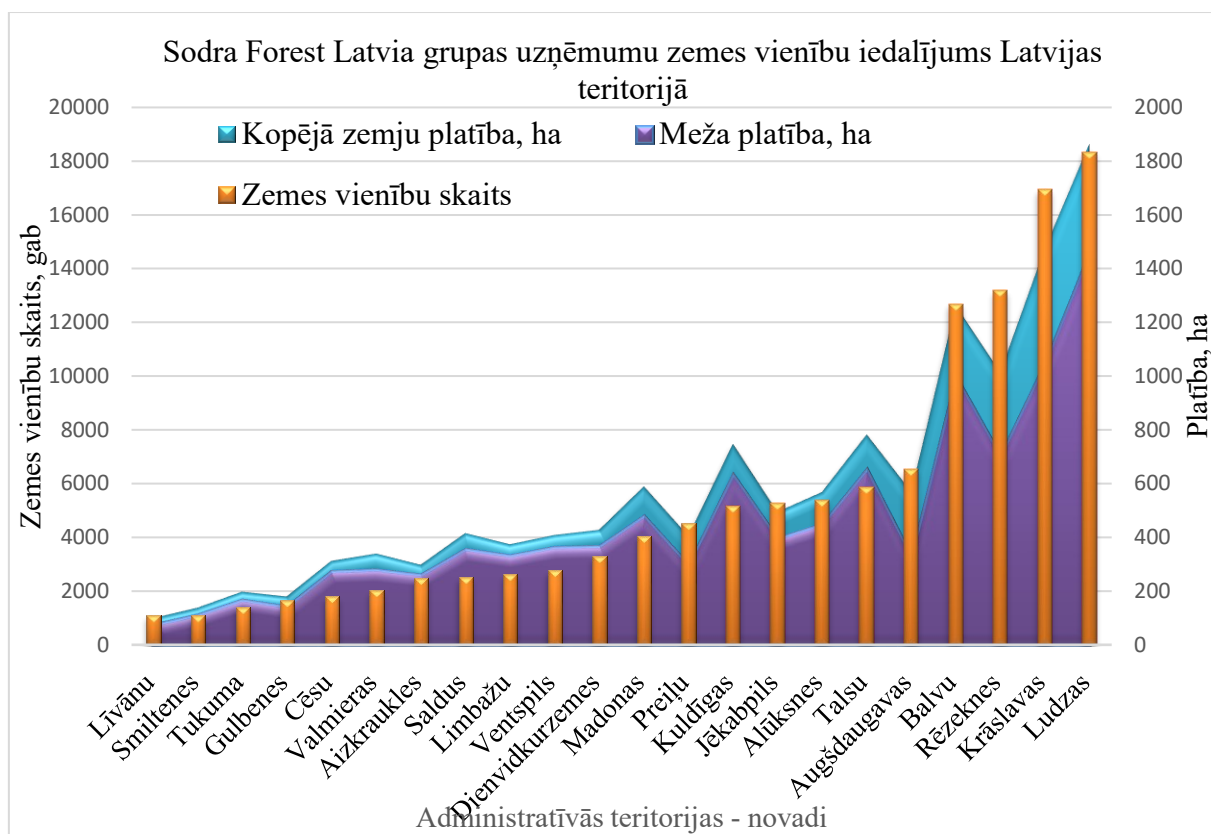
2. “SODRA FOREST LATVIA” GRUPAS ĪPAŠUMU VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

“Sodra Forest Latvia” grupa apsaimnieko zemes 135 063 ha platībā, tai skaitā meža zemes 112 509 ha platībā. Grupas īpašumi atrodas visā Latvijas teritorijā. Grupas uzņēmumu īpašuma tiesības apliecina izsniegtās Zemesgrāmatu apliecības vai apsaimniekošanas līgums.

Attēls Nr.1. “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu izvietojums Latvijas teritorijā, LVM GEO, 2024

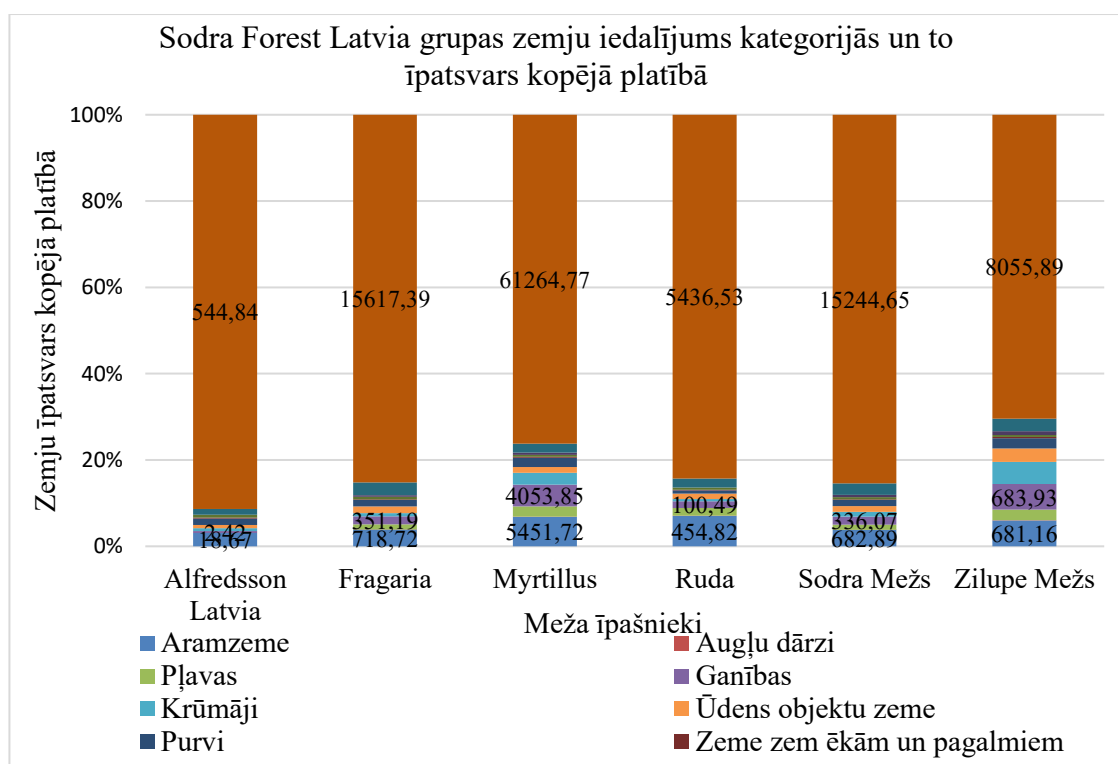
“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumi kopā apsaimnieko 12 365 zemes vienības visā Latvijas teritorijā lielumā no 27 ha Salaspils novadā līdz 18626 ha zemju Ludzas novada teritorijā. Kā redzams otrajā attēlā lielākās “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu platības un zemes vienību skaits atrodas Latgales reģionā. Latgales reģionā īpašumu struktūrā vairāk dominē arī nemeža zemes, kas saistīts ar kopējo Latgales reģiona attīstību – tiek pārdoti īpašumi - viensētas, kuru sastāvā arī lauksaimniecības zemes, aizaudzušas lauksaimniecības zemes, kuras nepieciešams atjaunot vai transformēt meža zemēs.

Attēls Nr.2. “Sodra Forest Latvia” īpašumu struktūra, VZD, 2024

Liels “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu īpatsvars atrodas arī Kurzemes un Vidzemes reģionos.

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu sarakstu var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Attēls Nr. 3. Zemju iedalījums kategorijās, VZD, 2024

Kā redzams 3.att., “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu struktūru pamatā veido mežs – vidēji tie ir 79% no īpašumu platībām. Aramzeme veido vidēji 6% no kopējām īpašumu platībām. Vislielākais aramzemes īpatsvars atrodas “Myrtillus” un “Ruda” platībās – 7% no šo zemju īpašnieku platībām. Kā trešā lielākā kategorija “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos ir ganības, kas vidēji veido 3% no īpašumu teritorijām. Vislielākais ganību īpatsvars – 6% atrodas “Zilupe Mežs” platībās. “Zilupe Mežs” platībās vērojams izteiktāks krūmāju īpatsvars – 5% no kopējā zemes īpašnieka teritorijas.

2.1. Meža zemju raksturojums un iedalījums zemes kategorijās¹

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu apsaimniekoto meža zemju kopplatība pamatojoties uz Valsts zemes dienesta (VZD) datiem ir 106 164 ha. Mežainums “Sodra Forest Latvia” grupas (pēc VZD datiem) uzņēmumu īpašumu platībā ir 79%.

Meža datu aprēķinos par pamatu tiek izmantoti Valsts Meža dienesta (VMD) dati, taču zemes platību iedalījumam, kas parādīti turpmākajās tabulās un attēlos tiek izmantoti dati no Zemes robežu un situāciju plāniem no Valsts Zemes Dienesta reģistra (VZD). Tā kā VMD datu un zemes robežu un situācijas plānu aktualizācijas datumi ir dažādi, tas rada nelielu novirzi mežainuma aprēķinā.

¹ Dati apkopoti 09.05.2024

Kā redzams otrajā tabulā, lielākais no sešiem meža zemju īpašniekiem “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumā ir “Myrtillus” ar 64890,42 ha, pēc tam seko divi līdzvērtīgi meža īpašnieki – “Fragaria” un “Sodra Mežs” ar vairāk kā 16000 ha meža zemju. Mazākie trīs mežu īpašnieki ir “Zilupe Mežs” ar 8693,67 ha un “Ruda” ar 5620,52 ha. Kā vismazākais īpašnieks ir “Alfredsson Latvia” ar 559,71 ha meža zemju.

“Sodra Forest Latvia” grupas apsaimniekošanā esošo meža zemju iedalījums pēc kategorijas, ha

Meža zemes kategorija/Zemes īpašnieks	Alfreds son Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Mežaudze	529,94	15625,74	60689,96	5319,07	14583,80	7927,42	104675,93
Izcirtums	20,86	374,69	1440,35	176,95	943,93	314,21	3270,99
Zāļu purvs	6,62	153,02	1208,30	25,69	122,34	177,53	1693,50
Pārplūstošs klajums	0,88	181,41	280,61	33,71	130,12	93,66	720,39
Beburu applūdinājums	0,19	78,40	420,77	12,55	121,31	49,49	682,71
Lauce	0,47	88,30	383,60	28,84	60,28	40,50	601,99
Sūnu purvs	0,75	88,87	150,15	4,72	60,15	6,28	310,92
Meža dzīvnieku barošanas lauce		28,26	119,01	7,53	19,79	58,83	233,42
Pārejas purvs		32,56	79,32	8,68	12,18	13,38	146,12
Iznīkusi mežaudze		4,70	110,91	2,78	4,81	6,74	129,94
Smiltājs			2,81		5,61	1,38	9,80
Sēklu plantācijas			0,23			4,25	4,48
Kokmateriālu krautuves vieta			3,78		0,51		4,29
Rekultivācijas zeme			0,37				0,37
Virsājs			0,21				0,21
Rekreācijas platība			0,04				0,04
Kopā	559,71	16655,95	64890,42	5620,52	16064,83	8693,67	112485,10

Tabula Nr.2. Meža zemju iedalījums pēc kategorijas, ha, VMD, 2024

Kā redzams trešajā tabulā, “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu meža zemju sastāvā pamatā ir mežaudzes un tās veido 93% no kopējā meža zemju sastāva. 2,91% veido izcirtumi un 1,51% - zāļu purvi. Pārējie meža zemju veidi veido mazāk par vienu procentu no kopējā meža zemju apjoma.

“Sodra Forest Latvia” grupas meža zemju kategoriju īpatsvars kopējā meža zemju skaitā, %

Zemes kategorija	Zemju īpatsvars
Mežaudze	93,06
Izcirtums	2,91
Zāļu purvs	1,51
Pārplūstošs klajums	0,64
Bebru applūdinājums	0,61
Lauce	0,54
Pārējās zemes	0,75

Tabula Nr.3. Meža zemju kategoriju īpatsvars, %, VMD, 2024

2.2. Mežaudžu platību iedalījums pa bonitātēm

Bonitāte ir mežaudzes ražību raksturojošs rādītājs, ko nosaka atkarībā no valdošās koku sugas koku augstuma noteiktā vecumā. Kā redzams tabulā “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumos ir pārstāvētas mežaudzes ar augstākajām ražības klasēm - 84% veido Ia - II bonitātes mežaudzes.

“Sodra Forest Latvia” grupas mežaudžu platību iedalījums pa bonitātēm, ha un īpatsvars, % pret kopējo mežaudžu platību

Bonitāte	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā	Īpatsvars
Ia	202	4254	19409	1226	4646	2993	32731	31
I	141	4712	19400	1824	4646	2319	33043	31
II	74	3600	12967	1249	2663	1504	22057	21
III	61	1873	5711	589	1450	779	10463	10
IV	46	906	2171	364	884	259	4631	4
V	5	257	1007	99	292	63	1723	2
Va		37	244	20	71	14	386	0
Kopā	530	15639	60909	5371	14651	7933	105032	

Tabula Nr.4. Mežaudžu platību iedalījums pa bonitātēm, ha, VMD, 2024

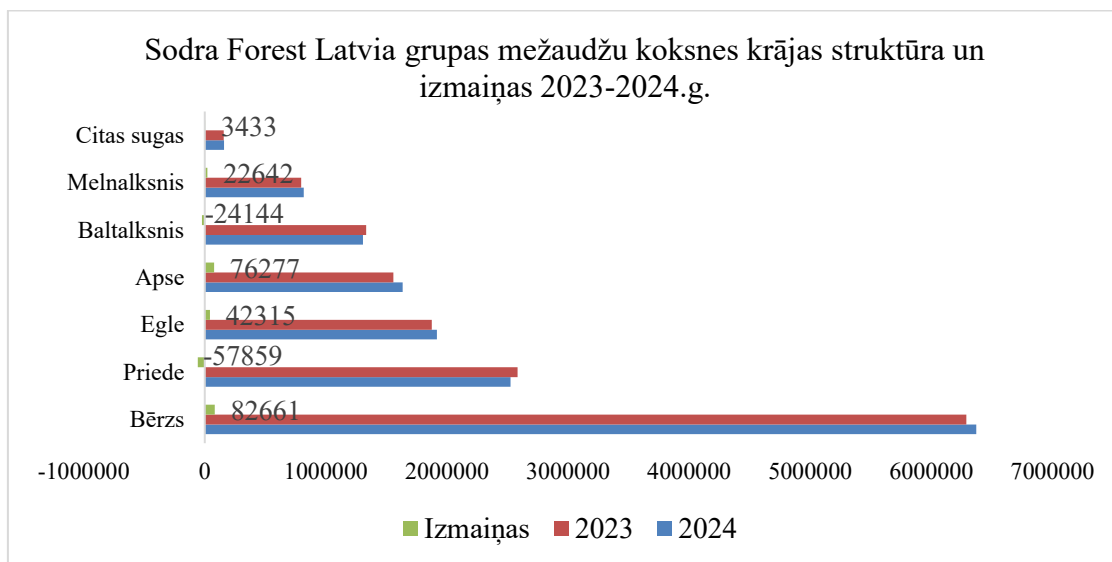
Salīdzinājumā ar 2023.gadu, I un II bonitātes mežaudžu apjoms ir samazinājies par 1%, taču par 8% jeb 2476 ha ir pieaudzis Ia bonitātes mežaudžu apjoms. Tas apliecina “Sodra Forest Latvia” grupas mežaudžu augšanas potenciālu un attīstības pozitīvo tendenci.

2.4. Mežaudžu iedalījums pa valdošajām koku sugām pēc krājas apjoma

Mežā esošās koksnes apjoma un tā struktūras analīze ir ļoti svarīgs instruments koksnes pārdošanas plānošanā. Tāpat krājas analīze nepieciešama, lai plānotu mazvērtīgo mežaudžu nomaiņu pret augstvērtīgākām mežaudzēm.

Valdošās koku sugas pēc krājas apjoma “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežaudzēs ir ekonomiski vērtīgās koksnes sugas: bērzs, priede un egļe. Bērza mežaudžu īpatsvars kopējā koksnes krājā veido 43%, priežu audzes 17% un egļu audzes 13%. Apšu mežaudzes veido 11% no kopējās krājas, bet baltalkšņu audzes 8% no kopējās “Sodra Forest Latvia” grupas kopējās krājas.

Kopējā mežaudžu koksnes krāja “Sodra Forest Latvia” īpašumos ir 14 733 358 m³. Kopējais krājas pieaugums salīdzinājumā ar 2023.gadu ir 145 322 m³.

Attēls Nr. 4. Koksnes krāja, GEO, 2024

Kā redzams 4. attēlā, tad salīdzinājumā ar 2023.gadu vislielākais koksnes krājas pieaugums vērojams lapu koku audzēs - 82661 m³ apjomā bērza audzēs un 76227 m³ apjomā apšu audzēs. Bērza krājas pieaugums ir skaidrojams ar sugu nomaiņu jaunaudzju kopšanas rezultātā. Skujkoku audzēs egļu kopējā krāja pieaugusi par 42315 m³ taču priežu krāja samazinājusies par 57859 m³, kas skaidrojams ar labvēlīgu tirgus situāciju 2023.gadā un ciršanas apjomu plānošanu. Par 24144 m³ samazinājusies arī baltalkšņu krāja, kas saistīts ar mērķtiecīgiem sugu nomaiņas pasākumiem.

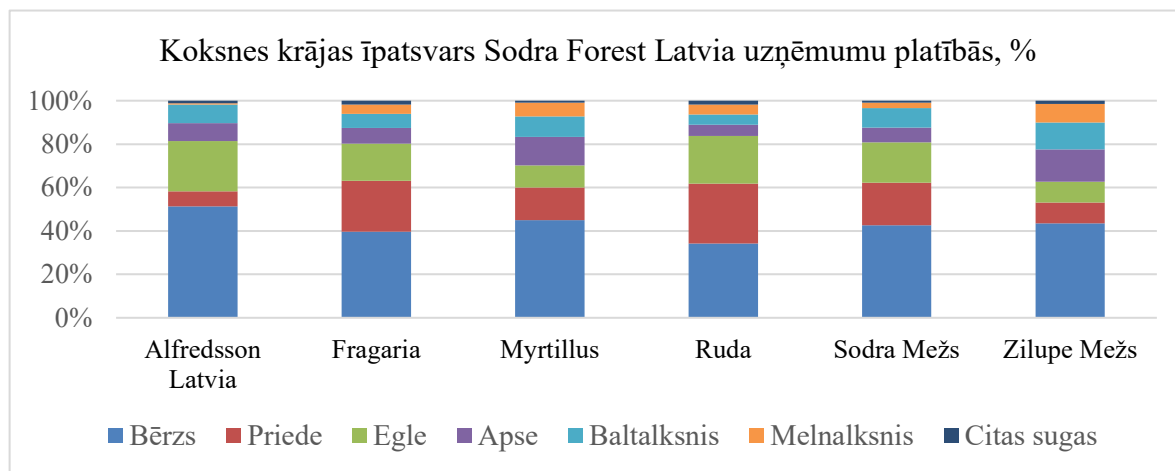
**“Sodra Forest Latvia” mežaudžu koksnes krājas apjomi, m3 pa valdošajām sugām un
zemju īpašniekiem**

Valdošās koku sugas	Alfredsson Latvia	Fragaria”	“Myrtillus”	“Ruda”	“Sodra Mežs”	“Zilupe Mežs”	Kopā
Bērzs	35395	846604	3910376	268609	869236	441628	6371848
Priede	4761	497508	1313443	216913	396404	97354	2526384
Egle	16042	366486	885167	171763	379191	98161	1916811
Apse	5610	154189	1142637	40668	138980	151225	1633309
Baltalksnis	5954	135909	822898	36527	181417	125019	1307723
Melnalksnis	400	93394	548144	36511	52860	86396	817705
Citas sugas	807	37114	74730	13736	17543	15650	159580
Kopā	68969	2131203	8697395	784728	2035630	1015433	14733358

Tabula Nr. 5. Mežaudžu platību iedalījums pa valdošajām koku sugām, m3, MVR, 2024

Kā redzams tabulā, no vairāk kā 14 milj. m3 koksnes krājas, vairāk kā puse jeb 8,7 milj. m3 atrodas “Myrtillus” platībās. Vairāk kā 2 milj. m3 atrodas “Fragaria” un “Sodra Mežs” apsaimniekošanā.

Kā redzams attēlā Nr. 5 vislielākais bērza audžu īpatsvars atrodas “Alfredsson Latvia” teritorijā, savukārt priežu audžu krājas īpatsvars – Kurzemē esošajās “Ruda” un “Fragaria” teritorijās. “Sodra Mežs” teritorijās vērojams līdzsvarots skujkoku īpatsvars kopējā mežaudžu koksnes krājā.

Attēls Nr. 5 Mežaudžu platību iedalījums pa valdošajām koku sugām. VMR, 2024

“Zilupe Mežs” un “Alfredsson Latvia” teritorijās priežu audžu īpatsvars ir ļoti neliels. “Zilupe Mežs” teritorijās izteikti lielāks ir lapu koku īpatsvars kopējā krājas apjomā.

2.5. Mežaudžu kopējās krājas iedalījums pa sugām un vecuma grupām

Kā redzams tabulā Nr.6. “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežaudzēs gandrīz pusi no krājas (48%) veido vidēja vecuma audzes. Briestaudzes veido 19%, jaunaudzes un pieaugušas audzes - 13%, bet pāraugušas audzes – 6%.

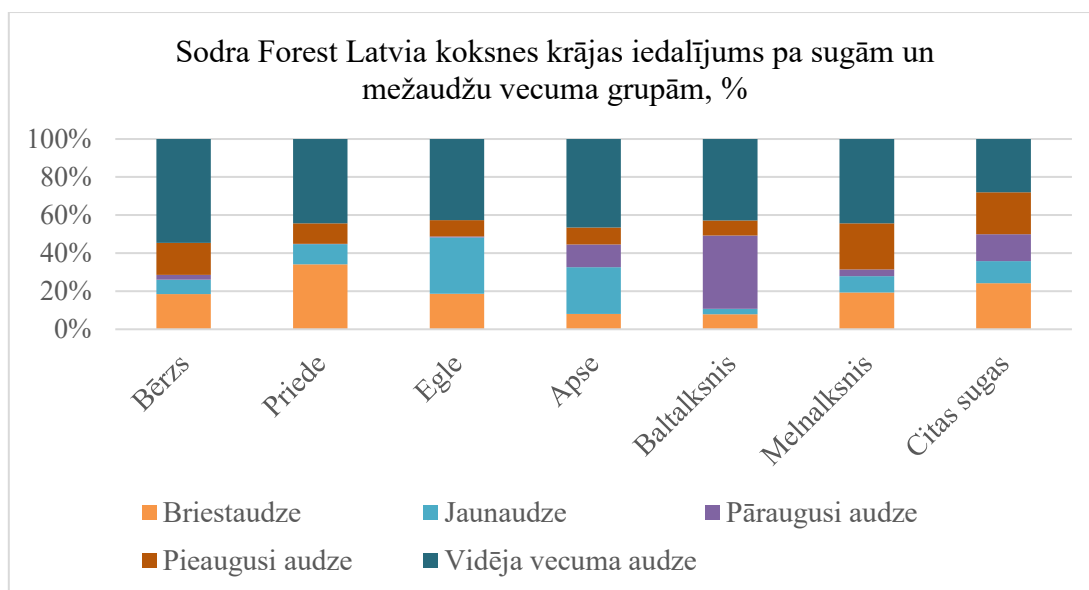
“Sodra Forest Latvia” grupas mežaudžu iedalījums pa sugām un vecuma grupām un mežaudžu vecuma grupu īpatsvars kopējā mežaudžu krājā, %

Valdošās koku sugas	Briestaudze	Jaunaudze	Pāraugusi audze	Pieaugusi audze	Vidēja vecuma audze	Kopā
Bērzs	1179058	483898	168264	1064334	3491856	6387411
Priede	861157	269090	3522	271815	1117263	2522848
Egle	358136	570483	8898	164059	819823	1921399
Apse	131316	402627	196567	147503	761854	1639868
Baltalksnis	102572	38145	504615	104764	559745	1309841
Melnalksnis	159311	70669	29112	198436	364306	821834
Citas sugas	38958	18469	22773	35241	44896	160336
Kopā	2830507	1853381	933751	1986154	7159744	14763537
Īpatsvars	19	13	6	13	48	100

Tabula Nr.6. Koksnes krāja, m3, VMD dati, 2024

Salīdzinājumā ar 2023. gadu kopējais pieaugušu un pāraugušu mežaudžu krājas īpatsvars ir samazinājies par 1%.

No saimnieciskā viedokļa raugoties, situācija, ka pāraugušu audžu īpatsvars veido tikai 6% no kopējās krājas apjoma, ir pozitīva un liecina par mērķtiecīgu meža apsaimniekošanas plānošanu.

Attēls Nr.6. Koksnes krājas iedalījums pa sugām un vecuma grupām, m3, VMR, 2024, %

Analizējot mežaudžu vecuma grupu iedalījumu pa sugām, attēlā Nr. 6 redzams, ka lielākais pāraugušu audžu īpatsvars ir lapu koku: baltalkšņu un apšu mežaudzēs veidojot 504615 m3 baltalkšņu krājas un 196516 m3 apšu krājas. Skujkoku audzēs faktiski nav pieejams pāraugušu audžu apjoms. Vislielākā krāja pieaugušās mežaudzēs ir bērzam – 1064334 m3, priedei 271815 m3 un melnalksnim – 198436 m3. Attēlā redzams, ka “Sodra Forest Latvia” grupas skujkoku meža atjaunošanā tiek izmantoti egļu un priežu stādi savukārt dabiskajā lapu koku mežaudžu atjaunošanās procesā tiek vērojama apšu audžu dominance. Vismazākais jaunaudžu īpatsvars ir baltalkšņu audzēs, kas liecina, ka “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumi palielina mežaudžu īpatsvaru ar ekonomiski vērtīgajām sugām.

2.6. Vidējā koksnes krāja

“Sodra Forest Latvia” grupas apsaimniekotajās mežu platībās vidējā koksnes krāja salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir pieaugusi no 138 m3/ha 2023.gadā līdz 143 m3/ha 2024. gadā, kas apliecina uzņēmuma resursu ieguves ilgtermiņa principu ievērošanu.

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu vidējās krājas m3/ha

Zemes īpašnieks	Vidējā nogabalu krāja
Alfredsson Latvia	133
Fragaria	140
Myrtillus	147
Ruda	148
Sodra Mežs	134

Zilupe Mežs	126
-------------	-----

Tabula Nr. 7. Vidējais koksnes krājas sadalījums, VMD, 2024

Kā redzams attēlā, tad vislielākais koksnes krājas apjoms uz hektāru uzkrāts “Ruda” un “Myrtillus” platībās, savukārt vismazākais koksnes krājas apjoms uz hektāru uzkrāts “Zilupe Mežs” platībās.

2.7. Mežaudžu platību iedalījums pa meža augšanas apstākļu tiem

“Sodra Forest Latvia” grupas apsaimniekotie meži pārsvarā aug uz minerālaugsnes, kas sastāda 80%, kā arī dominē dabiskas, nesusinātas augtenes – 77%.

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežaudžu iedalījums pa augsnes veidiem, ha, 2024.g.

Augsnes veids	Alfredsso n Latvia	Fragari a	Myrtillu s	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Kūdras augsne	148	1 503	14 838	515	2 612	1 751	21 367
Minerālaugsne	403	14 569	47 784	5 042	13 023	6 515	87 334
Kopā	551	16 072	62 621	5 557	15 635	8 266	108 701
Minerālaugsnes īpatsvars	73%	91%	76%	91%	83%	79%	80%

Tabula Nr. 8. Mežaudžu augsnes veidi, VMR, 2024

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežaudžu iedalījums pa augteņu veidiem, ha, 2024.g.

Augsnes veids	Alfredsso n Latvia	Fragari a	Myrtillu s	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Dabiskās augtenes	423	12 516	47 224	4 364	12 648	7 055	84 231
Susinātās augtenes	128	3 556	15 398	1 192	2 986	1 211	24 470
Kopā	551	16 072	62 621	5 557	15 635	8 266	108 701
Dabisko augteņu īpatsvars	77%	78%	75%	79%	81%	85%	77%

Tabula Nr. 9. Mežaudžu augteņu veidi, VMR, 2024

Kā redzams tabulā Nr. 10 “Sodra Forest Latvia” grupas apsaimniekotie meži pamatā atrodas sausajos meža augšanas apstākļu tipos: vērī (34%) un damaksnī (21%), bet netrūkst arī slapjainu, piem. slapjais vērī (5%), slapjais damaksnis (4 %) u.c.

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežaudžu iedalījums pa MAAT, ha

Augšanas apstākļu tips	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā:	Īpatsvars
Vēris	214	4 523	22 045	1 336	5 429	3 846	37 393	34%
Damaksnis	155	4 258	11 482	1 829	3 762	1 560	23 046	21%
Platlapu ārenis	9	557	4 749	167	914	308	6 704	6%
Šaurlapu ārenis	5	1 974	2 475	730	901	152	6 237	6%
Slapjais vēris	11	700	3 594	180	827	422	5 735	5%
Šaurlapju kūdrenis	61	464	3 627	174	768	307	5 400	5%
Platlapju kūdrenis	47	293	4 090	81	343	398	5 252	5%
Slapjais damaksnis	6	1 618	1 764	490	688	132	4 698	4%
Niedrājs	22	431	2 765	177	799	352	4 546	4%
Dumbrājs	12	233	3 245	57	359	604	4 509	4%
Lāns	1	262	782	137	163	52	1 397	1%
Citi MAAT	8	759	2 004	199	682	134	3 785	3%
Kopā:	551	16 072	62 621	5 557	15 635	8 266	108 701	100%

Tabula Nr. 10. Nogabalu rādītāji, VMR, 2024

Vismazāko īpatsvaru “Sodra Forest Latvia” meža īpašumos veido tādi meža augšanas apstākļu tipi kā lāns, niedrājs un dumbrājs.

Kā redzams tabulā Nr.11, vislielākais mežaudžu fitocenozes apjoms ir sausieņos. To īpatsvars “Sodra Forest Latvia” īpašumos veido 58%.

Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežaudžu fitocenozes iedalījums, ha

Fitocenozes veids	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Āreņi	14	2 764	7 367	924	1 820	465	13 354
Kūdreni	113	791	8 030	269	1 166	746	11 116
Purvaini	35	711	6 807	246	1 446	1 005	10 251
Sausieņi	371	9 240	34 779	3 401	9 591	5 489	62 871
Slapjaini	17	2 565	5 637	717	1 611	561	11 109
Kopā	551	16 072	62 621	5 557	15 635	8 266	108 701
Sausieņu īpatsvars	67%	57%	56%	61%	61%	66%	58%

Tabula Nr. 11. Nogabalu rādītāji, VMR, 2024

2.8. Meža nekoksnes resursu raksturojums ¹⁰

Meža rekreatīvo un nekoksnes resursu nozīme Latvijā arvien pieaug. Mežā tiek iegūtas ogas, sēnes, rieksti, sulas, ārstniecības augi u.c. Svarīgāka kļūst arī meža ekoloģiskā un rekreatīvā nozīme. Mežs ir globāli svarīgs skābekļa ražošanā, ogļskābās gāzes akumulēšanā no atmosfēras un oglekļa uzkrāšanā mežaudzēs. Mežam ir liela loma klimata regulēšanas procesos, ūdens režīma saglabāšanā un augsnes erozijas novēršanā. Mežs dezinficē un attīra gaisu, kā arī aizsargā pret trokšņiem un putekļiem.

Pie materiālajiem meža nekoksnes resursiem pieder medījамie dzīvnieki, savvaļas augi, ogas, sēnes, rieksti, sulas, Ziemassvētku eglītes, dekoratīvie materiāli u.tml. Pie nemateriālajiem nekoksnes resursiem - dabas elementi, ainavu veidojošie faktori, rekreācijas un aktīvās atpūtas iespējas.

Uz doto brīdi “Sodra Forest Latvia” grupai apsaimniekotajos mežos ir sekojošas platības ogu ieguvei:

- avenes – 31 584 ha;
- lācenes – 5 910 ha;
- dzērvenes – 6 644 ha;
- mellenes – 81 135 ha;
- brūklenes – 46 893 ha;
- zilenes – 7 223 ha.

Sēņu vietas:

Smilšainos priežu mežos aug parastās bisītes, priežu bekas un tāda mazpazīstama ēdamā sēne kā dzeltenā koralene (3 ha);

Savukārt, mitros priežu mežos un purvajos meklējiet purva bērzlapes, eglaines zeltkātes, sekstainās gailenes, diska gliemezenes (3 084 ha);

Skuju koku mežos biežāk aug egļu baravikas, bekas, rudmieses, meža atmatenes, cirtainā čigānene, alksnenes, kā arī dažādas bekas un bērzlapes (23 430 ha);

Lapu koku meži bagāti ar vasaras baravikām, bekām, krimildēm, cūcenēm. Bez tām šeit sastopamas karaliskās baravikas un dažādu veidu bekas un bērzlapes (58 739 ha);

Bērzu (36 571 ha) birztaļā varat meklēt dzelteno bērzlapi un vilnīti, bet ozolu (219 ha) tuvumā-ozolu lācīti, rudens taureni, kā arī visdažādākās bērzlapes. Savukārt, zem lapeglēm (32 ha) bieži vien aug zeltainā beka, kas nav retums arī parkos. Zem apsēm (9 360 ha) raugieties pēc apšu bekām, - tās aug gan pa vienai, gan arī veselās grupās, bet zem vecām eglēm- pēc egļu rudmiesēm;

^[10] Dati apkopoti 30.06.2022.

Saskaņā ar teorētiskajiem aprēķiniem^[2], “Sodra Forest Latvia” grupai apsaimniekotajos mežos gadā vidēji iespējams ievākt vismaz šādu ogu un sēņu daudzumu: lācenes, dzērvenes – 358 t., brūklenes – 289 t., mellenes – 3 492 t., zilenes – 130 t., sēnes – 420 t.

Privātpersonām “Sodra Forest Latvia” grupai apsaimniekotajos mežos ogu, sēņu un riekstu vākšana nekomerciāliem mērķiem ir atļauta, ja netiek postīta meža vide (piem. skudru pūžņi, putnu ligzdas, alas, koki, augi u.c.), netiek bojāta augsne un meža infrastruktūra, netiek nodarīts kaitējums meža augiem un dzīvniekiem, nenotiek meža piesārņošana, tiek ievēroti ugunsdrošības noteikumi un dabas aizsardzības prasības. Ir apzinātas sabiedrībai nozīmīgas atpūtas un rekreācijas vietas “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumiem apsaimniekotajās mežaudzēs.

Pēdējo gadu aktualitāte – CO2 piesaiste ir aprakstīta 3.5.sadaļā.

Aizvien aktuālākas paliek diskusijas par meža nekoksnes produktu/pakalpojumu vērtību gan saistībā ar kompensācijām mežu īpašniekiem par noteiktajiem apgrūtinājumiem, gan vispārējo iedzīvotāju vajadzību un vērtību pārvērtēšanas tendenci. Aktivitātes, kas saistītas ar oglekļa tirgu un meža īpašnieka iespējamo iesaistīšanos tajā, jau aktīvi noris Latvijas meža sektorā. Tomēr uz doto brīdi nav pilnīgi skaidra metodika par tādu vērtību aprēķināšanu, nav vērā ņemamas pieredzes informācijas izvērtēšanā, tāpēc Sodra aktīvi piedalās semināros un diskusijās un seko līdz vispārējām tendencēm.

Pagājušais gads ir ievērojams ar atjaunojamās saules un vēja enerģijas nozīmības palielināšanos Latvijā. Tika izveidota jauna ministrija un atviegloti MK noteikumi vēja parku izveidošanai. Arī “Sodra Forest Latvia” grupapiedalās jautājuma attīstībā izvērtē iespējas uzstādīt savos īpašumos vēja un saules enerģijas ražošanas jaudas kā arī ir noslēgti vairāki ilgtermiņa līgumi par potenciālu platību nomu šādām ražošanas jaudām.

2.9. Medību saimniecība

Savvaļas dzīvnieku pārvaldīšanai jāveicina mežsaimniecības un vides aizsardzības mērķu sasniegšana. Lai pēc iespējas samazinātu kaitējumu “Sodra Forest Latvia” grupas mežu īpašumiem un sabalansētu savvaļas dzīvnieku skaitu ar pieejamo barības bāzi, jāveido sadarbība ar citiem zemes īpašniekiem un mednieku organizācijām.

Pārvaldīšanas lēmumi jāpieņem, balstoties uz vislabāko pieejamo faktoloģisko pamatojumu un tajos jāievēro adaptīvās pārvaldīšanas principi, t.i., ikgadējiem lēmumiem jābalstās uz jaunāko pieejamo informāciju. Ziņojumi par savvaļas dzīvnieku nodarītajiem kaitējumiem augošajos mežos regulāri jāiesniedz Latvijas mežu apsaimniekošanas uzraudzības iestādēm.

^[2] Taksācijas darbu vietējie noteikumi Latvijas PSR mežu nepārtrauktajā ierīcībā. – Rīga, 1987. – 141. lpp

^[2] Taksācijas darbu vietējie noteikumi Latvijas PSR mežu nepārtrauktajā ierīcībā. – Rīga, 1987. – 141. lpp

Medības kā meža nekoksnes vērtība ir viens no sabiedrībai nozīmīgiem rekreācijas veidiem. Medības ir arī nozīmīgs pasākumu komplekss, lai regulētu dzīvnieku skaitu un apdzīvotības blīvumu, tādējādi pēc iespējas vairāk samazinot dzīvnieku postījumus mežaudzēs un saglabājot mežaudžu kvalitāti. Nozīmīga meža videi ir arī bebru skaita regulēšana, sevišķi nosusinātajās meža platībās, lai pēc iespējas mazāk pieļautu bebru uzpludinājumu veidošanos un mežaudžu iznīkšanu.

Medību resursus Latvijas teritorijā pārvalda, uzskaita un aizsargā valsts. Medījamo dzīvnieku uzskaiti un nomedīšanas limitu noteikšanu veic VMD LR MK noteiktajā kārtībā.

Medījamo dzīvnieku uzskaitē notiek visā Latvijas teritorijā pa VMD struktūrvienībām, neņemot vērā meža īpašumu struktūru (valsts meži, privātie meži, citu apsaimniekotāju meži u.c.). Šī iemesla dēļ nav iespējams precīzi novērtēt medījamo dzīvnieku blīvumu tieši “Sodra Forest Latvia” grupai apsaimniekotajos mežos.

Noteiktais medījamo dzīvnieku skaits Latvijā 2019 – 2023.g., tūkst.

Medījamo dzīvnieku noteiktais skaits tūkst.					
Suga	01.04.2019.	01.04.2020.	01.04.2021.	01.04.2022.	01.04.2023.
Limitētie medjamie dzīvnieki:					
Alnis	23	24	23	21	19
Staltbriedis	62	66	71	71	69
Stirna	184	197	201	nelimitēts	nelimitēts
Meža cūka	20	22	26	nelimitēts	nelimitēts
Vilks	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4
Lūsis	1,5	1,3	1,4	nemedijams	nemedijams
Mednis	5	4	4	4	4
Rubenis	22	19	18	17	17
Nelimitētie medjamie dzīvnieki:					
Stirna				207	230
Meža cūka				26	26
Baltais zaķis	11	12	11	11	11
Pelēkais zaķis	26	31	35	35	35
Meža cauna	23	23	23	23	23
Akmens cauna	6	8	8	8	8
Lapsa	28	32	32	32	33
Bebrs	59	63	63	62	61
Jenotsuns	28	29	28	29	28
Amerikas ūdele	22	24	23	23	22
Āpsis	16	17	17	18	18
Sesks	15	16	15	15	15
Ondatra	5	5	6	6	6
Mežzirbe	26	26	27	27	27

Attēls Nr.7. Medījamo dzīvnieku skaits, VMD, 2024

Kā redzams attēlā, tad medījamo dzīvnieku skaita limits Latvijā vairākām sugām kā piemēram alnim ir salīdzinoši nemainīgs, bet stirnām un mežacūkām kopš 2022. gada piemērots nelimitēto dzīvnieku statuss.

Nomedīto dzīvnieku skaits, gab, Latvijā 2018/2019.-2022/2023.medību sezonā

Nomedīti medību sezonās:					
Suga	2018./2019.	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
Limitētie medījamie dzīvnieki:					
Alnis	7474	7791	7163	6521	6110
Staltbriedis	17825	20039	20524	24047	24985
Stirna	27422	34854	37730	35344	
Meža cūka	15238	15279	19262	24485	
Vilks	280	280	281	281	300
Lūsis	145	71	77	0	
Mednis	0	0	0	0	0
Rubenis	3	2	0	0	0
Nelimitētie medījamie dzīvnieki:					
Stirna					27525
Meža cūka					28006
Baltais zaķis	286	366	325	157	146
Pelēkais zaķis	1657	1764	1754	1506	1374
Meža cauna	2150	1307	1487	1568	1161
Akmens cauna	335	336	330	272	255
Lapsa	9383	9920	11809	10821	8612
Bebrs	29470	30961	27006	24414	21400
Jenotsuns	5843	6094	6385	7444	5388
Amerikas ūdele	693	705	669	584	532
Āpsis	1083	1417	1416	1556	1302
Sesks	361	388	419	350	333
Ondatra	174	177	180	80	55
Mežzirbe	135	142	95	39	75

Attēls Nr.8 Nomedīto dzīvnieku skaits, VMD, 2024

Saskaņā ar 2018.-2023. gada VMD medījamo dzīvnieku uzskaites datiem, staltbriežu un stirnu skaits Latvijas teritorijā pieaug vai ir stabila dažos gadījumos, kas rada meža kultūru un jaunaudžu postījumus. Stirnu skaits būtiski nav samazinājies, mežacūku skaits stabils, bet aļņu skaits pēc statistikas datiem samazinās, ko veicina vilku skaita palielināšanās un robežas sienas izveidošana ar nedraudzīgām kaimiņvalstīm.

“Sodra Forest Latvia” grupa apsaimnieko medību tiesības tās apsaimniekotajos meža īpašumos kopumā 130396 ha platībā, kuras iznomā, slēdzot medību tiesību nomas līgumus ar vietējiem mednieku kolektīviem un apvienībām.

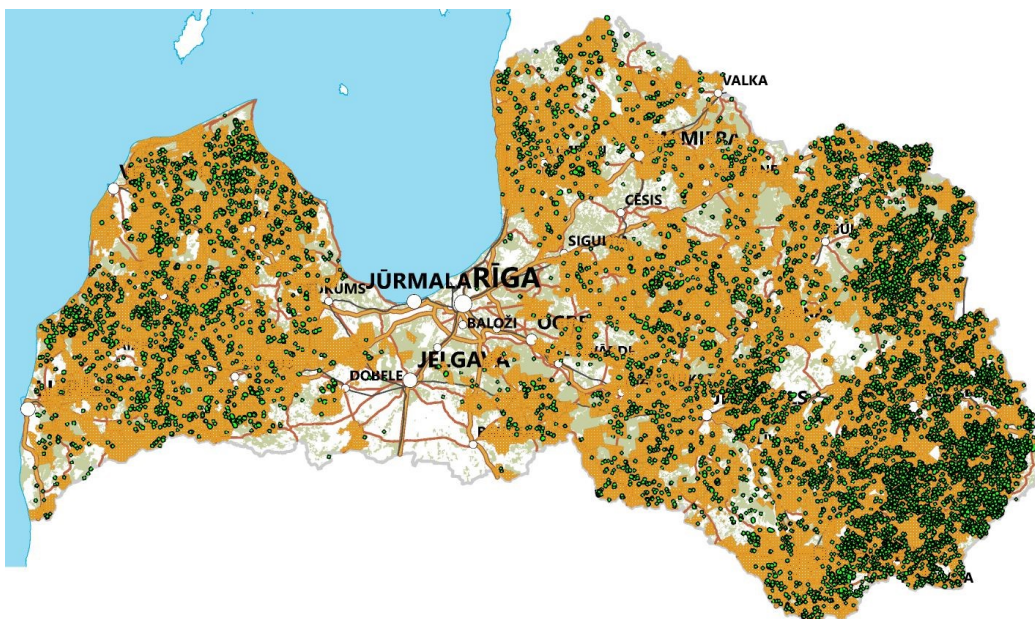
“Sodra Forest Latvia” grupas noslēgto medību tiesību nomas līgumu skaits, gab un iznomātās platības, ha

	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Līgumu skaits	10	225	430	91	231	129	1116
Platība	597	18 142	79 745	6 421	16 540	8 951	130396

Tabula Nr.12. Medību tiesību nomas līgumi, grāmatvedības dati, 2024

Tabulā redzams, ka 2024. gada sākumā “Sodra Forest Latvia” grupa ir noslēgusi 1116 medību tiesību nomas līgumus ar 734 medību kolektīviem. Salīdzinājumā ar 2023. gadu medību tiesību nomas līgumu platības pieaugušas par 712 ha.

Medību klubu deklarētās platības “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu teritorijās

Attēls Nr.9. Medību klubi, GEO, 2024

Kā redzams attēlā, vislielākais medību klubu īpatsvars atrodas Latgales reģionā. Arī Kurzemes un Vidzemes reģionos vērojams liels medību klubu apjoms.

Līdz 2024./2025. gada medību sezonai nebija iespējams digitāli veikt dzīvnieku postījumu pārraudzību medību platībās, taču sākoties 2024./2025. gada medību sezonai VMD ir noteicis, ka lietotnē “Mednis” jāreģistrē visi nomedītie dzīvnieki.

Mobilā lietotne “Mednis” ir ar Meža valsts reģistru (MVR) savietojamu datu ievākšanas rīks medību informācijas aprītei, kā arī dzīvnieku, to klātbūtnes pierādījumu un postījumu reģistrēšanai. Lietotne paredzēta tam, lai nodrošinātu operatīvu medību informācijas apriti ar VMD un veicinātu mežsaimniecības resursu izmantošanu, saglabāšanu un regulēšanu optimālā līmenī, vienlaicīgi mazinot postījumu un zaudējumu riskus mežsaimniecības un lauksaimniecības nozarēs.

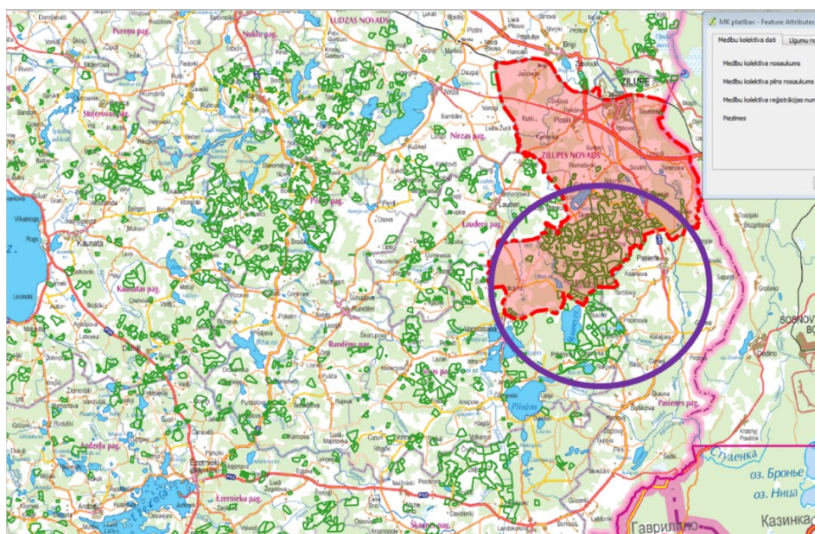
Lietotnē “Mednis” ir iespējams:

- reģistrēt dzīvnieku ievainošanas un nomedīšanas faktu;
- ziņot par tieši novērotiem dzīvniekiem un to klātbūtnes pazīmēm, dzīvnieku nodarītajiem postījumiem lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, mežā un infrastruktūrai;
- ziņot par satiksmes negadījumos notriektiem meža dzīvniekiem. (Valsts Meža dienests, 2024)

Balstoties uz VMD noteikto kārtību, reģistrēt visus nomedītos dzīvniekus kā arī informēt par dzīvnieku postījumiem, “Sodra Forest Latvia” grupa turpmāk varētu mērķtiecīgāk plānot mežaudžu aizsardzības pasākumus pret dzīvnieku postījumiem, izvērtēt medību klubu medību saimniecības efektivitāti un sadarbības kvalitāti. Komunikācija ar mednieku klubiem ir svarīgs instruments mežaudžu postījumu novēršanai kā arī malumedību apsekošanai un izskaušanai Latvijā, tāpēc “Sodra Forest Latvia” plāno noteikt atbildīgo darbinieku par dzīvnieku postījumu apsekošanu.

Lai labāk izprastu medību saimniecību Latvijā, sadarbībā ar “Sodra Forest Latvia” grupa darbiniekiem kopš 2018. gada “Zilupe Mežs” teritorijā ir izveidota mednieku un makšķernieku biedrība “Sodra”, kurā tiek veikta medību organizēšana pamatojoties uz kopējo situāciju valstī.

Mednieku un makšķernieku biedrība “Sodra” platības

Attēls Nr. 10. MMK “Sodra”, GEO, 2024

Biedrības “Sodra” mērķi medību jomā ir: apvienot medniekus medību organizēšanai un kopīgai atpūtai, kopt un saglabāt medību tradīcijas, nodrošināt racionālu un ilgtspējīgu medību fonda izmantošanu, atbilstoši ilgtspējīgas izmantošanas principiem attīstīt medību saimniecību, saglabājot savvaļas dzīvnieku un to apdzīvojamās vides daudzveidību, popularizēt medības kā Latvijā vēsturiski tradicionālu un videi draudzīgu atpūtas veidu, saglabāt un attīstīt medību ētiku, aizstāvēt un pārstāvēt savu biedru kopīgās intereses valsts, pašvaldības un sabiedriskajās institūcijās Latvijā un ārzemēs, organizēt un veicināt mednieku apmācību, veidot draudzīgas un pretimnākošas attiecības ar apmedījamo īpašumu īpašniekiem, atbalstīt un veicināt videi draudzīgu atpūtu un tūrismu. (Lursoft, 2024)

2.10. Latvijas sociāli ekonomisko apstākļu raksturojums

“Sodra Forest Latvia” grupa ir atbildīgs sabiedrības pārstāvis, kas augstu vērtē mūsu sabiedrības saikni ar mežu un latviešu tradīcijas.

Mežs dod sabiedrībai atpūtu un prieku, paaugstina veselību un rūpējas par cilvēces dzīvotspēju, nodrošina ar pārtiku un būvmateriāliem. “Sodra Forest Latvia” grupa cenšas veicināt iedzīvotājiem šo iespēju pieejamību atbilstoši iespējām un pieprasījumam.

Latvijā 2023.gada sākumā bija 1,88 milj. iedzīvotāju. Tabulā Nr.13 redzams, ka pēdējo piecu gadu periodā kopumā iedzīvotāju skaita izmaiņas ir negatīvas un kopā veido -36960 iedzīvotājus. Negatīvās iedzīvotāju skaita izmaiņas ir saistītas ar negatīvo dabisko pieaugumu kā arī negatīvo migrācijas saldo.

Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas 2019-2023.g. Latvijā

	2019	2020	2021	2022	2023
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	1919968	1907675	1893223	1875757	1883008
Pilsētās dzīvojošo iedz. skaits	1315177	1296883	1290233	1274586	1314515
Lauku teritorijās dzīvojošo iedz. skaits	604791	610792	602990	601171	568493
Iedzīvotāju skaita izmaiņas - pavisam	-12293	-14452	-17466	7251	-

Tabula Nr. 13. Iedzīvotāji laukos un pilsētās, CSP, 2024

Tabulā redzams, ka vislielākās iedzīvotāju skaita izmaiņas notikušas 2021. gadā, savukārt 2022. gadā iedzīvotāju skaita izmaiņas ir pozitīvas, kas saistīts ar Ukrainas kara bēgļu ieceļošanu Latvijā. Tabulā arī redzams, ka Latvijas lauku teritorijās dzīvojošo iedzīvotāju skaits ir tikai trešā daļa no kopējā iedzīvotāju skaita. Divas trešdaļas Latvijas iedzīvotāju dzīvo pilsētās. Šī Latvijas policentriskās attīstības tendence negatīvi ietekmē mežsaimniecības nozari, jo trūkst kvalificēts darbaspēks. Tabulā redzams, ka laikā no 2022.gada, kad sākās karš Ukrainā, iedzīvotāju skaits Latvijas lauku teritorijās ir samazinājies par 32678 jeb 6%, kas ir vērā ņemams fakts turpmākā darbaspēka un mežsaimniecisko pakalpojumu pieejamības plānošanā.

“Sodra Forest Latvia” grupa veicot mežsaimnieciskos darbus savos īpašumos, nodarbina aptuveni 350-400 cilvēkus no īpašumiem blakus esošiem reģioniem. Savukārt mežizstrādes darbos ir iesaistīti vidēji ap 40 uzņēmumiem, kas nodarbina vēl aptuveni 400 cilvēkus. Tie pārsvarā ir vietējie iedzīvotāji, kam iespēja strādāt savas dzīvesvietas tuvumā ir ļoti vērtīga. Kā rāda analīze, gandrīz visi “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumi atrodas aptuveni 60 km zonā apkārt reģiona koksnes pārstrādes uzņēmumiem, kas ikdienā piedāvā pastāvīgas, stabilas un labi apmaksātas darba vietas. Attiecībā uz nodarbinātību situācija Latgalē ir sliktāka (vidēji 2x) nekā valstī kopumā, taču novērojamas arī reģionālas atšķirības, piemēram, Daugavpilī bezdarba līmenis ir mazliet virs valsts vidējā, dažos novados gandrīz 3 x augstāks (CSP,2024).

Meža nozares vispārējā attīstība ir nodrošinājusi daudzu jaunu koksnes pārstrādes uzņēmumu izveidošanos vai esošo uzņēmumu jaudu kāpināšanu reģionos. Tas veicina nodarbinātības pieejamību kā arī dzīves līmeņa paaugstināšanos, īpaši Latgales reģionā.

Strādājošo vidējā darba samaksa Latvijā un meža nozarē, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Pavisam	1076	1143	1277	1373	1537
Mežsaimniecība un mežizstrāde	1183	1232	1346	1484	1748

Tabula Nr. 14. Vidējā darba samaksa, CSP, 2024

Kā redzams tabulā, meža nozarē nodarbināto atalgojums ir nedaudz augstāks kā vidēji Latvijā. 2023.gadā vidējā darba samaksa meža nozarē sasniegusi 1748 eur brutto.

2024. gada sākumā patēriņa cenu pieaugums Latvijā ir praktiski apstājies, un gada inflācija aprīlī veidojusi 1,1%, tikai nedaudz paaugstinoties no iepriekšējā mēnesī fiksētajiem 0,9%, liecina 2024.gada 10.maijā publiskotie Centrālās statistikas pārvaldes dati. Zemo inflācijas līmeni nosaka galvenokārt energoresursu cenu kritums pasaules tirgū pēc straujā kāpuma 2022. gadā, kas pazeminājis ar mājokli saistīto preču un pakalpojumu cenas kopumā par 6,1%, salīdzinot ar pagājušā gada aprīli. Sekojot pasaules tendencēm, stabilizējušās arī pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas, kas gada laikā palielinājušās vairs tikai par 0,6%, un būtiska ietekme uz inflāciju vairs nav arī degvielas cenu svārstībām, kur autodegvielas cenas aprīlī bijušas par 4,5% lielākas nekā pirms gada.

Ja preču cenām ar 0,4% kopējo kritumu bijusi pazeminoša ietekme uz inflācijas līmeni, pakalpojumu cenu pieaugums ir straujāks, kopumā par 5,5% pret pagājušā gada aprīli, atspoguļojot iepriekš strauji augušās izmaksas un joprojām spēcīgo darba samaksas pieaugumu. (Finanšu ministrija, 2024)

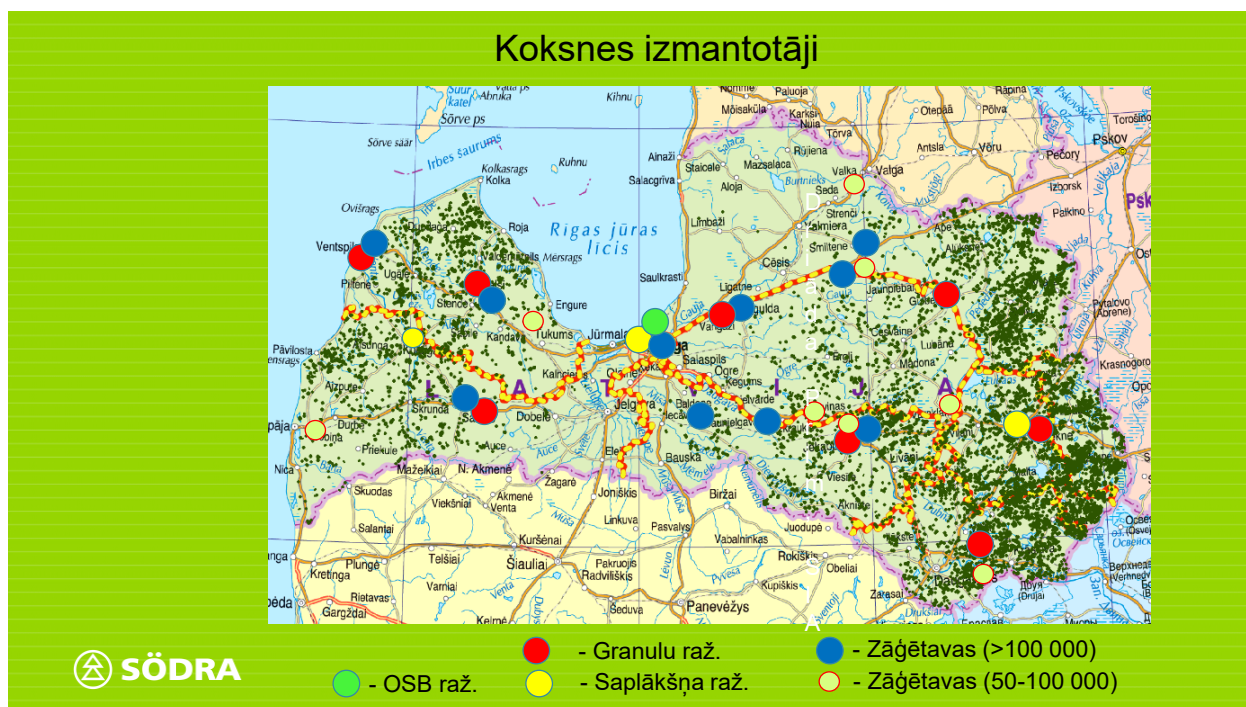
Kopumā salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, biznesa vide Latvijā ir stabilizējusies, pakalpojumu cenas turpina nedaudz kāpt, bet ir prognozējamās.

Lai uzlabotu sociāli ekonomiskos apstākļus “Sodra Forest Latvia” grupa veic sekojošus pasākumus:

- |Sadarbojas ar vietējiem mežsaimniecības uzņēmumiem, pērkot dažādus mežsaimnieciskos pakalpojumus. Mežsaimniecisko darbu veikšanai “Sodra Forest Latvia” grupa uz savstarpējās vienošanās pamatiem pieaicina aptuveni 120 vietējos mežsaimniecības uzņēmumus un privātpersonas. Tās savukārt dod darbu līdz 400 darbiniekiem katru gadu. “Sodra Forest Latvia” grupacenšas sadarboties ar vairākiem mežsaimniecības uzņēmumiem katra darba veida izpildē, tādējādi atbalstot iespēju vairāk iedzīvotājiem saņemt darba iespējas (17.tabula)

- Pēdējos gados sadarbība ar vietējiem uzņēmumiem ir būtiski augusi arī palielinoties “Sodra Forest Latvia” grupas mežizstrādes apjomam. Vairāki simti dažādu sortimentu pircēji un pārstrādātāji kā arī vidēji ap četrdesmit mežizstrādes darbos iesaistīti uzņēmumi, kas nodrošina augošā meža izstrādi un piegādi patērētājiem. Pēc mūsu pieejamās informācijas arī šie uzņēmumi dod darbu ap 400 darbiniekiem.

“Sodra Forest Latvia” grupas potenciālie un esošie sadarbības partneri

Attēls nr. 11. Sodra iekšējā datubāze, 2024

“Sodra Forest Latvia” grupas pakalpojumu sniedzēju skaits pa pakalpojumu veidiem, 2024

Pakalpojumu veids	Skaits
Agrotehniskā kopšana (pēc 1-5 gadi)	33
Apauguma novākšana pirms stādīšanas	16
Atkritumu apsaimniekošanas izdevumi	2
Augsnes sagatavošanas darbi	23
Biotopu inventarizācija	2
Ceļu uzturēšanas izdevumi	22
Cirsmu anketēšana	7
Cirsmu sakopšanas darbi veikti izstrādātāju vietā	1
Citi ar mežizstrādi saistītie izdevumi	1
Citi ar šķeldošanu saistītie izdevumi	1
Citi cirsmu fonda sagatavošanas darbi (reversais PVN)	15
Dabiskā atjaunošana	18
Dastošanas darbi	8
Dzīvnieku postījumu ierobežošana, novēršana	8
Ēku un būvju demontāža	7
GIS pakalpojumi, kartogrāfisko datu apstrāde, platību mērniecības izdevumi	9
Jaunaudžu kopšana	38
Kupicu izveidošana, atjaunošana	20
Latvāņu apkarošanas izdevumi	13
Lauksaimniecības zemes darbi	1
Meža inventarizācijas izdevumi	16
Pameža tīrīšana	9
Platību ierādīšana darba izpildītājam, darbu kontrole un darbu apsekošana	7
Robežstīgu uzturēšana, robežu izveidošana un uzmērīšana	22
Stādīšanas darbi	26
Stādīšanas darbi, stādu papildināšana (pēc 1-2 gadi)	18
Stādu aizsardzība	28
Stigošanas darbi	16
Zaru pievešana līdz ceļam, šķeldošanai	5
Zaru šķeldas transportēšana līdz pircējam	2
Zaru šķeldošana	2
Kopā	125

Tabula Nr.15. Pakalpojumu sniedzēju skaits, Grāmatvedības dati, 2024

- Ceļu un citas infrastruktūras atjaunošanai un uzturēšanai katru gadu paredz aptuveni 300 000 EUR. Vietējie iedzīvotāji un pašvaldības ir pateicīgi par ieguldījumiem infrastruktūras uzlabošanā, kas ļauj vieglāk pārvietoties pašvaldības teritorijā. Savukārt blakus esošie kaimiņi gūst papildus labumu uzlabojoties viņu meža stāvoklim.

- Mājas lapā publicē informāciju par “Sodra Forest Latvia” grupas darbības aktualitātēm un sadarbības iespējām. Būtiskas sūdzības par grupas veiktajiem meža apsaimniekošanas pasākumiem šajā laika periodā nav saņemtas.

- “Sodra Forest Latvia” grupas centrālajā birojā ir iespēja saņemt paskaidrojumus un izsmeļošas atbildes par saimnieciskās darbības aktivitātēm, ievērojot informācijas konfidencialitāti.

- Veikti pasākumi mežizstrādes darbu negatīvās sociālās ietekmes mazināšanai: pirms darbu uzsākšanas informēti tuvējo māju iedzīvotāji, uzklusot jautājumus, sniedzot izskaidrojumus un saņemot informāciju par tuvējā apkārtnē notiekošo (piem., ceļu un meliorācijas sistēmu stāvoklis, nozīmīgas sēņu un ogu ieguves vietas, iespējami aizsargājamo putnu sugu novērošanas gadījumi utt.). Tas ļāvis paaugstināt meža apsaimniekošanas un mežizstrādes darbu efektivitāti.

- Mežsaimniecības speciālisti vienmēr ir gatavi izskaidrot vietējiem iedzīvotājiem plānotos meža apsaimniekošanas darbu pasākumus un vispārējos darbības principus. Tiek ņemti vērā no iedzīvotājiem saņemti ieteikumi par iespējamu ainavas izkopšanu, atpūtas vietu uzturēšanu un ogu un sēņu ieguves vietu saudzēšanu, kā arī ziņojumi par latvāņu izplatību un cita veida informācija.

- Sniedz vietējiem iedzīvotājiem iespēju iegādāties malku, savākt cirmās liela izmēra ciršanas atliekas un tecināt bērzu sulas, ievērojot dabas aizsardzības un darba drošības prasības.

- Uztur veiksmīgu sadarbību ar virkni vietējo medību klubiem, pie viena iegūstot arī datus par medījamo dzīvnieku blīvumu, kas izmantojami, lai mazinātu jaunaudžu postījumus. Sadarbības gaitā no medību klubiem saņemta arī aktuālā informācija par staltbriežu riesta perioda sākumu un beigām. To iespējams izmantot, lai mazinātu mežizstrādes darbu negatīvo ietekmi uz staltbriežu riestu un sekmētu to populācijas atjaunošanos. To palīdz regulēt ar mednieku kolektīviem noslēgtie medību tiesību nomas līgumi.

- Veicina ilglaicīgu sadarbību ar vietējiem lauksaimniekiem. 2024.gada 1.jūnijā “Sodra Forest Latvia” grupa ir noslēgusi 449 nomas līgumus ar vietējiem lauksaimniekiem par 5951 ha lielu platību. Vidējā iznomātā platība ir 11 ha.

“Sodra Forest Latvia” grupas iznomātās lauksaimniecības platības, 2024.g., ha

LIZ nomas apjoms	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Daudzums	4	517	4502	247	347	334	5951
Skaits	1	57	306	20	19	46	449
Vidēji iznomāts	4	9	15	12	18	7	13

Tabula Nr. 16. Nomas platības, Grāmatvedības dati, 2024

Salīdzinājumā ar 2023.gadu, lauksaimniecības zemes nomas platības ir samazinājušās par 415 ha un nomas līgumu skaits samazinājies par 6 gab.

- Sadarbojas ar vietējām nevalstiskajām organizācijām. (Tādām, kā piemēram, Latvijas Meža nozares arodbiedrība, Latvijas ornitologu biedrība, Latvijas mežu sertifikācijas padome, Latvijas meža īpašnieku biedrība u.c.).

- Pēc pamatota pieprasījuma, izskata iespējas atbalstīt dažādus iedzīvotāju un pašvaldību līgumus, kas visbiežāk saistīti ar daļēju atbalstu dažādu pasākumu rīkošanā vietējiem iedzīvotājiem; īpašumu sadales/pārdošanas jautājumiem un jautājumiem, kas saistīti ar iedzīvotāju piekļuvi saviem īpašumiem.

- Pastāvīgi piedalās saistošo normatīvo aktu izstrādē, kas būtiski ietekmē reģionālo teritoriju attīstību, darba vietas reģionos, kas attiecīgi ceļ iedzīvotāju labklājību.

- Regulāri īsteno sadarbību ar vietējām skolām, pagastiem un uzņēmumiem piedaloties kopējos pasākumos. Darbinieki ar savām ģimenēm, kas parasti ietver vismaz 20 bērniem apmeklē meža nozarei veltītus informatīvus pasākumus kā arī meža nozare tiek popularizēta vismaz 6 skolās un to klasēs, diskutējot ar to audzēkņiem, kuru kopskaits tuvojas 100 bērniem. Par minēto aktivitāšu veikšanu “Sodra Forest Latvia” grupa ir saņēmusi atzinības un pateicības no skolām, pašvaldībām un citām iesaistītajām organizācijām.

- Notiek semināri – apmācības gan mežsaimniecisko darbu veicējiem, ceļot to kvalifikāciju, gan nākamajiem speciālistiem (lekcija par Meža nozari un “Sodra Forest Latvia” lomu tajā). Ir ievietoti vairāki raksti masu medijos, kas informē un māca iedzīvotājiem kā cīnīties ar latvāņiem, stādīt un kopt mežu, apsaimniekot lauksaimniecības zemi (raksts par papeles stādīšanu). Tiek uzturēta komunikācija ar pašvaldībām par dažādiem saistošiem jautājumiem, kā arī, atbilstoši mērogam un intensitātei “Sodra Forest Latvia” grupa iesaistās informācijas un zināšanu apmaiņā ar vietējo sabiedrību.

- Neierobežo un veicina meža blakusproduktu izmantošanu un pieejamību. Ir pieejams saraksts ar īpašumiem, kur atrodamas potenciālās ogošanas un sēņošanas vietās (arī uz kartes). Saraksts ar īpašumos esošajām upēm un ezeriem, kas var tikt izmantotas kā rekreācijas vietas (arī uz kartes).

Jau par tradīciju ir kļuvušas ikgadējās Sodra grupas darbinieku piedalīšanās dažādās Latvijas mežu dienās - Rēzeknes novada Verēmu pagasta Sarkanā izglītojošs pasākums "Latvijas Finiera Zaļā klase", kurā parasti pulcējas vairāk nekā 100 bērni no ~ 50 dažādām Latgales reģiona skolām, iepazīstot mežu apsaimniekošanas un kokapstrādes nozari Latvijā. Līdzīgs pasākums notiek Jelgavā "Jelgavas Meža dienas" un Kurzemē "Meža ABC". Šajos pasākumos "Sodra Forest Latvia" grupas darbinieki ņem aktīvu līdźdalību ar savu stendu un māca visiem klātesošajiem izgatavot putnu būrus, kā arī informē par to nozīmību bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un vairošanā.

Neskatoties uz jau sasniegtajām zināšanām, pēdējā gada laikā grupa ir organizējusi un atbalstījusi darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas aktivitātes:

- Tiek plānoti Microsoft Excel kursi darbiniekiem ar dažādu līmeņu zināšanām, gan iesācējiem, gan lietpratējiem, kā arī atsevišķiem speciālistiem;
- Kopš uzņēmuma reorganizācijas uzsākšanas brīža darbojas darba drošības un veselības aizsardzības *on-line* sistēma, kurā detalizēti tiek izglītoti uzņēmuma darbinieki;
- vairākkārtēji tika organizēti kursi LVM GEO apguvei;
- Meža pētīšanas stacijas un "Sodra Forest Latvia" grupas darbinieku pieredzes apmaiņa;
- seminārā Zviedrijā darbinieki iepazinās ar zviedru pieredzi retu dabas un kultūrvēsturisko objektu aizsardzībā Kolmarden reģionā, kopšanas ciršu sagatavošanas pieredzi, mežsaimniecības interešu un mēdījamo dzīvnieku populācijas sabalansēšanas jautājumu risināšanā utt.
- vairāki semināri un domu apmaiņas ir notikušas saistībā ar meliorācijas sistēmu atjaunošanu un sakārtošanu;
- Jelgavā, Pasta salā tika organizētas meža dienas, kurās "Sodra Forest Latvia" darbinieki ar savām ģimenēm tikās ar vairākiem simtiem pasākuma dalībnieku (pārsvarā bērniem) informējot un izglītojot par dabas daudzveidības saglabāšanas pasākumiem;
- turpinās darbs pie CO2 aprēķina kalkulatora privātajiem meža īpašniekiem;
- notika seminārs/domu apmaiņa par izlases ciršu iespējamo attīstību;
- Vairāki "Sodra Forest Latvia" grupas darbinieki regulāri apmeklē angļu valodas nodarbības;
- notika seminārs par arodbiedrības jautājumiem;
- citas aktuālas apmācības.

Tika izskatīts un atbalstīts jautājums par prakses vietām atbalstot LBTU jauno speciālistu apmācību. Tā rezultātā pie SIA "Sodra Forest Latvia" meža meistariem 2023.gada sākumā apmācību

izgāja divi jaunie speciālisti. Tādējādi “Sodra Forest Latvia” apliecina savu kvalitāti un rūpējas par meža nozares nākotnes attīstību.

“Sodra Forest Latvia” grupa meža apsaimniekošanas darbības sociālā ietekme un komunikācija ar sabiedrības interešu grupām laikā no 2018. līdz 2024. gadam kopumā vērtējama kā pozitīva un samērā efektīva. “Sodra Forest Latvia” grupa ir nozīmīgs darba devējs Kurzemes un Latgales reģionos un daudzu ģimeņu ienākumi, īpaši šī brīža vispasaules krīzes laikā, ir atkarīgi no grupas saimnieciskās darbības Latvijā. “Sodra Forest Latvia” grupa turpina apkopot visu pieejamo atgriezenisko saiti no sabiedrības, pielāgojas neizbēgamām izmaiņām Latvijas meža sektorā (apmāca darbiniekus) un nākotnē tiks ieviesti jauni mežsaimnieciskās darbības uzlabojumi.

3. Dabas un kultūras vērtību aizsardzība

“Sodra Forest Latvia” grupas mērķi jāsasniedz, nodrošinot augstas kvalitātes, rentablu un ilgtspējīgu mežu ražošanu. Darbam dabas un kultūras vērtību aizsardzības jomā jāveicina bioloģiskās daudzveidības un kultūrvēsturisku objektu saglabāšana. Šajā jautājumā būtiska ir atklātība un konstruktīva dialoga veidošana ar sabiedrību.

Vides aizsardzība mežsaimniecībā pamatā tiek balstīta uz LR normatīvajos aktos noteikto regulējumu. Vispārējai vērībai un piemērotu mežsaimniecības metožu izvēlei ir jāveicina “Sodra Forest Latvia” grupas mērķu, kas attiecas uz dabas aizsardzību, sasniegšana. Grupas apsaimniekotajās meža platībās tiek veikta atslēgas biotopu un citu aizsargājamo teritoriju izdalīšana (dabiskie meža biotopi, aizsargājamo un apdraudēto sugu biotopi, retas dabiski veidojušās platlapju koku audzes, meži gravās un nogāzēs u.c.), kā arī meži, kuriem vietējie iedzīvotāji piešķir lielu rekreācijas, ainavisku vai kultūrvēsturisku nozīmi. Datu ievākšanā tiek iesaistīti arī vietējie iedzīvotāji.

“Sodra Forest Latvia” grupa orientējas uz vides aizsardzības pasākumiem jomās, kurās mežsaimniecībai dod vislielāko labumu spēkā esošo normatīvo aktu ietvaros.

Inventarizējot pārējos mežu datus, jāapkopo arī raksturojošie skaitļi un dati, kas attiecas uz dabas aizsardzību, un tie jāiekļauj arī mežaudžu aprakstu atjauninājumos. “Sodra Forest Latvia” grupā, kā arī pie personām, kas veic darbus “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos, jābūt pieejamiem dabas aizsardzības datiem, kas ir nozīmīgi ilgtspējīgai mežu izmantošanai, piemēram, ar normatīviem aktiem noteiktas aizsargājamās teritorijas, “Sodra Forest Latvia” grupas definētās aizsargājamās teritorijas, individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi u.tml.

“Sodra Forest Latvia” grupa analizē pieejamo informāciju par sadarbību specifiskos nozares projektos vides aizsardzības darba ietvaros un iespēju robežās ņem dalību vai pauž savu viedokli.

“Sodra Forest Latvia” grupa ņem vērā vietējo iedzīvotāju intereses, nepieciešamību pēc kultūrvides aizsardzības un citām aktivitātēm, piemēram, medībām un atpūtu brīvā dabā, saskaņā ar

spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un FSC sertifikācijas noteikumiem, pieņemot, ka sabiedrība respektē grupas īpašuma tiesības un saudzīgi izturas gan pret dabas, gan materiālajām vērtībām. Viens no “Sodra Forest Latvia” grupas darbības principiem ir atklāta rīkošanās ar informāciju, kas attiecas uz pašu saimniecisko darbību.

Prasības meža apsaimniekošanas darbu ietekmes uz apkārtējo vidi samazināšanai un dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā ir aprakstītas atsevišķā procedūrā „Dabas aizsardzības pasākumu procedūra”, kuru var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Lai papildus minētajam nodrošinātu dabas un kultūras vērtību aizsardzību:

- IT sistēmu pastāvīga attīstība nodrošina iespēju savlaicīgi saņemt visu nepieciešamo informāciju, analizēt un maksimāli samazināt neuzmanības kļūdas un citus cilvēciskos faktorus darbībās ar dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām;
- LVM GEO tiek izstrādāts SDA (Saimnieciskās darbības aprobežojumu slānis), lai pēc iespējas uzskatāmāk un precīzāk varētu identificēt un izvērtēt darbību īpašumus, kuros ir dabas vai kultūras vērtības;
- pirms būtiskākajiem meža darbiem tiek veikts iespējama darbības izvērtējums;
- HCV teritorijās pēc darbu veikšanas tiek veikts monitorings – analizēts iespējama darbu iespaids uz konkrētajām HCV vērtībām;
- pastāvīgas personāla un pakalpojumu sniedzēju apmācības nodrošina papildus izpratni par uzņēmuma darbības iespējamo ietekmi uz minētajām vērtībām un izvērtēt mežsaimnieciskās darbības nepieciešamību kontekstā ar dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu.

3.1. “Sodra Forest Latvia” grupas dabas vērtības un saimniecisko aprobežojumu analīze

Mūsdienās dabas aizsardzībā risināmo jautājumu lokā ir gan cilvēki, gan daba. Dabas vērtību un resursu aizsardzība un apsaimniekošana, sugu un biotopu aizsardzība, vietējo attīstības projektu un ainavu ekoloģiskā plānošana ir daļa no tiem. *(Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, 2024, daba.gov.lv)*

Lai realizētu “Sodra Forest Latvia” grupas ilgtermiņa mērķus vides aizsardzībā – saglabātu bioloģisko daudzveidību un samazinātu saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi, “Sodra Forest Latvia” grupa ievēro noteiktos saimnieciskās darbības ierobežojumus, tajā skaitā arī terminētos ierobežojumus meža darbu veikšanai dzīvnieku vairošanās periodā un plāno atbilstošus pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes, kas varētu tikt atstāta uz vidi, samazināšanai. Kā arī piedalās aktuālo sugu aizsardzības plānu apspriedēs un izstrādes procesā. Piemēram:

- dzeņu sugu aizsardzības plāns,

- sugu aizsardzības plāns pūcēm.

Pūču aizsardzības ietvaros “Sodra Forest Latvia” grupa kopā ar LMIB ir noslēgusi vienošanos par dalību aktivitātē “Sugu un biotopu stāvokļa uzlabošanas pasākumi” un izvietojusi 11 ūpju (Bubo bubo) tā saucamās platformas jeb mākslīgās ligzdas. Tas tika izdarīts pēc ļoti detalizētas speciālistu analīzes un vietas izvēles un šobrīd notiek novērošanas fāze, lai saprastu vai veiktie darbi ir nesuši pozitīvu rezultātu – vai vietas ir/tiks apdzīvotas.

“Sodra Forest Latvia” grupas savā darbībā saglabā ES nozīmes biotopus un sugu dzīvotnes, ievērojot ES nozīmes biotopu aizsardzības un apsaimniekošanas vadlīnijas, lai nodrošinātu labvēlīgus apstākļus un ekoloģiskās prasības.

Prasības dabas vērtību saglabāšanai ir aprakstītas atsevišķā procedūrā „Dabas aizsardzības pasākuma procedūra”.

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu īpašumā esošajos mežos 26 324 ha platībā jeb 23,3% no kopējās mežu zemju platības ir ar normatīvajiem aktiem noteiktās aizsardzības teritorijas dabas vērtību un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai. Viss valsts noteikto saimniecisko darbību aprobežojumu platību saraksts ir pieejams pielikumā Nr. 1, savukārt tabulā Nr. 16 redzams lielāko aprobežojumu attēlojums un kopējo aprobežojumu īpatsvars katrā “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmuma teritorijā.

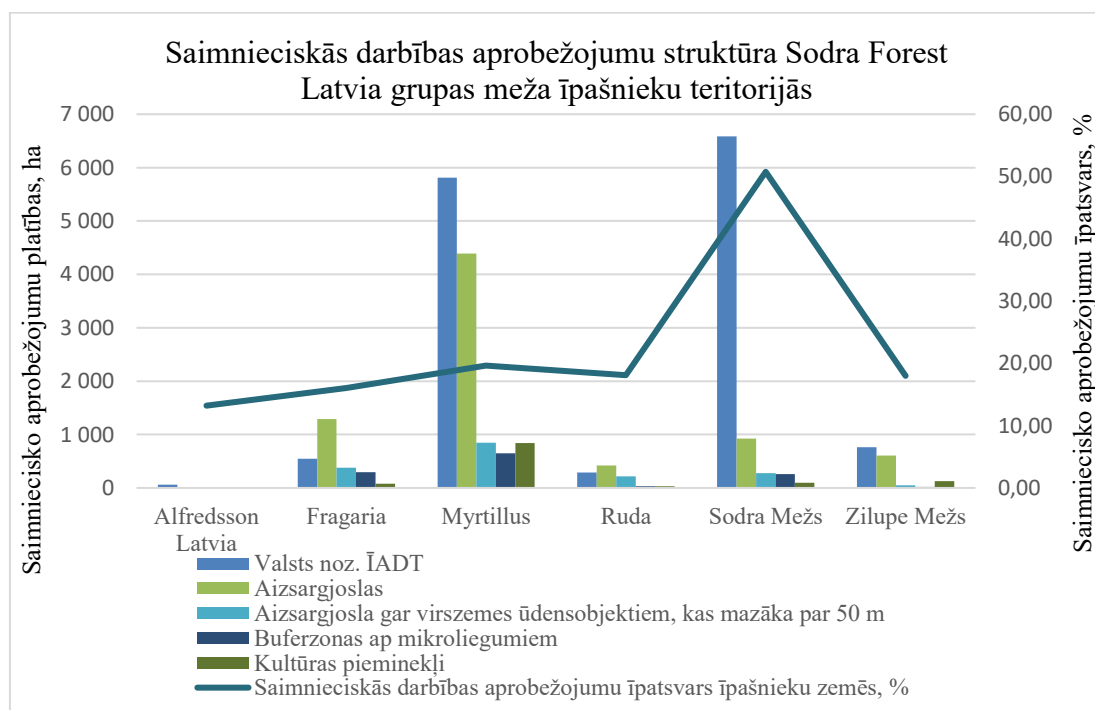
Lielākās “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu valsts noteiktās saimnieciskās darbības aprobežojumu teritorijas, ha un to īpatsvars, % kopējā grupas apsaimniekotajā platībā

Saimnieciskās darbības aprobežojums	Alfreds son Latvia	Fragari a	Myrtillu s	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā	Īpats vars
Valsts noz. ĪADT	64	549	5 813	289	6 587	760	14 061	12,45
Aizsargjoslas	9	1 290	4 388	423	924	604	7 637	6,76
Aizsargjosla gar virszemes ūdensobjektiem, kas mazāka par 50 m	1	381	844	217	276	48	1 767	1,56
Buferzonas ap mikroliegumiem		293	648	34	259	20	1 253	1,11
Kultūras pieminekļi	0	79	840	34	95	125	1 173	1,04
Kopā, ha:	74	2 674	12 788	1 026	8 196	1 566	26 324	23,31
Īpatsvars īpašnieku zemēs	13,21	16,02	19,63	18,08	50,75	18,01		

Tabula Nr.17 Saimniecisko aprobežojumu teritorijas, ha un to īpatsvars pret kopējo platību, %, ietverot pārklāšanos, VZD dati, 2024

Kā redzams tabulā, “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos vislielāko valsts noteikto saimniecisko aprobežojumu īpatsvaru – 12,45% veido valsts nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT), aizsargjoslas kopā veido 6,76%, taču vēl ir aizsargjoslas gar virszemes objektiem – mazākas par 50 m, kuras veido gandrīz divus procentus no kopējās īpašumu teritorijas. Vairāk kā vienu procentu no saimnieciskās darbības aprobežojumu teritorijām veido buferzonas ap mikroliegumiem un kultūras pieminekļu platības. Kopējais valsts noteiktais saimnieciskās darbības aprobežojumu skaits “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu teritorijās veido 26324 ha jeb 23,32% no kopējās teritorijas. Salīdzinājumā ar 2023. gadu saimnieciskās darbības aprobežojumu teritoriju apjoms ir pieaudzis par 2,16% jeb 555 ha.

Analizējot valsts noteikto saimniecisko darbību aprobežojumu īpatsvaru “Sodra Forest Latvia” īpašnieku zemēs, attēlā Nr.12. redzams, ka vislielākais īpatsvars saimniecisko aprobežojumu ir “Sodra Mežs” teritorijās, kur saimnieciskās darbības aprobežojumi veido nedaudz vairāk kā pusi no šī meža īpašnieka teritorijas.

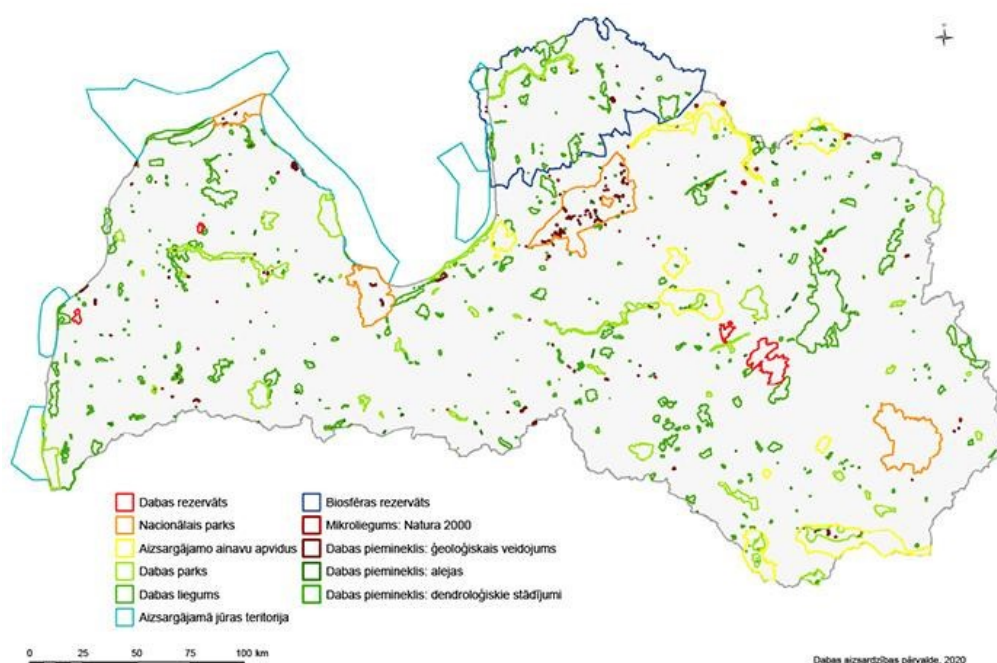

Attēl Nr.12 Saimnieciskie aprobežojumi “Sodra Forest Latvia” grupas teritorijās pa mežu īpašnieku platībām, ha, %, VMD dati, 2024

Pārējiem grupas meža īpašniekiem valsts noteikto saimniecisko darbību aprobežojumu teritorijas neveido vairāk par 20%. Vismazāk valsts noteikto saimnieciskās darbības aprobežojumu sastopams Latvijas – Krievijas pierobežā esošā zemes īpašnieka “Zilupe Mežs” platībās.

Visvairāk jeb 14 061 ha un lielāko īpatsvaru – 12,45% “Sodra Forest Latvia” meža īpašnieku teritorijās veido valsts nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Kopējo ĪADT sarakstu var skatīt pielikumā Nr. 2.

ĪADT Latvijā ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību - retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Attēls Nr.13 Latvijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, dabas aizsardzības pārvalde, 2020

Latvijas likumdošanā noteiktajā kārtībā ir izveidotas 722 ĪADT, kuros ietilpst 4 nacionālie parki, 1 biosfēras rezervāts, 42 dabas parki, 9 aizsargājamo ainavu apvidi, 261 dabas liegums, 4 dabas rezervāti, 7 aizsargājamās jūras teritorijas un vairāki simti dabas pieminekļi, kas ir atsevišķi, savrupi dabas vai cilvēku veidojumi: ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie veidojumi; aizsargājamie koki; dendroloģiskie stādījumi; alejas. (Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, 2024, daba.gov.lv)

Tabulā Nr.17 redzams, ka “Sodra Forest Latvia” grupas meža īpašumi atrodas visu četru Latvijas nacionālo parku teritorijās, visvairāk “Myrtillus” Rāznas nacionālā parka teritorijā. Tikai vienam “Sodra Forest Latvia” grupas zemes īpašniekam – “Alfredsson Latvia” neviena zemes vienība neatrodas nacionālo parku teritorijā.

Vienīgajā Latvijas biosfēras rezervātā atrodas daudz “Sodra Mežs” zemes īpašumu – 5836 ha platībā un šī iemesla dēļ “Sodra Mežs” ir vislielākais saimnieciskās darbības ierobežojumu īpatsvars starp visiem “Sodra Forest Latvia” zemes īpašniekiem.

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumi atrodas vairāk kā pusē jeb 22 no 42 Latvijas dabas parkiem. Lielākās platības – 345 ha atrodas dabas parka “Zvārdes meži” teritorijā. Dabas parkos “Abavas senleja”, “Kuja” un “Ogres ieleja” atrodas vairāk kā 100 ha “Sodra Forest Latvia” platības.

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu lielums Latvijas īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, ha

ĪADT	Alfredsso n Latvia	Fragari a	Myrtillu s	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Aizsargājami ainavu apvidi	22		2680		159	396	3257
Biosfēras rezervāts			8		5836	14	5859
Dabas liegumi		251	513	148	177	17	1106
Dabas parki	41	266	434	119	327	48	1234
Dabas pieminekļi	1	20	8	17	9		55
Dabas rezervāti			3				3
Nacionālie parki		12	2168	4	77	285	2548
Kopā	64	549	5813	289	6587	760	14061

Tabula Nr.18 “Sodra Forest Latvia” grupas zemes platības ĪADT zonās, VMD, 2024

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumi atrodas arī 43 no 261 Latvijā reģistrētajiem dabas liegumiem, vienā no četriem dabas rezervātiem – Teiču dabas rezervātā un astoņos no deviņiem Latvijā noteiktajiem aizsargājamiem ainavu apvidiem kā piemēram Gaiziņkalns ar tam piegulošo Vestienas aizsargājamo ainavu apvidu.

ĪADT ir nozīmīgas ne tikai bioloģiskajai daudzveidībai, bet arī sabiedrībai rekreācijas vajadzībām, tāpēc analizējot lielo ĪADT skaitu “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos var secināt, ka tā dod atbilstošu pienesumu Latvijas dabas vērtību saglabāšanā un Latvijas sabiedrības labsajūtas veicināšanā.

Aizsargājamo teritoriju tīkls *Natura 2000* teritorijas jeb dabas objekti, kurus aizsargā ES tiesību akti, kasatspoguļo Eiropas bagātīgo savvaļas dzīvnieku un biotopu dažādību. Teritoriju izveidošanas pamatnosacījums ir visā Eiropā retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzība. Šādu sugu un biotopu saraksti ir iekļauti divās ES direktīvās – Putnu direktīvā un Biotopu direktīvā, un to aizsardzība ir obligāta visām ES valstīm. No direktīvu sarakstos iekļautajām sugām un biotopiem Latvijā atrodamas un tiek aizsargātas 20 augu, 34 bezmugurkaulnieku, 29 zīdītāju, 3 rāpuļu,

11 abinieku, 13 zivju, 93 putnu sugas un 58 biotopu veidi. (*Natura 2000 teritorijas Latvijā, 2024, daba.gov.lv*)

Natura 2000 tīklā Latvijā ir iekļautas 333 teritorijas – 4 dabas rezervāti, 4 nacionālie parki, 239 dabas liegumi, 37 dabas parki, 9 aizsargājamo ainavu apvidi, 7 aizsargājamās jūras teritorijas, 9 dabas pieminekļi un 24 mikroliegumi. Sauszemes teritorijas aizņem 12% jeb 787729 ha no Latvijas sauszemes kopplatības. Minētajām teritorijām ir atšķirīgi aizsardzības un apsaimniekošanas režīmi – no minimāliem ierobežojumiem aizsargājamo ainavu apvidos līdz pat pilnīgam saimnieciskās darbības aizliegumam dabas rezervātos. (*Natura 2000 teritorijas Latvijā, 2024, daba.gov.lv*)

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos atrodas 87 *Natura 2000* teritorijas 10607 ha platībā.

Lielākās *Natura 2000* teritorijas “Sodra Forest Latvia” grupas platībās, ha

Teritorijas nosaukums	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Rāznas nacionālais parks			2 760		17	399	3 176
Augšdaugava			2 385		3	128	2 515
Augšzeme			588			219	807
Vecclaicene			485		133		618
Vestiena			289		10	168	467
Zvārdes meži		156			210		366
Ogres ieleja	57		59		143		259
Abavas senleja		93		140			233
Lubāna mitrājs			179			6	185
Kuja			161		24		185
Vecumu meži			182			3	184
Vecpiebalga	39		95		10		143
Kaļķupes ieleja		26		107			134
Ziemeupe		44	69				113
Sātiņu dīķi		107					107
Kaucers			76			25	101
Gaujas nacionālais parks			38		58	4	100

Tabula Nr. 19 Meža platības *Natura 2000* teritorijās, VMD, 2024

Salīdzinājumā ar 2023. gadu *Natura 2000* platību apjoms “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos palielinājies par 2744 ha jeb 26%. Kā redzams tabulā Nr. 18 visvairāk *Natura 2000* platības atrodas “Myrtillus” teritorijā, kurā atrodas gan Rāznas nacionālais parks, gan Augšdaugavas *Natura 2000* teritorija vairāku tūkstošu hektāru platībā.

Salīdzinājumā ar 2023.gadu, “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos *Natura 2000* teritoriju apjoms ir pieaudzis “Myrtillus” platībās Rāznas nacionālajā parkā pa 915 ha un Augšdaugavas *Natura 2000* teritorijā pa 977 ha.

Detalizētu īpašumu sarakstu un kartes pēc pamatota pieprasījuma var saņemt pie “Sodra Forest Latvia” grupas pārstāvja.

Kā nākamais “Sodra Forest Latvia” grupas saimniecisko aprobežojumu un tajā pašā laikā – Latvijas valsts dabas vērtību svarīgs objekts ir aizsargjoslas ap ūdeņiem un ūdenstecēm. Kā redzams tabulā Nr. 19, aizsargjoslas ap ūdeņiem un ūdenstecēm veido lielu platību no “Sodra Forest Latvia” grupas meža īpašnieku teritorijām.

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos esošo aizsargjoslu platības, ha

Ūdens aizsargjoslas veids	Alfreds son Latvia	Fragari a	Myrtill us	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības josla		82		6	16		105
Ūdenstilpju(teču), mitrzemju aizsargjosla, aizsargājamā zona gar mitrzemēm		48	233		60		341
Ūdenstilpju(teču), mitrzemju aizsargjosla, aizsargājamā zona gar ūdeņiem			1		1		2
Ūdenstilpju(teču), mitrzemju aizsargjosla		344	2 087	110	318	290	3 150
Ūdenstilpju(teču), mitrzemju aizsargjosla, ierobežojuma josla	9	422	2 062	283	524	314	3 614
Kopā	9	897	4 383	399	920	604	7 212

Tabula Nr. 20 Ūdens aizsargjoslu platības, ha, VMD, 2024

Visvairāk īpašumi aizsargjoslu teritorijās ir lielākajam zemes īpašniekam “Myrtillus” – 4383 ha, jo šī zemes īpašnieka teritorija atrodas pārsvarā Latgales reģionā, kur atrodas ļoti daudz ezeru. Pārējiem zemju īpašniekiem ūdens aizsargjoslu teritorijās īpašumu platības ir no 9-920 ha. Pēdējā gada laikā “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu platības aizsargjoslu teritorijās ir palielinājušās par 5%, jeb 342 ha

Kā redzams tabulā “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos kopējās mikroliegumu un to buferzonu platības veido 1400,79 ha. Salīdzinājumā ar 2023. gadu mikroliegumu un to buferzonu platības ir samazinājušās par 6% jeb 85,21 ha.

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos esošo mikroliegumu un to buferzonu platības, ha un to īpatsvars, %

Mikrolieguma veids	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Aizs. vaskulārais-, paparžaugš		3,8				3,8
Aizsargājama sūna		8,16				8,16
Aizsargājams putns	38,87	57,23	16,02	13,66	1,23	127,01
Buferzonas ap biotopa mikrolieg.		2,1	2,61			4,71
Buferzonas ap putnu mikrolieg.	295,74	645,4	31,06	258,53	20,14	1250,87
Citi meža biotopi	0,6					0,6
Ģeoloģiskie objekti	2,44					2,44
Meži un krūmāji	0,76	2,19	0,25			3,2
Kopā	338,41	718,88	49,94	272,19	21,37	1400,79
Īpatsvars pret kopējo platību	2,03	1,10	0,88	1,69	0,25	

Tabula Nr.21 Mikroliegumu un to buferzonu platības, ha, VMD dati, 2024

Kā redzams tabulā Nr.21, visvairāk jeb 718,88 ha mikroliegumu platības atrodas lielākā zemju īpašnieka “Myrtillus” teritorijās, taču vislielākais mikroliegumu un to buferzonu platību īpatsvars – 2,03% atrodas “Fragaria” teritorijās. Vismazāk šo saimniecisko darbību aprobežojumu atrodas “Zilupe Mežs” teritorijās – 21,37 ha jeb 0,25% no kopējās īpašumu platības.

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos esošo kultūrvēsturisko vietu skaits un aizsardzības zonu platības

Iedalījums	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Kultūras pieminekļu aizsardzības zona, ha	40	76	1 146	31	142	142	1 576
Kultūras pieminekļu skaits, gab	16	49	1124	19	122	185	1515

Tabula Nr.22 Kultūrvēsturisko objektu skaits un aizsardzības zonu platības, ha, VZD, 2024

Saskaņā ar tabulas Nr.22 datiem “Sodra Forest Latvia” teritorijās kopā atrodas 1515 kultūras pieminekļi ar kopējo aizsardzības zonu platību 1576 ha. Lielākais skaits kultūras pieminekļu atrodas “Myrtillus” teritorijā, salīdzinoši liels skaits kultūras pieminekļu atrodas arī “Zilupe Mežs” pierobežas īpašumos.

“Sodra Forest Latvia” grupas noteikto saimniecisko aprobežojumu analīze

2012. – 2018. gadam “Sodra” grupa uzņēmuma īpašumos tika veikta dabisko meža biotopu inventarizācija. Sadarbībā ar Dabas Aizsardzības pārvaldi arī 2020. gadā tika turpināta DMB inventarizācija (“dabas skaitīšanas” rezultāti). Veicot mežizstrādes plānošanu, papildus tiek veiktas potenciālo ciršanas vietu apsekošanas (MNK anketas), lai savlaicīgi identificētu un aizsargātu vides un kultūrvēsturiskās vērtības.

Kopš 2012. gada “Sodra Forest Latvia” ir veidojusi iekšēji aizsargājamās teritorijās, kurās netiek veikta saimnieciskā darbība. 2021.gadā tika izveidota sistēma, lai uzņēmuma darbinieki, veicot savus darba pienākumus, varētu ērti reģistrēt punktus un teritorijas ar īpašu nozīmi gan dabas aizsardzības, gan kultūrvēstures jomās. Tāpat iekšējās sistēmas ietvaros aplikācija *GEO mobile* šobrīd piedāvā ērti saglabāt jebkuru jaunatklātu vērtību, tādējādi veicinot nozīmīgu vietu ērtu identificēšanu un aizsardzību.

2024. gada 1.jūnijā “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos identificētas 880 īpaši aizsargājamās vietas 1124 ha lielā platībā. Lielāko daļu aizsargājamo vietu veido Sodra biotopi un Sodras aizsargājamās teritorijas, kuras pārsvarā ietver mitrājus (ekosistēmas, kas pastāvīgi vai periodiski uzkrāj ūdeni, tajā skaitā teritorijas, kur sastopas zeme un ūdens: purvi, upes, ezeri, strauti, palieņu pļavas, mitri un pārplūstoši meži, jūras piekraste, upju deltas kā arī grūti apsaimniekojamās teritorijas, kurās bieži atrodas dažādas dabas vērtības).

“Sodra Forest Latvia” grupas aizsargājamās teritorijas

Teritorijas veids un tips	Vietu skaits	Platība ha
Kultūrvēsturiskās vietas		
Cits	11	6
Mājvieta	25	9
Sakrālie objekti	7	17
Dižkoks	16	
Militārais objekts	1	
Akmens/akmeņu krāvumi	2	
Sodra biotopi	606	596
Sodra aizsargājama teritorija (negrupētas platības)	183	496
Lielas ligzdas	22	
Īpaši aizsargājamās sugas	7	
Kopā	880	1124

Tabula Nr.23 Sodra aizsargājamo teritoriju skaits un apjoms, LVM GEO, 2024

Salīdzinājumā ar 2023. gadu, “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos mērķtiecīgi ir palielināts iekšēji aizsargājamo teritoriju apjoms, 2024.gadā sasniedzot 880 īpaši aizsargājamās vietas 1124 ha platībā.

“Sodra Forest Latvia” aizsargājamo teritoriju apjoma izmaiņas

	2024	2023	Starpība	Pieaugums
Skaits	880	651	229	35%
Platības ha	1124	646	478	74%

Tabula Nr.24 Sodra aizsargājamo teritoriju apjoma izmaiņu dinamika 2023-2024, GEO, 2024

“Sodra Forest Latvia” grupas aizsargājamo teritoriju platības apjoms pieaudzis par 74% salīdzinājumā ar 2023.gadu, jo 2023. gadā izvirzīts mērķis vairot iekšēji aizsargājamās vides vērtības.

Aizsargājamo teritoriju skaits “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu teritorijās, gab

Teritorijas veids	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Kultūrvēsturiskās vietas	2	4	30	5	18	3	62
Sodra biotopi		215	314	67		10	606
Sodra aizsargājama teritorija		14	116	6	35	12	183
Lielas ligzdas	1	4	10	5	2		22
Īpaši aizsargājamās sugas		1	5		1		7
Kopā	3	F	475	83	56	25	880

Tabula Nr.24 Sodra aizsargājamo teritoriju īpatsvars grupas uzņēmumos, GEO, 2024

Vlielākais skaits– 475 gab iekšēji aizsargājamās teritorijas atrodas “Myrtillus” platībās, taču liels skaits – 238 gab vērojams arī “Fragaria” platībās.

3.2. Ciršanas aprobežojumi

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežos ciršanas aprobežojumi ar normatīvajiem aktiem ir noteikti 7486,72 ha platībā jeb 6,6% no kopējās meža platības.

“Sodra Forest Latvia” grupas ciršanas aprobežojumi, ha

Ciršanas aprobežojumi	Alfreds son Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Aizliegta galvenā cirte		110,24	190,11	42,79	99,75	6,38	449,27
Aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte		159,83	306,58	116,05	105,43	3,61	691,5
Aizliegta kailcirte	59	610,67	2863,92	354,73	707,72	349,06	4945,1
Aizliegta mežsaimnieciskā darbība	5,59	65,68	199,38	17,71	60,62	7,11	356,09
Sezonāli aizliegta mežsaimnieciskā darbība		215,95	580,31	20,68	209,23	18,59	1044,76
Kopā	64,59	1162,37	4140,3	551,96	1182,75	384,75	7486,72

Tabula Nr.25 Ciršanas aprobežojumi, MVR, 2024

Kā redzams tabulā vislielākais ciršanas aprobežojumu īpatsvars ir “aizliegta kailcirte” – 4945 ha platībā jeb 4,4% meža platības un “sezonāli aizliegta mežsaimnieciskā darbība” – 1044,76 ha jeb 0,9% meža platības. Savukārt ciršanas aprobežojumu īpatsvars pēc “Sodra Forest Latvia” zemes īpašniekiem, aizliegumi ir proporcionāli zemju īpašnieku lielumam. Salīdzinājumā ar 2023. gadu, ciršanas aprobežojumu apjoms ir pieaudzis par 640,72 ha. Kā redzams tabulā Nr.25, pavisam aizliegta mežsaimnieciskā darbība ir 356,09 ha platībā jeb 0,3% meža platības.

Savukārt vērtējot ciršanas aprobežojumu īpatsvaru pēc galvenajiem meža zemju veidiem, redzams, ka mežaudzēs un izcirtumos veido tas 89,4%.

Ciršanas aprobežojumi pa galvenajiem saimniecisko meža zemju veidiem, ha un to īpatsvars, % pret kopējo aprobežojumu apjomu

Meža zemes veids	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā	Īpatsvars
Izcirtums	0,41	7,45	40,84	3,18	23,78	7,71	83,37	1,2
Mežaudze	61,63	1065,53	3621,06	526,31	1036,93	300,26	6611,72	98,8
Kopā	62,04	1073	3661,9	529,5	1060,71	307,97	6695,1	89,4
Īpatsvars	0,93	16,03	54,70	7,91	15,84	4,60		

Tabula Nr.26 Ciršanas aprobežojumi nogabalos, VMR, 2024

Kā redzams tabulā Nr.26, vairāk kā puse – 54,7% ciršanas aprobežojumu izcirtumos un mežaudzēs vērojama “Myrtillus” teritorijās. Salīdzinoši maz – 7,91% ciršanas aprobežojumu ir “Ruda” teritorijās.

3.3. Augstvērtīgie meži

“Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos tiek apzināti un saglabāti bioloģiski augstvērtīgi meži (HCV), kas ir tādas meža zemju teritorijas, kas tiek apsaimniekotas ar mērķi saglabāt un vairot bioloģisko daudzveidību, nodrošinātas meža vides aizsargfunkcijas. “Sodra Forest Latvia” grupa, plānojot savu darbību, veic nepieciešamos pasākumus, lai uzlabotu bioloģiski augstvērtīgo mežu stāvokli.

Augstvērtīgo mežu definīcijas:

Augstvērtīgo mežu definīcijas saskaņā ar NEPCon pagaidu FSC meža apsaimniekošanas standartu Latvijai:

- HCV1 - Sugu daudzveidība. Bioloģiskā daudzveidība, tostarp endēmiskas sugas, un retas, apdraudētas vai izmirstošas sugas, kuras ir nozīmīgas vispasaules, reģionālajā vai nacionālajā mērogā. Citas sugas un vietas, kas uzskaitītas DAP publiskajā datubāzē (“Ozols”).
- HCV2 - Meži vai teritorijas, ainavas līmeņa ekosistēmas un mozaīkas. Neskartas mežu ainavas, lielas ainaviski vērtīgas ekosistēmas un ekosistēmu mozaīkas, kuras ir nozīmīgas vispasaules, reģionālā

vai nacionālajā mērogā, un kur sastopama lielākā daļa šiem apstākļiem raksturīgo sugu dzīvotspējīgo populāciju to dabiskā izplatībā un koncentrācijā (*Natura 2000* platības ar mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem, RAMSAR mitrāji).

- HCV3 - Meži vai teritorijas, kuras atrodas retās, apdraudētās vai izzūdošās ekosistēmās vai kurās atrodas šādas ekosistēmas (biotopu ekosistēmas).
- HCV4 - Meži vai teritorijas, kuras nodrošina dabas saglabāšanas funkcijas (piemēram, ūdensgūtves baseinu aizsardzība, erozijas apkarošana) kritiskās situācijās – ūdens aizsargjoslas un purvi.
- HCV5 - Meži vai teritorijas, kurām ir izšķiroša nozīme pamatiedzīvotāju vajadzību (piemēram, vajadzība pēc iztikas līdzekļiem, veselības aizsardzība) nodrošināšanā.
- HCV6 - Meži vai teritorijas, kas ir īpaši nozīmīgas vietējās sabiedrības tradicionālās kultūras identitātes saglabāšanai (platības ar kultūrvēsturisku, ekoloģisku vai reliģisku nozīmi vietējai sabiedrībai un ir identificētas sadarbībā ar vietējo sabiedrību). Vietējās un reģionu, valsts veidotās kultūras pieminekļu teritorijas.
- RSA (Representative Sample Area) - ģeogrāfiskajam reģionam raksturīgas ekosistēmas, kurās ierobežota saimnieciskā darbība, t.sk. platības sugu un raksturīgu ekosistēmu, kā arī vērtīgas ekosistēmas savienojumu aizsardzībai.

“Sodra Forest Latvia” grupas augstvērtīgo mežu platības (ar pārklāšanos), ha

	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
GEO meža nogabalu platības	560	16597	64733	5622	16083	8609	112204
HCV1	100	1047	10684	384	8651	1150	22016
HCV2	95	775	12630	342	8528	1593	23962
HCV3	10	577	2322	294	592	776	4572
HCV4	17	1625	6595	485	148	868	9738
HCV5	97	1226	14999	558	16333	1857	35070
HCV6	158	1526	17926	725	16334	2235	38904
RSA	4	89	343	31	69	39	575
HCV un RSA platības kopā	289	4855	37608	1910	18467	5488	68618

Tabula Nr.27 HCV un RSA platības, LVM GEO, 2024

Kā redzams tabulā Nr. 27 “Sodra Forest Latvia” grupas augstvērtīgo mežu platībās ieskaitīti 68618 ha jeb 61% no kopējās mežu platības. Lielāko augstvērtīgo mežu īpatsvaru aizņem HCV5 un HCV6 kategorijas mežaudzes.

Augstvērtīgo mežu apsaimniekošana

Augstvērtīgo mežu apsaimniekošana Latvijā tiek regulēti saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kurus “Sodra Forest Latvia” grupa ievēro.

Augstvērtīgo mežu kategorijas **HCV1** (Sugu daudzveidība. Bioloģiskā daudzveidība, tostarp endēmiskas sugas, un retas, apdraudētas vai izmirstošas sugas, kuras ir nozīmīgas vispasaules, reģionālajā vai nacionālajā mērogā) apsaimniekošana tiek regulēta ar šādiem normatīvajiem aktiem:

- 1993. gada 2. marta likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”,
- MK 2023. gada 21. novembra noteikumiem Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem",
- MK 1999. gada 23. februāra noteikumiem Nr. 69 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem",
- MK 1999. gada 9. marta noteikumiem Nr. 83 "Noteikumi par dabas parkiem",
- MK 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”,
- MK 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 ”Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”,
- MK 2000. gada 14. novembra noteikumiem Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”,
- MK 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 936 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”,
- MK 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”,
- MK 2006. gada 21. februāra noteikumiem Nr. 153 “Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu”,
- MK 2009. gada 15. septembra noteikumiem Nr. 1055 “Noteikumi par to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība, un to dzīvnieku un augu sugu indivīdu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus”,

- MK 2007.gada 27. marta noteikumiem Nr. 211 “Noteikumi par putnu sugu sarakstu, kurām piemēro īpašus dzīvotņu aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu sugu izdzīvošanu un vairošanos izplatības areālā”,

- Individuālajiem īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

- Augstvērtīgo mežu kategorija **HCV2** (Meži vai teritorijas, ainavas līmeņa ekosistēmas un mozaīkas. Neskartas mežu ainavas, lielas ainaviski vērtīgas ekosistēmas un ekosistēmu mozaīkas, kuras ir nozīmīgas vispasaules, reģionālā vai nacionālajā mērogā, un kur sastopama lielākā daļa šiem apstākļiem raksturīgo sugu dzīvotspējīgo populāciju to dabiskā izplatībā un koncentrācijā apsaimniekošanu regulē:

- MK 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”,

- Individuālie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Augstvērtīgo mežu kategorijas **HCV3** jeb “meži vai teritorijas, kuras atrodas retās, apdraudētās vai izzūdošās ekosistēmās vai kurās atrodas šādas ekosistēmas (biotopu ekosistēmas)” apsaimniekošana tiek regulēta ar:

- 2000. gada 16. marta likumu “Sugu un biotopu aizsardzības likums”,
- MK 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”,

- MK 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 350 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”

Augstvērtīgo mežu kategorijas **HCV4** jeb “purvi, aizsargjoslas ap ūdeņiem, apsaimniekošana tiek regulēta ar:

- 1997. gada 5. februāra likums “Aizsargjoslu likums”,
- MK 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr.935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā”,

- MK 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 936 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”.

Augstvērtīgo mežu kategoriju **HCV5** jeb “meži vai teritorijas, kurām ir izšķiroša nozīme pamatiedzīvotāju vajadzību (piemēram, vajadzība pēc iztikas līdzekļiem, veselības aizsardzība) nodrošināšanā)” un **HCV6** jeb “meži vai teritorijas, kas ir īpaši nozīmīgas vietējās sabiedrības tradicionālās kultūras identitātes saglabāšanai - platības ar kultūrvēsturisku, ekoloģisku vai reliģisku

nozīmi vietējai sabiedrībai un ir identificētas sadarbībā ar vietējo sabiedrību, vietējās un reģionu, valsts veidotās kultūras pieminekļu teritorijas” apsaimniekošana tiek regulēta ar:

- 1992. gada 12. februāra likumu “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”,
- MK 2003. gada 15. jūlija noteikumiem Nr. 392 “Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika”,
- 1993. gada 2. marta likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”,
- MK 2023. gada 21. novembra noteikumiem Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem",
- MK 1999. gada 23. februāra noteikumiem Nr. 69 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem",
- MK 1999. gada 9. marta noteikumiem Nr. 83 "Noteikumi par dabas parkiem",
-
- MK 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Individuālajiem īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

3.4. Rekreatīvas objekti publiskajā ārtelpā

“Sodra Forest Latvia” grupas apsaimniekotās mežu platības ir pieejamas apkārtējiem iedzīvotājiem, lai ogotu, sēnotu, kā arī nodarbotos ar aktīvo atpūtu un sportu. Pēc iepriekšējas saskaņošanas ar “Sodra Forest Latvia” grupu, apsaimniekojamās platības var izmantot arī publisku pasākumu rīkošanai, piemēram, krosa skrējieniem vai orientēšanās sacensībām, kā arī uzstādīt tajās informācijas zīmes, kas norāda uz tuvējiem dabas vai kultūras objektiem.

“Sodra Forest Latvia” grupas apsaimniekotajās platībās atrodas aizsargājams kultūrvēsturisks objekts - Dzierkaļu kalns (latgaliešu valodā: Dzierkaļu kolns) ar netālu iekārtotu pastaigu taku. Meža apsaimniekošanas pasākumu gaitā “Sodra Forest Latvia” grupa atzīmē punktus, kas ir potenciāli izmantojami iedzīvotāju rekreācijai - piemēram, gleznainus ainaviskus skatpunktus, dižkokus, interesantus ģeomorfoloģiskus un kultūrvēsturiskus objektus, pludmales pie ūdenstilpēm u.tml. Potenciālo rekreācijas punktu atzīmēšanā plānots iesaistīt vietējos iedzīvotājus. Atzīmēto punktu tuvumā meža apsaimniekošanas darbi iespēju robežās tiek plānoti tā, lai līdz minimumam samazinātu to negatīvo ietekmi.

Ņemot vērā, ka vairāki objekti ir Latvijas nozīmes un publiski pieejami, ar šiem īpašajiem objektiem var iepazīties dažādos publiskos informācijas avotos vai pēc pieprasījuma Sodra grupas centrālajā birojā. Daži piemēri: - Jāņa Gestes kapa vieta; Franču Gobustānu senkapi; Vizikoku avots; Māras svētnīca; pieminēklis Audzērē utt.

Dažas no pēdējā laika aktualitātēm ir:

Tika uzsāktas diskusijas ar “Ceļotāju kopu Redzēt Debesis” () par laivotāju apmetni īpašumā Plienī, Sakas pagastā, bet šobrīd nav turpmākas procesa virzības no iniciatoru puses;

“Vīndedžu laukakmens” Pededzes pagastā. Noslēgts līgums ar pagastu par nekustamā īpašumā “Vīndedži”, Pededzes pagastā, Alūksnes novadā, kadastra apzīmējums 3680 002 0042, 100 m², publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas objekta “Vīndedžu laukakmens” apskates vietas izveidošanu, informācijas stenda un norāžu izveidošanu.

Ezertaka. Latgalē tiek gatavota un drīzumā tiks marķēta Latgales Ezertaka, kas būs 1081km gara un vīsies cauri visai Latgalei no Viļakas līdz Indrai, no Zilupes līdz Viļāniem, tai skaitā cauri Ludzas novadam. Vidēji garā pārgājiena takas nav stipri noslogotas un nav paredzams liels tūristu pieplūdums, tie varētu būt līdz max 100 cilvēkiem gadā. Ludzas novadā tā iet no Ludzas pilsētas cauri Kreičiem uz Ņukšiem, caur Tjapšiem uz Raipoli, tālāk gar Nerzas staciju uz Briģiem un Zilupi, lai caur Šuškovu dotos uz Vecslabadu, tad caur Rundēniem uz Kaunatas pusi uz Lielo Liepukalnu. Pašvaldība sazinājās ar “Sodra Forest Latvia” un ir panākta vienošanās par atbalstu takas izveidei.

Pēc pašvaldības lūguma esam atjaunojuši koka tiltiņu un margas kultūrvēsturiskajam objektam “Vizikoku acu avots”.

Veicot monitoringu “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos eksperti dažreiz norāda uz īpašuma esošu vai potenciālu atbilstību rekreācijas objekta prasībām. Kā dažus piemērus var minēt īpašumu Gāgas, Preiļu novada Aizkalnes pagastā, Valmieras novada, Dikļu pagastā, īpašums Lejasprauliņi, Inešu pagasta Lejas kušļus 2 (“... ogotāju, sēņotāju, mednieku iecienīta vieta...” – izraksts no monitoringa atskaites).

Kā katru gadu Sodra ir dāvinājusi ziemassvētku egles un tās ir redzamas Ludzas pilsētas centrā, Zviedrijas vēstniecībā, Kuldīgas Katrīnas baznīcā:

Attēls Nr.14 Ikgadējā Sodra dāvana Latvijas iedzīvotājiem.

3.5. CO² piesaiste

“Sodra Forest Latvia” grupa ir veikusi aprēķinus mežaudžu kopējam oglekļa uzkrājumam un ikgadējai oglekļa piesaistei. Izmantojot publiski pieejamu (<http://pefc.lv/dokumenti-un-materiali/standarti>) aprēķina algoritmu, tika sagatavota aprēķinam nepieciešamā informācija:

“Sodra Forest Latvia” grupas mežaudžu koksnes krājas pieaugums pa sugām 2023. g. sākumā

Valdošā suga	Vidējā krāja, m3 ha-1	Krājas pieaugums gadā, m3 ha-1	Meža platība nogabalā (ha)
Apse	169	14,8	9 886
Baltalksnis	129	6,1	10 444
Bērzs	162	6,4	39 911
Egle	78	4,8	25 057
Melnalksnis	154	4,0	5 346
Ozols	232	7,4	237
citas sugas	26	1,0	4 188
Priede	211	7,4	12 320
Grand Total	140	6,6	107 388

Tabula Nr.28 Koksnes krājas pieaugums pa sugām, VMR, 2023

Uz doto brīdi “Sodra Forest Latvia” grupa ir akumulējusi savos mežos ~ 4,8 miljoni tonnu oglekļa. Kā arī ikgadējais CO₂ piesaistes potenciāls ir ~ 700 t. tonnu. Pret 2022.gadu skaitļi ir nedaudz samazinājušies, tāpēc iedziļinoties var secināt, ka VMD datos ir iespējams bijušas novirzes, kuras varētu būt ietekmējušas rezultātu. Šī iemesla dēļ sliecos pielietot mazākas vērtības kas būtu pielīdzināms vidējiem rādītājiem starp 2022./2023.gadiem.

“Sodra Forest Latvia” grupas kopējā oglekļa piesaiste 2023. gadā

parametri/valdošā suga	Apse	Baltalksnis	Bērzs	Egle	Melnalksnis	Ozols	citas sugas	Priede	Kopā/Vidēji
Vidējā krāja, m3 ha-1	169	129	162	78	154	232	26	211	140
Krājas pieaugums gadā, m3 ha-1	14,8	6,1	6,4	4,8	4,0	7,4	1,0	7,4	6,6
Meža platība nogabalā (ha)	9 886	10 444	39 911	25 057	5 346	237	4 188	12 320	107 388
C, t ha-1	48,5	47,6	66,5	30,8	56,8	108,4	11,9	78,8	44,8
Kopējā C, t	479 775	497 094	694 283	1 231 171	303 727	579 382	49 843	970 683	4 805 958
CO ₂ , t ha-1 gadā	13,2	6,9	8,1	5,9	4,5	10,8	1,5	8,7	6,7
CO ₂ kopā, t gadā	130 089	72 389	84 800	235 910	24 297	57 664	6 200	106 870	718 218

Tabula Nr.29 Kopējā oglekļa piesaiste, VMR, 2023

Ņemot vērā “Sodra Forest Latvia” grupas mežizstrādes un mežsaimniecības darbības, kā rezultātā daļa no piesaistītā oglekļa tiek atbrīvotas, “Sodra Forest Latvia” grupa strādā pie CO₂ piesaistes metodikas pilnveidošanas, lai iegūtu grupas CO₂ piesaistes bilanci. Mežsaimniecisko darbu emisijas aprēķinam esam sākuši izmantot PEFC standarta darba grupā izstrādāto emisiju aprēķina algoritmu un tas redzams tabulā Nr.30.

“Sodra Forest Latvia” grupas mežsaimniecības kopējā oglekļa emisijas 2023. gadā

Darbu veidi	mērvienība	Degvielas patēriņš uz 1 vienību		Apjoms	Apjoms degviela, l	Emisijas faktors (kgCO ₂ ekv./litrs)	CO ₂ kg	CO ₂ t
		dīzeldegviela, l	benzīns, l					
Meža atjaunošana un kopšana								
Augsnes gatavošana ar disku arklū	ha	55		174	9 570	2,63	25 169	25
Augsnes gatavošana pacilas ar kausu (ekskavators)	ha	105		1 229	129 045	2,63	339 388	339
Augsnes gatavošana pacilas ar rotējošo pacilotāju	ha	45		117	5 265	2,63	13 847	14
Mašīnizētā meža stādīšana	ha	74		14	1 036	2,63	2 725	3
Agrotehniskā kopšana	ha		18	3 736	67 248	2,315	155 679	156
Jaunaudžu kopšana	ha		18	2 321	41 778	2,315	96 716	97
Atjaunoto meža platību aizsardzība	ha			3 344				
Feromonu slazdu izlikšana	gab.							
Ugunsapsardzība								
Mineralizēto joslu ierīkošana	km	28			0	2,63	0	0
						kopā	633 524	634
Mežizstrāde								
KKC zāģēšana BMZ	m3		0,69	51 800	35 742	2,315	82 743	83
KKC zāģēšana Harv.	m3	1,22		22 200	27 084	2,63	71 231	71
KKC pievešana	m3	1,53		74 000	113 220	2,63	297 769	298
GC zāģēšana BMZ	m3		0,23	207 200	47 656	2,315	110 324	110
GC zāģēšana Harv.	m3	0,73		88 800	64 824	2,63	170 487	170
GC pievešana	m3	1,01		296 000	298 960	2,63	786 265	786
BKC zāģēšana BMZ	m3		0,4		0	2,315	0	0
BKC zāģēšana Harv.	m3	1,37			0	2,63	0	0
BKC pievešana	m3	1,42			0	2,63	0	0
Transportēšana	100 km	52		370 000	19 240 000	2,63	50 601 200	50 601
						kopā	52 753 542	52 754

Tabula Nr.30 Emisiju aprēķina algoritms, 2024

Mežizstrādes un mežsaimniecības radītās CO₂ emisijas ir aptuveni 52 t. tonnu. Metodika, iespējams nav ļoti precīza, tāpēc “Sodra Forest Latvia” grupa turpina iesaistīties dažādās nozares iniciatīvās par CO₂ bilances noteikšanu. Ņemot vērā aprēķinātās CO₂ emisijas un piesaisti – “Sodra Forest Latvia” grupas darbības balance ir pozitīva.

4. MEŽA APSAIMNIEKOŠANA

4.1. Meža izmantošana²

Meža izmantošanas apjoma pamatojums

2016.-2017. gadu mijā SIA SODRA Latvia (vēl zem nosaukuma “Bergvik skog”) saviem mežu īpašumiem veica ilgtermiņā pieejamo ciršanas apjomu aprēķinu. Salīdzinot ar iepriekšējiem aprēķiniem, tas tika veikts saskaņā ar jaunu metodiku un izmantojot jaunu programmatūru, kā rezultātā tika ievērojami celta iegūto rezultātu kvalitāte un ticamība.

Pirms aprēķina veikšanas, tika ieguldīts liels darbs izmantotās datu bāzes kvalitātes paaugstināšanai:

- gandrīz 50 % meža īpašumiem tika veikta meža taksācija un tika sagatavotas jaunas inventarizācijas;
- sadarbībā ar LVMI Silava tika izveidoti vairāk nekā 800 parauglaukumi SIA SODRA Latvia īpašumos, kas tika detalizēti uzmērīti un mērījumu rezultāti tika ņemti vērā veicot gala aprēķinu;
- tika sagatavota un aprēķinā izmantota datu bāze ar esošajām aktīvajām cirsmām.

Pašu “*pieejamo ciršanas apjomu aprēķinu*”, pēc SIA SODRA Latvia pasūtījuma divos atkārtojumos veica A/s Latvijas valsts meži, kas ir lielākais mežu īpašnieks Latvijā un pārvalda ~ 1,3 miljoni ha mežu platības. Viņu pieredze līdzīgu aprēķinu veikšanā savam uzņēmumam un augstas kvalitātes IT programmatūra, ļāva SIA SODRA Latvia iegūt daudz augstākas kvalitātes rezultātu nekā tas bija iespējams iepriekš. Tāpat nekad iepriekš netika izmantotas Latvijas koku sugu augšanas gaitas līknes, ko var uzskatīt par papildus kvalitāti palielinošu apstākli.

Aprēķinu uzstādījumi:

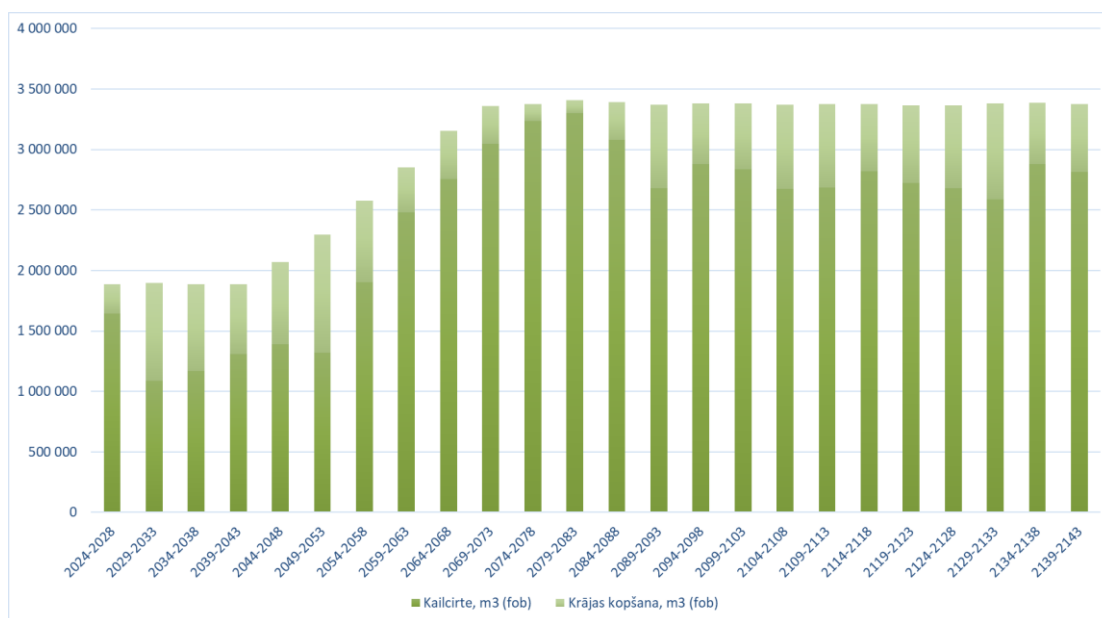
- nenoplicinoša mežsaimniecība ilgtermiņā (atjaunošanas cirtes ha augoši +10% /-0% pret iepriekšējo periodu);
- 25% platību tiek atstāti dabīgai atjaunošanās;
- ņemts vērā SIA SODRA Latvia ierobežojumi dabas vērtību saglabāšanai;
- ņemtas vērā izmaksas un interešu likme.

Ņemot vērā, ka 2020.gadā SIA Sodra Latvia iegādājās SIA Alfredsson un grupai pievienojās SIA Sodra Mežs, uzņēmumu vadība vienojās par atkārtotu ilgtermiņā pieejamo ciršanas apjomu aprēķinu 2021.gada pavasarī. Tas arī tika izdarīts un līdz 2023. gadam tika izmantoti iegūtie rādītāji.

² Dati apkopoti 28.05.2024

2024.gada pavasarī tika pieņemts lēmums atkārtot ilgtermiņā pieejamo ciršanas apjomu aprēķinu, ņemot vērā pēdējos gados notikušās meža politikas maiņas attiecībā uz meža atjaunošanu un ciršanu gan uzņēmuma iekšienē, gan visā Latvijas meža nozarē. 2024.gada aprēķina rezultāti ir redzami grafikā “Ilgtermiņš koksnes resursu ieguves ilgtermiņa aprēķins”. Atkārtotajā aprēķinā pamatā tika saglabāti iepriekšējie uzstādījumi - ilgtermiņā ir ciršanai pieejams ikgadējs apjoms, kas nav mazāks par iepriekšējo periodu, saglabājot dabas un kultūras vērtības SODRA Latvia grupas īpašumos, bet ietverot aktuālos likumdošanas un uzņēmuma noteikumus. Ievērojot minētos uzstādījumus un izmantojot Remsoft programmatūru modelēšanas rezultāti rāda, ka pieejamie ciršanas apjomi ilgtermiņā paliek ar katru gadu lielāki, t.i., no esošajiem ~ 1,9 miljoniem m³ piecgadē pēc 50 gadiem sasniedz stabilus 3,4 miljonus m³ piecgadē.

Ilgtermiņš koksnes resursu ieguves ilgtermiņa aprēķins 2024-2143.g., m³

Attēls Nr. 14 Ilgtermiņš koksnes resursu ieguves ilgtermiņa aprēķins, LVM (RemSoft), 2024

Attēlā Nr. 14 redzams, ka RemSoft modeļa aprēķinātais gadā pieejamais ciršanas apjoms šobrīd ir vidēji 1,9 milj. m³ piecgadē un kopš 2044.gada pieejamais ciršanas apjoms pieaug, 2058.gadā jau pārsniedzot 2,5 milj. m³.

Arī turpmāk Sodra Latvia grupa plāno veikt atkārtotus aprēķinus rezultāta aktualizācijai aptuveni reizi piecos gados un analizēt esošo situāciju arī ar citiem pieejamiem instrumentiem, piemēram Zviedrijas līdzvērtīgu aprēķinu instrumentu Eureka.

Turpmāk “Sodra Forest Latvia” grupa plāno veikt atkārtotus aprēķinus rezultāta aktualizācijai aptuveni reizi 5 gados un analizēt esošo situāciju arī ar citiem pieejamiem instrumentiem, piem. Zviedrijas līdzvērtīgu aprēķinu instrumentu Eureka.

Krājas kopšanas un sanitārās cirtes

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu īpašumu krājas kopšanas cirtēs tiek izcirsta tā audzes daļa, kas koku pašizretināšanās procesā aizietu bojā, kā arī tiek izcirsta daļa valdaudzes atbilstoši MK 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā". Krājas kopšanas cirtes pieļautas visās tajās audzēs, kur mežaudzes koku skaits un šķērslaukums pārsniedz normatīvajos aktos noteikto minimālo šķērslaukumu vai koku skaitu, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus.

Sanitārajām un citām cirtēm nav plānveidīga rakstura, tāpēc tās izpildītas pēc nepieciešamības atbilstoši to mērķim uzlabot mežaudžu sanitāro stāvokli. Mežizstrāde tiek veikta, izmantojot rokas motorzāģus un mežizstrādes mašīnas.

Prasības krājas kopšanai aprakstītas atsevišķā instrukcijā „Lauka instrukcija par skrajcirti”, kuru var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Galvenā izmantošana

Galvenajā cirtē dominējošais cirtes paņēmieni ir atjaunošanas cirte, kas ir ekonomiski izdevīgākais un ērtākais paņēmieni. Pieredze liecina, ka, cenšoties atdarināt dabiskos procesus mežizstrādes darbos, vairumā gadījumu atjaunošanas cirte ir arī ekoloģiski un mežsaimnieciski piemērotākais paņēmieni galvenās koksnes ražas novākšanai.

Galvenā cirte tiek plānota mežaudzēs, kad valdošā koku suga ir sasniegusi Meža likumā noteikto galvenās cirtes vecumu vai caurmēru. Vietās, kur normatīvie akti aizliedz galveno cirti, tiek plānotas un izmantotas izlases cirtes.

2024. gadā “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumos pieaugušo un pāraugušo mežaudžu krāja veido 2916307 m³, kas ir 20% no mežaudžu kopējās krājas. Salīdzinot ar 2023. gadu, pieaugušo un pāraugušo mežaudžu krājas apjoms ir samazinājies par 43341 m³.

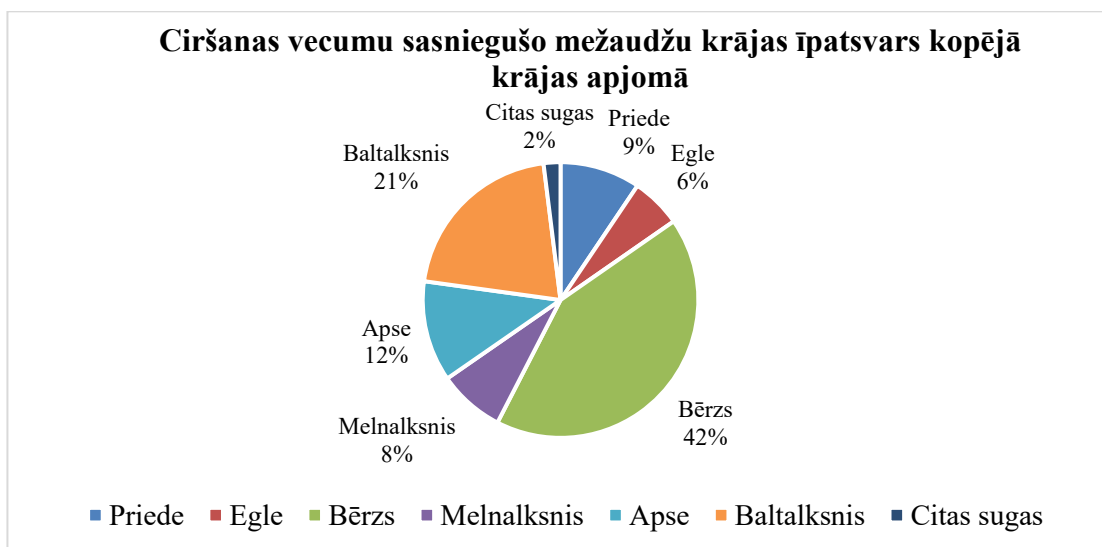
“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu galvenās cirtes vecumu sasniegušo mežaudžu krājas iedalījums pa valdošajām sugām, m3

Valdošā suga	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Priede	280	50918	134243	23389	56607	9686	275123
Egle	1060	44916	77443	22451	17535	8653	172058
Bērzs	6746	161500	729573	53415	166747	113642	1231623
Melnalksnis	295	22952	145066	15604	18894	24442	227254
Apse	78	42832	225130	18865	23213	34754	344872
Baltalksnis	3653	56399	397386	23876	64945	61473	607732
Citas sugas	176	12916	25133	7560	6751	5109	57645
Kopā	12288	392433	1733973	165161	354692	257759	2916307

Tabula Nr.31 Galvenās cirtes vecumu sasniegušo mežaudžu krājas iedalījums pa valdošajām sugām, VMD, 2024, m3

Kā redzams tabulā, vislielākais apjoms – 1,73 milj. m3 ciršanas vecumu sasniegušu mežaudžu apjoms atrodas “Myrtillus” platībās. “Fragaria” un “Sodra Mežs” platībās atrodas vidēji 0,37 milj. m3 ciršanas vecumu sasniegušās audzēs.

Pieaugušo un pāraugušo mežaudžu krāju pēc sugām galvenokārt veido lapu koku audzes: 42% no kopējā ciršanas vecumu sasniegušo audžu īpatsvara veido bērzu un 21% veido baltalkšņu audzes. Liels ir arī pieaugušo un pāraugušo audžu īpatsvars apšu mežaudzēs. Ņemot vērā politisko situāciju un izmaiņas attiecībās ar kaimiņvalstīm, baltalkšņa un citu mazāk vērtīgo sugu pieprasījums un vērtība ir būtiski mainījusies.

Attēls Nr.15 Pieaugušas, pāraugušas mežaudzes, m3, VMD, 2024

“Sodra Forest Latvia” grupa mērķtiecīgi plāno pieaugušu un pāraugušu audžu apsaimniekošanu, veicot meža ciršanu un mežaudžu tūlītēju atjaunošanu ar ekonomiski vērtīgajām sugām.

“Sodra Forest Latvia” grupa ik gadu nosaka mežu masīvus un kontrolē kādas ir notikušas izmaiņas pieaugušo un pāraugušo mežu procentuālajā īpatsvarā. Ņemot vērā, ka minētais parametrs ir salīdzinoši neliels, papildus aktivitātes masīvos netiek noteiktas.

SODRA Latvia grupas izdalītie masīvi, 2022

Masīvs, ha	Meža masīvs 2022 - 1	Meža masīvs 2022 - 2	Meža masīvs 2022 - 3	Meža masīvs 2022 - 4
citi nogabali	21.47	46.23	84.07	212.60
Jaunaudze	468.88	303.85	836.81	1 109.81
Vidēja vecuma audze	99.97	131.39	299.40	780.46
Briestaudze	35.01	52.94	101.78	337.75
Pieaugusi audze	29.14	18.42	67.59	264.84
Pāraugusi audze	65.22	27.70	25.28	206.02
Masīva kopējā platība, ha	719.69	580.53	1 414.93	2 911.48
Pieaugušo+Pāraugušo audžu īpats	13.1%	7.9%	6.6%	16.2%

Tabula Nr. 32

Ņemot vērā zemo pieaugušo un pāraugušo audžu īpatsvaru masīvos, papildus darbības masīvu apsaimniekošanai netiek pielietotas.

Pēc pamatota pieprasījuma var ir iespēja iegūt masīvu atrašanās vietas karti un detalizētāku informāciju.

Kā redzams tabulā Nr.32, 2023.gadā veiktā mežizstrāde veikta 3026,83 ha platībā, no kuriem kailcirtes 1240,42 ha un kopšanas cirtes 1142 ha platībās.

“Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežizstrādes apjomi, ha pa ciršu veidiem

Cirtes veids	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Atmežošanas		0,41					0,41
Cirte pēc VMD sanitārā atzinuma	0,54	0,46	27,28	0,31	13,39	7,93	49,91
Izslases cirte		3,66	19,52	0,2	35,32		58,7
Izslases cirte pēc caurmēra			2,63	0,23			2,86
Kailcirte	29,37	116,74	730,22	56,11	256,81	51,17	1240,42
Kailcirte pēc caurmēra	1,24	111,33	134,11	56,65	104,04	25,86	433,23
Kopšanas cirte	9,66	220,75	528,37	47,43	289,94	46,09	1142,24
Sanitārā cirte		2,82	20,56	29,93	34,57	1,49	89,37
Vienlaidus cirte (rek.)			9,69				9,69
Kopā	40,81	456,17	1472,4	190,86	734,07	132,54	3026,83

Tabula Nr.32 Mežizstrādes veidi, 2023,VMD dati.

Tabulā Nr.32 redzams, ka vislielākās mežizstrādes platības 2023.gadā bijušas “Myrtillus” – 1472 ha un “Sodra Mežs” – 734,07 ha teritorijās. “Fragaria” platībās izstrādāti 456,17 ha un “Zilupe Mežs”, “Ruda” zem 200 ha.

Kailciršu un kopšanas ciršu īpatsvars kopējā izstrādes platībā, %

Cirtes veids	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs
Kailcirte	75	50	59	59	49	58
Kopšanas cirte	24	48	36	25	39	35
Kopā	99	98	95	84	89	93

Tabula Nr.33 Kailciršu, kopšanas ciršu īpatsvars kopējā mežizstrādes platībā, 2024

Tabulā Nr.33 redzams, ka vislielākie kailciršu īpatsvari 2023. gadā bijuši “Alfredsson Latvia”, “Ruda” un “Myrtillus” platībās, kas skaidrojams ar pāraugušu un pieaugušu audžu īpatsvaru šo zemes īpašnieku teritorijās. Savukārt lielākais kopšanas ciršu īpatsvars starp visiem zemju īpašniekiem kā arī vislīdzsvarotākā kailciršu un kopšanas ciršu attiecība bijusi “Fragaria” teritorijā, 50% mežizstrādes platību organizējot ar kailciršu un 48% ar kopšanas ciršu paņēmieniem.

Sodra Forest Latvia grupas uzņēmumu koksnes realizācija, m3, 2019-2023.g.

Saimnieciskās darbības gads	realizācijas veids	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Zilupe Mežs	Sodra Mežs	Kopā
2019	Augoša meža realizācija, m3		42 918	171 295	13 452	3 404		231 069
2019	t.sk FSC sertificēts		42 287	166 221	13 452	3 404		225 365
2019	Kokmateriālu realizācija, m3		0	5 018	0	70		5 088
2019	t.sk FSC sertificēts		0	4 389	0	0		4 389
2019	Šķeldas realizācija, ber m3		0	14 171	0	4 889		19 060
2019	t.sk FSC sertificēts		0	1 667	0	0		1 667
2020	Augoša meža realizācija, m3		57 063	101 946	22 830	6 253	0	188 091
2020	t.sk FSC sertificēts		51 793	95 410	22 110	5 988	0	175 301
2020	Kokmateriālu realizācija, m3		342	9 752	0	219	78 217	88 529
2020	t.sk FSC sertificēts FSC 100%		342	9 149	0	0	40 168	49 659
2020	t.sk FSC kontrolēts, FSC CW		0	0	0	0	31 338	31 338
2020	Šķeldas realizācija, ber m3		0	16 690	0	4 834	7 341	28 865
2020	t.sk FSC sertificēts		0	0	0	0	1 046	1 046
2021	Augoša meža realizācija, m3		52 278	105 713	21 311	1 508	0	180 810
2021	t.sk FSC sertificēts		44 910	105 109	21 194	1 508	0	172 721
2021	Kokmateriālu realizācija, m3		0	4 049	0	467	80 524	85 040
2021	t.sk FSC sertificēts		0	3 570	0	66	79 241	82 877
2021	t.sk FSC kontrolēts, FSC CW		0	0	0	0	1 190	1 190
2021	Šķeldas realizācija, ber m3		0	13 637	0	1 429	6 158	21 224
2021	t.sk FSC sertificēts		0	0	0	0	4 225	4 225
2022	Augoša meža realizācija, m3	1 567	27 913	120 756	23 716	15 410	0	187 795
2022	t.sk FSC sertificēts	1 567	24 334	114 865	22 775	14 244	0	176 218
2022	Kokmateriālu realizācija, m3	0	551	413	0	181	68 102	69 246
2022	t.sk FSC sertificēts	0	551	13	0	0	67 946	68 510
2022	Šķeldas realizācija, ber m3	0	0	10 847	0	5 552	9 353	25 752
2023	Augoša meža realizācija, m3	7 928	55 544	180 583	23 728	0	8 104	267 959
2023	t.sk FSC sertificēts	7 928	53 995	178 768	23 721	0	6 911	263 395
2023	Kokmateriālu realizācija, m3	0	0	2 622	0	67 595	504	70 721
2023	t.sk FSC sertificēts	0	0	2 608	0	67 563	504	70 676
2023	Šķeldas realizācija, ber m3	0	0	21 273	0	26 648	4 435	52 357

Tabula Nr.34 "Sodra Forest Latvia" grupas uzņēmumu koksnes realizācija, m3

Pielietojamās meža tehnikas un iekārtu apraksts

Meža apsaimniekošanas ciklā nopietnāko ietekmi uz meža augsni atstāj mežizstrādes tehnika. Tas notiek, veicot mežaudzes krājas kopšanas cirtes un, jo īpaši, izstrādājot atjaunošanas cirtes.

Pēdējos gados mežizstrādē ienākusi tehnika ar lielu masu, jaudu un gabarītiem, tādēļ ir būtiski rast risinājumus, lai, izmantojot šo tehniku, atstātu pēc iespējas mazāku ietekmi uz meža augsni, saglabātu mežaudzes produktivitāti un neradītu zaudējumus meža infrastruktūrai, paliekošiem kokiem un citiem objektiem.

Šo ietekmi iespējams samazināt, racionāli plānojot cirsmu izstrādes darbu tehnoloģisko procesu, pareizi izvēloties cirsmu izstrādes laiku un sezonu, izvēloties meža apstākļiem atbilstošāko izstrādes tehniku pēc tās raksturlielumiem, cirmā racionāli izvietojot kokmateriālu pievešanas ceļus un izvēloties atbilstošāko kokmateriālu nokraušanas vietu to tālākai transportēšanai. "Sodra Forest Latvia"

grupasavos resursu pārdošanas līgumos ir informējusi sadarbības partnerus par FSC prasībām, kā arī veic kontroli, lai minētās prasības tiktu ievērotas.

Mežizstrādes tehnikas raksturojošajiem lielumiem jābūt atbilstošiem meža augšanas apstākļu tiptiem, kuros jāveic mežizstrāde. Pamatprasības mežizstrādes mašīnām ir laba caurgājamība. Mitrās kūdras augsnēs prasība ir neliels īpatnējais spiediens uz augsni. Lietotajām mašīnām jāpiemīt labām manevrēšanas spējām un augstam darba ražīgumam kokmateriālu sagatavošanas un pievešanas darbos.

“Sodra Forest Latvia” grupa mežizstrādē piesaista apakšuzņēmējus, un mežizstrādē izmantotās tehnoloģijas un tehnikas izvēle atkarīga no apakšuzņēmēju tehniskajām iespējām.

Biodegvielas koksnes ieguve

Biodegvielas koksnes zaru un galotņu veidā ieguve jāveic saskaņā ar “Sodra Forest Latvia” grupas noteiktajiem mērķiem, kas paredz augstas kvalitātes, rentablas un ilgtspējīgas mežu produkcijas ražošanu.

Meža ciršanas pārpalikumu (zaru un galotņu) ieguve jāveic tā, lai nerastos nevēlama ietekme uz bioloģisko daudzveidību vai barības vielu sastāvu augsnē, kā arī tā, lai augsnē un notekūdeņos nenonāktu skābes vai kaitīgas vielas.

Zaru un galotņu ieguve notiek saistībā ar galvenās cirtes veikšanu piemērotos nogabalos. Lai barības vielu stāvoklis augsnē netiktu vēl vairāk pasliktināts, nabadzīgās smilšu augsnēs un kūdrājos zaļajām augu daļām jābūt izžuvušām vai nobirušām līdz to izvešanai līdz autoceļam (ieguves apjomi ir atspoguļoti 38. tabulā).

Mērķtiecīgi audzētu mežu apsaimniekošana

Apmēram 10,7% no “Sodra Forest Latvia” grupas meža īpašumu platībām ir meži, kas ir mērķtiecīgi ieaudzēti uz iepriekš neizmantotas zemes. Saskaņā ar Meža likumu šādus mežus sauc par “plantāciju mežiem”³.

Mērķtiecīgi audzētu mežu galvenais izveidošanas mērķis ir iepriekš neizmantotu platību atgriešana saimnieciskajā aprītē. To apsaimniekošanas rezultātā tiks iegūti mežmateriāli līdzīgi kā no dabiskiem mežiem: lietkoksne (zāgbaļķi, finierkluči, stabu koksne u.c.), papīrmalka, malka, šķelda un citi mežmateriāli. Sagaidāmais meža produktu ieguves apjoms ir būtiski augstāks no mērķtiecīgi audzētu mežu apsaimniekošanas, tāpēc tā ļauj mazināt apsaimniekošanas slodzi uz dabiskajiem mežiem, kā arī veicina dabas resursu aizsardzību un saglabāšanu (augsnas erozijas novēršana, ūdens resursu aizsardzība, skābekļa ražošana u.c.). Ņemot vērā, ka Latvijā ir ievērojamas neizmantoto zemju platības,

³ Mērķtiecīgi audzētu mežu definīcija saskaņā ar Meža likuma 1. panta 39. punktu “plantāciju meži — ieaudzētas, īpašiem mērķiem paredzētas un Meža valsts reģistrā reģistrētas mežaudzes”

mērķtiecīgi audzētu mežu izveidošana valstij dod gan ekonomisku, gan sociālu labumu apmierinot sabiedrības vajadzības pēc meža produktiem, radot jaunas darba vietas un veicinot valsts attīstību.

Par nožēlu neveiksmīgi izvēlēta apzīmējuma dēļ Latvijā, salīdzinot ar starptautisko izpratni tiek jaukti jēdzieni “mērķtiecīgi audzēti” meži un “plantāciju” kokaudzes. Latvijā termins “plantācija” un “plantāciju meži” tiek lietots, apzīmējot platības ar dažādiem apsaimniekošanas mērķiem:

- Lauksaimniecības zemju platības, kurās tiek audzētas īscirtmeta mežaugu kultūras; šādas platības tiek veidotas uz lauksaimniecības zemēm primāri enerģētikas vajadzībām, nemainot zemes izmantošanas veidu,
- Mērķtiecīgi izveidotas meža platības, kuras, saskaņā ar Meža likumu, tiek izdalītas, lai apzīmētu ilgtermiņā apsaimniekotus ilgtspējīgus mežus, kas ir izveidoti uz iepriekš neizmantotām zemēm un kuru statuss tiek mainīts uz meža zemi; šādu platību turpmāka apsaimniekošana var tikt veikta pamatojoties uz Meža likumu un MK izdotajiem meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumiem, kas nosaka plantāciju meža ieaudzēšanas, reģistrēšanas, apsaimniekošanas un tā koku ciršanas kārtību.

Dabiskas izcelsmes mežu aizvietošana ar īscirtmeta mežaugu kultūru plantācijām nav atļauta ne “Sodra Forest Latvia” grupas apsaimniekošanas politikās, ne LR normatīvajiem aktos. Līdz ar to “Sodra Forest Latvia” grupas mežos netiek audzētas īscirtmeta mežaugu kultūru plantācijas, kuru audzēšanas aprites laiks ir līdz 10 gadi (piemēram, kurināmā materiāla ieguve enerģētikai, Ziemassvētku eglīšu audzēšana).

“Sodra Forest Latvia” grupas politika nosaka, ka iepriekš neizmantota zeme ir prioritāri jāapstāda ar kādu no vērtīgām koku sugām, lai palielinātu kopējās grupas mežu platības. Neskatoties uz intensīvo mežsaimniecisko darbību “Sodra Forest Latvia” grupas mērķtiecīgi audzētajos mežos, dabas aizsardzības prasības tiek ievērotas tādā pašā apjomā, kā tas notiek pārējos dabiskajos “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu mežos. Mērķtiecīgi audzētos mežos tiek saglabātas aizsargājamās sugas, ja tur tādas ir atrastas, tiek veidotas jauktu koku audzes visās platībās, kur tas iespējams, tiek veikta atbildīga mežsaimniecība veicot DMB inventarizācijas un aizpildot iepriekš pieminētās HCV anketas.

Mērķtiecīgi audzētu mežos ierīkošana tiek plānota saskaņā ar pašvaldību teritoriālo plānojumu, izvērtējot īpaši aizsargājamo teritoriju un ūdensobjektu aizsargjoslu noteiktos aprobežojumus. Mērķtiecīgi audzētie meži tiek veidoti tikai uz neizmantotām lauksaimniecības zemēm vai nemeža zemēm, kuras pirms tam izmantotas ne-lauksaimniecības vajadzībām (karjeri, izstrādāti purvi, izgāztuves), uz rūpniecības un infrastruktūras objektiem pieguļošām zemēm, kur cita veida darbība ir ierobežota (rūpniecības zonas). Ierīkojot audzes tiek ņemtas vērā teritorijas dabiskās robežas - grāvji, mežmalas, meža ceļi, ūdenstilpnes utt., tādējādi tiek panākts, ka mērķtiecīgi audzētie meži iekļaujas dabiskajā ainavā.

Ja mērķtiecīgi audzētu mežu vienlaidus platība ir lielāka par 100 ha, to izveidošanā tiek nodrošināta sugu izplatības koridoru izveide, tiek veicināta dažādu vecuma audžu attīstība un vismaz 10% no platības tiek atstātas dabiskai attīstībai. Lai panāktu labāku bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, priekšroka tiek dota vietējo sugu izmantošanai.

Kā redzams tabulā, “Sodra Forest Latvia” grupas teritorijās 2024. gadā atrodas 12592 ha mērķtiecīgi audzētu mežu platības, kas kopā veido 11,2% no kopējā mežaudžu apjoma. Plantāciju audžu apjoms “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos salīdzinājumā ar 2023.gadu ir pieaudzis par 739 ha jeb 6,2%, kas liecina par mērķtiecīgu nemeža zemju apmežošanu un mežainuma palielināšanu grupas īpašumos.

“Sodra Forest Latvia” grupas plantāciju audžu apjoms, ha un īpatsvars, % no kopējā mežaudžu apjoma

Audzes veids	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Plantāciju audzes	43,55	1259,48	8532,17	442,21	816,7	1498,07	12592
Mežaudzes kopā	559,71	16655,95	64890,42	5620,52	16064,83	8693,67	112485
Plantāciju audžu īpatsvars	7,8	7,6	13,2	7,9	5,1	17,2	11,2

Tabula Nr.35 Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudžu kopšanas statistika. VMR, 2024

Kā redzams tabulā, vislielākais plantāciju audžu īpatsvars atrodas Latgales reģionā esošajās “Zilupe Mežs” -17,2% un “Myrtillus” – 13,2% platībās. Kurzemes reģiona “Ruda” un “Fragaria” platībās plantāciju audžu īpatsvars ir mazāks, veidojot vidēji 8% no kopējā mežaudžu apjoma.

4.2. Meža atjaunošana

“Sodra Forest Latvia” grupas vispārējie mērķi jāsasniedz, īstenojot efektīvu, rentablu, ilgtspējīgu un nenoplicinošu mežu apsaimniekošanu. Meža atjaunošanas pamatuzdevums ir mežsaimniecības prasībām atbilstoša, produktīva un kvalitatīva meža izaudzēšana, mežu atjaunojot mākslīgi (sējot vai stādot, izmantojot augstvērtīgu, vietējas izcelsmes atjaunošanas materiālu) vai veicinot dabisko atjaunošanos, ja tā norit attiecīgajām koku sugām atbilstošos augšanas apstākļos.

“Sodra Forest Latvia” grupas atjaunojamo un ieaudzēto meža platību daudzums ir atkarīgs no iepriekšējo īpašnieku izvēlētās apsaimniekošanas intensitātes, iepriekšējos trīs gados veikto atjaunošanas ciršu un bojā gājušo mežaudžu platībām. “Sodra Forest Latvia” grupadod priekšroku mākslīgai meža atjaunošanai ar skuju kokiem, taču, ņemot vērā papildus apsvērumus (neliela platība, ierobežota piekļuve, sekmīgas atjaunošanās varbūtība, u.c.), pieļaujama arī dabiskā meža atjaunošanās.

Meža stādīšanā vai atjaunošanā netiek izmantotas eksotiskās koku sugas. Meža atjaunošanas metodes aprakstītas instrukcijās.

Augsnes sagatavošana

Vietās, kur tas ir iespējams un nepieciešams, pirms stādīšanas vienmēr jāveic augsnes sagatavošana. “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos augsnes sagatavošanai tiek izmantoti sekojoši instrumenti:

- ecēšas / frēze – izmanto sausās un vidēji mitrās augsnēs;
- kupicotājs – izmanto mitrā un slapjā augsnē; kupicu veidošanas mērķis ir izveidot piemērotas augstas stādīšanas vietas, lai stādi „nenoslīktu”;
- ekskavators kupicošanai un augsnes uzirdināšanai – izmanto mitrā un slapjā augsnē; šādu ekskavatoru izmanto līdzīgi kā kupicotāju ar mērķi izveidot augstas stādīšanas vietas, kurās stādi „nenoslīktu”;
- 2021.gada pavasarī tika izmēģināta augsnes sagatavošana ar, Sodrā līdz šim neizmantotu, tehnoloģiju – jauna veida pacilotāju (<https://youtu.be/ZS8EMFoXgEc>). Galvenās atšķirības ir darba ražība – aptuveni 5 ha dienā, kas būtiski ietekmē arī izmaksas pacilu sagatavošanai salīdzinot ar ekskavatoru. Turpinājām izmantot šo tehnoloģiju arī 2022. gadā. Secinājums – ir labi, bet dēļ lielā pieprasījuma pašreiz pakalpojuma sniedzējs nevar nodrošināt mums nepieciešamo darbu apjomu;
- tāpat tika pamēģināta arī jauna mehānizēta stādīšana. Vienstobra stādīšanas ierīce M-Planter M-120, kas darbināma ar ekskavatoru. Ar to reizē var veikt augsnes gatavošanu pacilu veidā un tūlītēju mehānizētu stādīšanu. Kurzēm šādā veidā tika iestādīta priede 2.66 ha apjomā 2021.gadā un 14.22 ha 2022.gadā. Tādējādi tikai atbalstīts sadarbības partneris un viņa iniciatīva investēt jaunās tehnoloģijās. Mums kā uzņēmumam ir svarīga jaunu tehnoloģiju attīstība un pielietojums, ņemot vērā potenciālo cilvēku trūkumu kā tādu un īpaši veicot smagus roku darbus. Ar mehānizētu stādīšanu tiek aizvietoti vairāki secīgi darbi ar vienu kompleksu, uzlabota darba apstākļu vide darbiniekiem un risināti dažādi citi jautājumi.

Augsnes sagatavošana palīdz samazināt izmaksas, kas saistītas ar turpmākiem mežsaimnieciskiem darbiem, paaugstina stādu icaugšanas īpatsvaru kā arī samazina stādu bojāšanas risku.

Prasības augsnes sagatavošanā aprakstītas atsevišķā instrukcijā „Augsnes sagatavošanas instrukcija”, kuru var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Meža stādīšana

Pēc meža nociršanas, iespējami īsākā laika posmā, jāizveido jauna mežaudze, kas pilnībā izmantotu augsnes ražīgumu un vienlaikus veicinātu “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumu dabas aizsardzības mērķu īstenošanu. Jaunas mežaudzes izveidošanai jāizmanto tādas metodes, kas vienlaikus nodrošina kā zemu bioloģisko un ekonomisko risku, tā arī zemākas izveidošanas un mežaudzes turpmākās kopšanas izmaksas.

Mākslīga meža atjaunošana “Sodra Forest Latvia” grupas prioritāte. Sugas izvēli nosaka jau esošais sugu īpatsvars grupas mežos un attiecīgās vietas piemērotība konkrētai sugai. Mitrās augsnēs kā mākslīgas meža atjaunošanas alternatīva pieļaujama dabiskā meža atjaunošanās ar lapu kokiem, ja šajās teritorijās nav iespējams veikt efektīvu augsnes sagatavošanu un tās pietiekošu drenēšanu. Meža mākslīgajā atjaunošanā, pēc iespējas vairāk, jāizmanto augstvērtīgs vietējas izcelsmes stādu materiāls. Augstvērtīgs stādmateriāls, pamatojoties uz zinātnieku atziņām, nākotnē dod līdz pat 20 % kvalitātes un apjoma pieaugumu, salīdzinot ar zemas kvalitātes stādiem.

Meža atjaunošanas prasības aprakstītas atsevišķā instrukcijā „Meža atjaunošanas instrukcija”, kuru var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

4.3. Mežaudžu kopšana

Jaunaudzē pēc nepieciešamības tiek veikta jaunaudzes kopšana, lai nodrošinātu vēlamo stabilitāti, koku kvalitātes un diametra pieaugumu, kā arī koku sugu mistrojumu līdz pirmajai sastāva kopšanai. Krājas kopšanas cirtes mērķis ir atbrīvot kokiem augšanas telpu un dot atlikušajiem kokiem iespēju līdz augšanas laika beigām sasniegt pēc iespējas lielākus izmērus, tāpēc krājas kopšanas cirtes veikšanas laiks jānosaka, paredzot to, kā atlikušie koki reaģēs uz šo cirti.

Jaunaudžu kopšanas cirtes

Jaunaudze tiek kopta ar mērķi izveidot mežaudzi, kuras turpmākā kopšana būtu ekonomiski maksimāli izdevīga, vienlaicīgi ļaujot sasniegt arī “Sodra Forest Latvia” grupas izvirzītos dabas aizsardzības mērķus. Tāpēc “Sodra Forest Latvia” grupaorientējas uz atsevišķo koku ražīguma palielināšanu. Tas sasniedzams, ievērojot nosacījumu, ka pēc sastāva kopšanas stumbru skaits uz hektāru nedrīkst pārsniegt noteikto skaitu.

Sastāva kopšanas nolūks ir saglabāt vērtīgākos augošos kokus un dot tiem iespēju attīstīties par kvalitatīvu un nobriedušu mežu. Sastāva kopšana jāveic, ievērojot LR normatīvajos aktos noteiktās prasības par minimālo un maksimālo koku skaitu. Prasības sastāva kopšanai aprakstītas atsevišķā instrukcijā „Smaļctīres instrukcija”, kuru var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Krājas kopšana cirte

Krājas kopšana jāveic atbilstošā laikā un plānojot, lai koku augšanas laikā kopējais krājas kopšanas ciršu skaits būtu pēc iespējas mazāks un kaitējumu risks atlikušajai mežaudzei būtu minimāls. Izcērtamajam koku skaitam jāatbilst katras konkrētās audzes situācijai, ņemot vērā iespējamus riskus.

“Sodra Forest Latvia” grupapar prioritāti izvirza atsevišķo koku iespējas būt ražīgiem. Tas panākams, krājas kopšanas cirtes veicot agri un tādējādi dodot iespēju no ražošanas viedokļa labākajiem kokiem pilnvērtīgi attīstīt vainagu visos virzienos un ļaujot kokiem saglabāt lielu zaļo vainagu daļu.

Lai drošā veidā panāktu sagaidāmo pieauguma efektu atstājamajiem kokiem, “Sodra Forest Latvia” grupaievēro sekojošus krājas kopšanas ciršu pamatprincipus:

- krājas kopšanas cirte jāveic “no apakšas”, ņemot vērā koku sugas un kvalitāti;
 - pēc krājas kopšanas cirtes visiem kokiem jābūt izteikti atdalītiem (ievērojot normatīvajos aktos paredzēto minimālo šķērslaukumu);
 - izvēloties atstājamos kokus, priekšroka dodama mežaudzei vērtīgām koku sugām;
 - mežaudzē jāatstāj ražīgākie koki ar vislabāk attīstītajiem vainagiem;
 - treilēšanas ceļu kopējā platība cīrsmā nedrīkst pārsniegt 20 % no cīrsmas platības.
- Attālums starp treilēšanas ceļiem (no ceļa vidus līdz ceļa vidum) parasti nedrīkst būt mazāks par 20 m;
- slēgtajās mežaudzēs kopumā drīkst izcirst:
 - 50% no stumbriem ar augstumu līdz 15 m,
 - 40% no stumbriem ar augstumu virs 15 m.

Ja trīs gadu laikā pirms krājas kopšanas cirtes tiek veikta sagatavojošā sastāva kopšanas cirte, tad sastāva kopšanas cirtē izcirsto stumbru skaits jāiekļauj krājas kopšanas cirtē izcirsto koku kopskaitā.

Jāatstāj liela diametra koki bez bojājumiem vai citiem acīmredzamiem kvalitātes defektiem. Veicot krājas kopšanas cirti, ir atļauts izcirst atsevišķus lielāka diametra kokus ar bojājumiem.

Izcērtamo koku skaitam jāsadalās vienmērīgi visā platībā, pēc iespējas samazinot koku skaitu uz hektāru, cik vien to pieļauj katras atsevišķās mežaudzes nosacījumi. Veicot krājas kopšanas cirti, jāievēro LR normatīvo aktu prasības attiecībā uz minimālo šķērslaukumu.

Prasības krājas kopšanas cirtei aprakstītas atsevišķā instrukcijā „Lauka instrukcija par skrajcirti”, kuru var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Papildus tiek izvērtēta nepieciešamība pēc krājas kopšanas audzēm kuru vecums ir aptuveni 20 gadu pirms atjaunošanas cirtes. Audzēs kurām nav vērā ņemams pieauguma potenciāls pēc kopšanas cirtes veikšanas, šāda cirte netiek plānota, lai ekonomētu izmaksas.

Neveiktas vai nokavētas krājas kopšanas cirtes

Mežaudzēs, kurās krājas kopšanas cirtes nav veiktas savlaicīgi, krājas kopšanas cirtes veikšana var izraisīt snieglauzes riska palielināšanos. Pirms pieņemt lēmumu par krājas kopšanas cirtes veikšanu mežaudzē, kurā tā nav veikta savlaicīgi, rūpīgi jāapsver, vai pastāvošie kaitējuma riski nav tik lieli, lai no krājas kopšanas cirtes vajadzētu izvairīties.

Mežaudzēs, kurās krājas kopšanas cirte nav veikta savlaicīgi, tā jāveic, kā pirmo izvēloties vismazāko izcērtamo koku skaitu, t.i., 25–30% no stumbru skaita. Papildu krājas kopšanas cirtes var veikt tikai pēc tam, kad sakņu sistēmai ir bijis laiks attīstīties un koka zaļā vainaga daļa ir ievērojami palielinājusies.

Nepareizas krājas kopšanas cirtes rezultātā sabojātas mežaudzes

Ir gadījumi, kad iepriekšējā īpašnieka pārvaldības laikā veiktu nepareizu krājas kopšanas ciršu rezultātā ir tikuši izcirsti visraženākie un vērtīgākie koki. Bieži šādos gadījumos vienīgā iespēja ir nogaidīt, līdz saskaņā ar normatīvajiem aktiem mežaudzē drīkstēs veikt galveno cirti. Ja tiek aplēsts, ka krājas kopšanas cirtes veikšana var palielināt mežaudzes vērtības pieaugumu līdz galvenajai cirtei, tad šāda krājas kopšanas cirte ir jāveic.

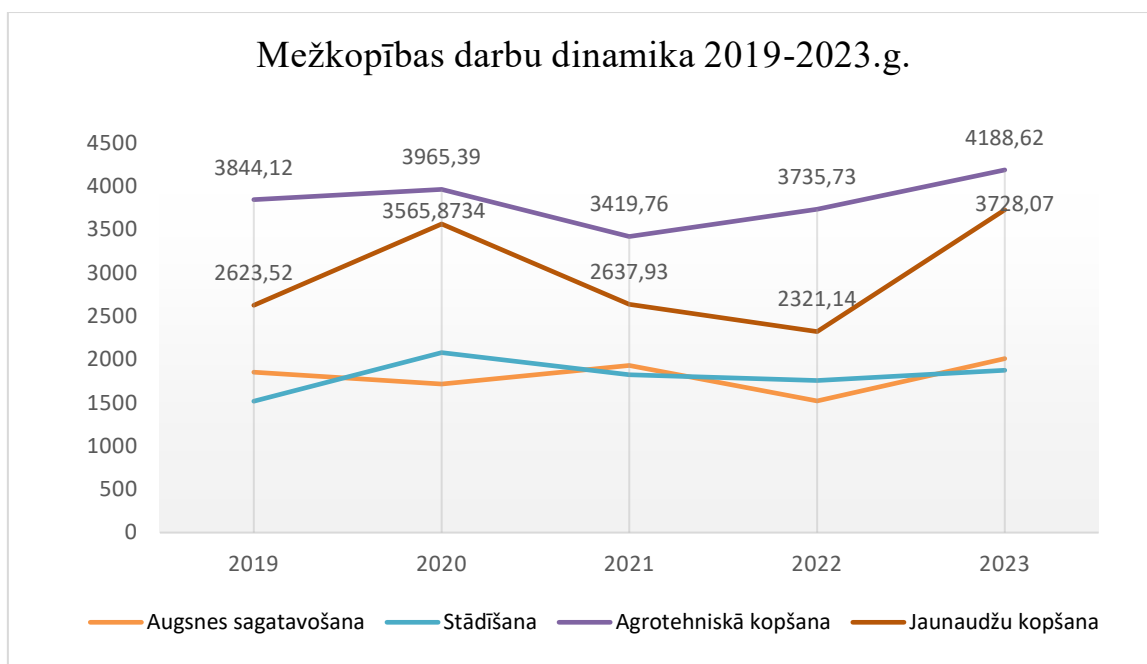
Informāciju par plānotajiem meža apsaimniekošanas darbiem var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

“Sodra Forest Latvia” būtiskāko mežkopības darbu apjoms, ha, 2019-2023.g

	Gads	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra mežs	Zilupe mežs	Kopā
Augsnes sagatavošana	2019	0	228	1323	91	98	113	1853
	2020	1	247	982	72	177	238	1716
	2021	42	412	898	136	174	266	1929
	2022	24	136	774	60	202	324	1520
	2023	16	190	1135	117	236	315	2009
Stādīšana	2019	0	200	1119	58	62	78	1517
	2020	0	278	1243	102	239	216	2079
	2021	21	317	941	86	212	246	1823
	2022	46	239	802	88	225	356	1756
	2023	11	187	1007	86	249	334	1874
Agrotehniskā kopšana	2019	0	288	3100	104	62	290	3844
	2020	9	254	3032	27	271	373	3965
	2021	0	238	2288	39	342	512	3420
	2022	5	242	2447	56	294	691	3736
	2023	45	174	2838	98	293	741	4189
Jaunaudžu kopšana	2019	0	710	1396	299	179	38	2624
	2020	48	560	1596	125	1071	164	3566
	2021	10	444	1341	270	513	60	2638
	2022	0	390	1250	170	416	94	2321
	2023	8	572	1990	165	638	355	3728
Kopā		286	6309	31506	2249	5953	5804	52107

Tabula Nr.36 Grāmatvedības dati, 2024

Kā redzams tabulā Nr.36 un attēlā Nr.16, tad “Sodra Forest Latvia” mežos 2019. – 2023. gadā ir pieaudzis agrotehnisko un jaunaudžu kopšanas apjoms. Vislielākais agrotehniskās kopšanas darbu apjoms ir vērojams “Zilupe Mežs” platībās, kas skaidrojams ar mazvērtīgo mežaudžu nomaiņu pret augstvērtīgajām mežaudzēm kā arī plantāciju mežu īpatsvaru un tiem nepieciešamo kopšanu. Jaunaudžu kopšanā vislielākais apjoms ir pieaudzis “Sodra Mežs” platības, 2023. gadā sasniedzot 638 ha. Savukārt vismazākais jaunaudžu kopšanas īpatsvars vērojams “Ruda” platībās.

Attēls Nr.16 Mežkopības darbi 2019-2023, grāmatvedības dati, 2024

Kā redzams attēlā, mežkopības darbu apjoms ir audzis gandrīz visās mežkopības jomās, jo mežu platības turpina pieaugt gan iegādājoties jaunus īpašumus, gan veidojot plantāciju audzes. Attēlā redzams, ka izteikti lielāks mežkopības darbu apjoms noticis 2020.gadā, kur sevišķi daudz – 3565,87 ha platībā izkoptas jaunaudzes un 3965,39 ha veikta agrotehniskā kopšana. Savukārt 2022. gadā mežkopības darbu apjoms strauji samazinājies, kas saistīts ar politisko situāciju pasaulē, kas stipri ietekmēja pakalpojumu cenas.

Svarīgāko mežkopības darbu apjomu plāns un izpilde, ha 2019-2025.g

Gads	Augsnes sagatavošana	Stādīšana	Agrotehniskā kopšana	Jaunaudžu kopšana
2019 F	1 853	1 517	3 844	2 624
2020 F	1 754	2 194	3 957	3 672
2021 F	1 976	1 913	3 544	2 774
2022 F	1 520	1 756	3 736	2 321
2023 F	2 009	1 874	4 189	3 728
2024	1 800	2 000	4 000	3 500
2025	1 800	2 000	4 000	3 500
Kopā	9 106	9 543	19 468	15 823

Tabula Nr.36 Grāmatvedības dati, 2024

Kā redzams tabulā, mežkopības darbu apjomu izpilde ir notikusi sekmīgi un turpmākie plāni diviem gadiem ir nemainīgi lieli.

4.4. Meža aizsardzība

Meža aizsardzības galvenais princips ir veikt ikdienas meža apsaimniekošanas darbus tā, lai tie tieši vai netieši nepasliktinātu meža sanitāro stāvokli. Meža kaitēkļu apkarošanas un profilakses pasākumu laikā īpaša uzmanība tiek pievērsta mērķtiecīgi audzētajiem mežiem, kuros tiek audzēta egļe un hibrīdapse. Meža apsaimniekošanas un izmantošanas darbu laikā tiek saudzēti skudru pūžņi. Tiek veikti pasākumi kukaiņēdāju putnu piesaistei (putnu būrīšu izlikšana un tīrīšana).

Pieaugot meža zvēru populācijai, pieaug arī Sodras Latvia grupas īpašumiem radīto postījumu apjomi, tādēļ pēdējā piecgadē grupa ir dubultojuši ikgadējo apstrādāto platību apjomu (41.tabula).

Nepieciešamības gadījumos meža bojājumu mazināšanai paredzēts lietot augu aizsardzības līdzekļus. Tie tiek lietoti gadījumos, kad tā ir vienīgā iespēja panākt plānotās darbības rezultātu vai arī novērst meža apsaimniekošanu apdraudošu procesu.

Lai īstenotu meža kaitēkļu profilaksi, mežizstrādes process tiek organizēts tā, lai sagatavotie kokmateriāli netiktu ilgstoši uzglabāti mežā, kas var veicināt kaitēkļu savairošanos un mežaudžu bojājumus.

“Sodra Forest Latvia” grupas veicamie meža aizsardzības un profilakses pasākumi aprakstīti atsevišķā procedūrā „Meža aizsardzības pasākumi”, ko iespējams saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Priežu lielais smecernieks (*Hylobius abietis*), priežu vidējais smecernieks (*Hylobius pinastri*)

Smecernieka vaboles papildu barošanās laikā apdraud jaunos stādījumus skuju koku izcirtumos. Tiek bojāta stādu miza, dzinumi un pumpuri. Kaitējums var ilgt vairākus gadus. Veicamie profilaktiskie un aizsardzības pasākumi:

- stādīšanas atlikšana uz 1-2 gadiem smecernieka apdraudētās platībās;
- augsnes sagatavošana pirms stādīšanas;
- stādāmā materiāla apstrāde ar augu aizsardzības līdzekļiem;
- nepieciešamības gadījumā – stādījumu apstrāde ar augu aizsardzības līdzekļiem.

Egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*)

Viens no bīstamākajiem egļu stumbra kaitēkļiem, kas sevišķi apdraud vēja un sausuma novājinātas egles. Līdz šim esam izmantojuši tikai daļu no iespējamām ierobežošanas metodēm.. Veicamie profilaktiskie un aizsardzības pasākumi:

- mežizstrādes procesa pareiza organizēšana, lai sagatavotie kokmateriāli netiktu ilgstoši uzglabāti mežā;
- feromonu slazdu lietošana;
- ķeramkoku lietošana.

Veikti audžu novērtēšanas pasākumi un darbinieku/pakalpojumu sniedzēju apmācības darbam ar AAL lietošanu. Mizgrauža ierobežošanai var lietot feromonu slazdus Apmācības feromonu slazdu lietošanā ir īpaši būtiskas, jo, kā rāda prakse, to nepareiza lietošana var novest pie pretēja efekta – audzes iznīcināšanas, nevis aizsardzības. Apzinoties, ka mūsu zināšanas nav ideālas šajā jautājumā, feromonu slazdus līdz šim neesam lietojuši. Tāpat 2022.gadā ir jāturpina monitorēt situācija, lai iespējamā savairošanās nepārsteigtu un nepieciešamie pasākumi tiktu savlaicīgi organizēti.

Egļu mūķene (*Lymantria monacha*)

Masveida savairošanās gadījumā - viens no bīstamākajiem kaitēkļiem skuju grauzējiem. Veicamie profilaktiskie pasākumi – kukaiņēdāju putnu piesaiste, izliekot un tīrot putnu būrīšus.

Pārnadžu bojājumi

Pārnadžu izraisītie bojājumi apdraud priedes, egles un bērza jaunaudzes. Veicamie aizsardzības pasākumi nepieciešamības gadījumā:

- stādījumu apstrāde ar repelentiem („Plantskydd”; „Cervacol”) vai spirālēm;
- sadarbība ar 1116 medību kolektīviem, lai regulētu pārnadžu skaitu,
- piedalīšanās darba grupās par medību likuma grozījumiem un limitu apspriedēs

Sakņu trupe (*Heterobasidion annosum*)

Sakņu trupes infekcijas izplatīšanās risku egļu audzēs var novērst, ciršanu veicot ziemas periodā. Ja tas nav iespējams, tad vietās, kur tas ir ekonomiski pamatoti, ir jāapstrādā celmi pret sakņu trupes infekciju, kas tiek pārnesta ar gaisa plūsmām.

Lai novērstu ar gaisa plūsmām pārnests infekcijas izplatīšanos caur celmu virsmu un braukšanas radītiem augsnes bojājumiem, vispirms ir jāplāno darbu veikšanas laiks. Pēc ciršanas darbiem jāveic svaigo celmu apstrāde.

Ja audze pirms ciršanas ir bijusi stipri bojāta, ir jāizvērtē vai nebūtu lietderīgi (atbilstoši likumdošanai) atjaunot ar citu sugu.

Invazīvās sugas

“Sodra Forest Latvia” grupa pievērš pastiprinātu uzmanību invazīvo sugu kontrolei, sevišķi Sosnovska latvāņa (*Heracleum sosnowskyi*) apkarošanai. Grupas darbinieki ir apmeklējuši kursus par Sosnovska latvāņa (*Heracleum sosnowskyi*) apkarošanu, ko organizēja uzņēmums “Integrētās audzēšanas skola”. Kursu laikā meža meistari iepazinās ar jaunākajām metodēm invazīvās sugas apkarošanas jomā. Kopsavilkumu var atrast “Integrētās audzēšanas skola” rakstā “Latvijā atklāta un tiek ieviesta efektīva integrēta latvāņu apkarošanas metode!”⁴.

⁴ Integrētās audzēšanas skola. Latvijā atklāta un tiek ieviesta efektīva integrēta latvāņu apkarošanas metode! [skatīts tiešsaistē 08.06.2017].

Iegūtās zināšanas tiek nekavējoties pielietotas reālajā dzīvē. “Sodra Forest Latvia” grupa izmanto minētās metodes savos īpašumos, lai apkarotu latvāņu invadētās teritorijas, kā arī ar iegūto informāciju dalās ar citiem meža īpašniekiem, sadarbības partneriem un pašvaldībām.

Papildus minētajam, “Sodra Forest Latvia” grupa ir izstrādājusi arī savu metodi cīņā ar Sosnovska latvāni - invadētā platība tiek apstādīta ar papeli. Papelei pieaugot, tā veido ļoti blīvu lapu klājumu. Saules trūkums atstāj būtisku ietekmi uz latvāņa labsajūtu, tāpēc jaunajai metodei būtu jādod jūtami rezultāti. SIA “Sodra Forest Latvia” ir ierīkojusi izmēģinājumu stādījumus un, tiklīdz būs iegūti vērtīgi rezultāti, izvērtēs jaunās metodes plašāku izmantošanu un popularizēšanu.

Arī citi pasākumi, ko šobrīd “Sodra Forest Latvia” grupa neizmanto ir jāizvērtē un iespēju robežās jāpielieto. Pasākumu laikā stingri jāievēro darba drošības prasības.

Profilaktiskie pasākumi:

- darbības virzienu un pasākumu plāna izstrāde;
- esošo latvāņu invadēto vietu apzināšana;
- iespējamo sēklu izplatīšanās ceļu un latvāņiem viegli sasniedzamo platību apzināšana;
- informatīva programma iedzīvotāju izpratnes palielināšanai;
- problemātisko vietu apskate, lai laikus konstatētu jaunas latvāņu audzes;
- apzināto jauno latvāņu audžu iznīcināšana;
- komunikācija un sadarbība ar blakus zemes īpašumu īpašniekiem, kopējai problēmas risināšanai;
- nepārtraukta situācijas uzraudzība;
- monitorings

Apkarošanas metodes:

- mehāniskā (atsevišķiem augiem var izmantot izduršanu un/vai regulāru ziedkopu savākšanu);
- ķīmiskās (lielākām platībām var izmantot selektīvās iedarbības augu aizsardzības līdzekļus atbilstoši normatīvo aktu un FSC sertifikācijas prasībām).

Pēdējā piecgadē “Sodra Forest Latvia” grupa ir veikusi latvāņu iznīcināšanas darbus 1427,55 ha platībā visā Latvijā tērējot vidēji 30 000 EUR katru gadu.

Sosnovska latvāņa (*Heracleum sosnowskyi*) apkarošanas apjoms “Sodra Forest Latvia” zemēs, ha 2019-2023.g.

Gads	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Zilupe Mežs	Sodra Mežs	Kopā
2019		149,87	43,07	47,74	4,35	24,63	269,66
2020		75,49	79,42	32,75	31,46	24,63	243,75
2021	1	56,45	146,055	51,61	26,75		281,87
2022	1	72,68	83,97	38,36		25,32	221,33
2023	1,2	181,61	86,67	55,52		85,94	410,94
Kopā	3,2	536,1	439,185	225,98	62,56	160,52	1427,55

Tabula Nr.37 Grāmatvedības dati, 2024

Kopš 2019. gada “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos tiek veikta īpašumu apsekošana, lai konstatētu lupīnu sastopamību. Rezultātā lupīnas konstatētas 42 īpašumos ar dominējošu vairākumu Latvijas austrumu reģionos. Ierobežojoši pasākumi pašreiz tiek veikti tikai lokāli, iespēju robežās nolaužot, salasot lupīnas. 2024.gadā “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos ir konstatētas 19 dažādas invazīvas augu un dzīvnieku sugas. Visplašāk ir sastopams Sosnovska latvānis, daudzlapu lupīna.

Ar latvāņiem un lupīnām invadēto īpašumu sarakstu var iegūt “Sodra Forest Latvia” grupas centrālajā birojā. Pamatojoties uz monitoringa datiem vienā īpašumā ir konstatēta sīkziēdu sprigane.

Pateicoties Nacionālā meža monitoringam, ko veic Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”, mums ir pieejams kopējais Latvijas meža veselības stāvokļa monitorings, kas tiek izmantots ikdienas darbā, lai savlaicīgi novērtētu potenciālos riskus un pieņemtu nepieciešamos lēmumus, tādus kā situācijas papildus analīze un novērtējums dabā, nepieciešamais finansējums, darbinieku apmācības utt.

Koku stādu aizsardzības apjoms, “Sodra Forest Latvia” zemēs, ha 2019-2023.g.

Gads	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Zilupe Mežs	Sodra Mežs	Kopā
2019	269,5	1706,56	133,71	79,01	62,88	2251,66
2020	411,37	1761,45	141,15	77,13	129,92	2521,02
2021	423,59	2070,84	104,73	125,73	184,91	2909,8
2022	298,59	1759,95	92,29	355,19	349,21	2855,23
2023	336,29	2058,55	129,56	466,5	226,2	3217,1
Kopā	1739,34	9357,35	601,44	1103,56	953,12	13754,8

Tabula Nr.38 Grāmatvedības dati, 2024

Kā redzams tabulā Nr.38, kopējie jauno stādījumu aizsardzības apjomi pēdējā piecgadē ir pārsnieguši 13754,80 ha. Ikgadējās stādu aizsardzības izmaksas “Sodra Forest Latvia” grupai tuvojas 300 000 EUR.

4.5. Meža infrastruktūra

Meža infrastruktūra sastāv no meža ceļiem, meliorācijas grāvjiem, stīgām un robežzīmēm. Meža infrastruktūrai ir svarīga nozīme koksnes resursu kvalitātes un ražības paaugstināšanā un meža izmantošanas izmaksu pazemināšanai. Kopējā meža infrastruktūras platība “Sodra Forest Latvia” grupas meža zemēs ir 803,79 ha, kas veido 1% īpatsvaru attiecībā pret kopējo meža platību. “Sodra Forest Latvia” grupa savos īpašumos regulāri veic meža ceļu uzturēšanu, grāvju uzturēšanu un tīrīšanu, stigu tīrīšanu un robežzīmju atjaunošanu.

“Sodra Forest Latvia” grupas infrastruktūra meža nogabalos, ha

Zemes īpašnieks	Meža platība	Ceļu platība	Grāvju platība	Kopā
Alfredsson Latvia	546,77	1,11	2,92	4,03
Fragaria	16443,37	15,3	114,54	129,84
Myrtillus	64977,05	95,66	379,1	474,76
Ruda	5786,78	7,59	43,4	50,99
Sodra Mežs	16111,59	19,82	85,15	104,97
Zilupe Mežs	8330,77	7,26	31,94	39,2
Kopā	112196,33	146,74	657,05	803,79

Tabula Nr.39 VMR, 2024

Meža ceļi paredzēti piekļuvei meža platībām apsaimniekošanas darbu veikšanai, meža apsardzības un profilakses pasākumiem un koksnes resursu izvešanai. Pie meža ceļiem tiek pieskaitītas brauktuves, kuras var izmantot jebkurā gada laikā, un ceļus, kurus var izmantot labvēlīgos laika apstākļos. Kā redzams tabulā, ceļiem izmantotā infrastruktūras platība “Sodra Forest Latvia” grupas meža zemēs ir 146,74 ha.

Meliorācijas sistēmas regulē augsnes ūdens režīmu, un tām ir ļoti liela nozīme koksnes resursu kvalitātes un ražības paaugstināšanā. Līdz ar to meliorācijas grāvju uzturēšanai, apauguma novākšanai un ūdensteces atjaunošanai (t.sk. bebru darbības seku laicīgai novēršanai) ir svarīga nozīme meža kvalitātes un ražības saglabāšanā. Meliorācijas sistēmām izmantotā infrastruktūras platība “Sodra Forest Latvia” grupas meža zemēs ir 657 ha.

Stigas sadala meža platības kvartālos (plānošanas vienībās) vai norobežo īpašumus no citu īpašnieku platībām. Ja to pieļauj braukšanas apstākļi, stigas var tikt izmantotas arī meža apsardzības pasākumiem vai kokmateriālu transportam.

Ir uzsākts projekts ar SIA Baltic Satellite Service, kā rezultātā iespējams izdosies precizēt citai infrastruktūrai paredzētās platības (elektro tīkli u.c.).

4.6. Meža infrastruktūras uzturēšana

Meža zemju meliorēšana

Vietās, kur tas nepieciešams meža ražīguma uzturēšanai, jāveic esošo meliorācijas grāvju tīrīšana un atjaunošana. Auglīgās augsnēs, kurās īslaicīgi uzkrājas virsūdeņi, kas var traucēt sekmīgu meža atjaunošanu, un tur, kur meliorācija ir atļauta normatīvo aktu ietvaros un to pieļauj FSC prasības, jāveic virsūdeņu novadīšana vai meliorācijas sistēmu uzturēšana.

Meža meliorācijas mērķis ir veicināt pieaugumu esošām mežaudzēm, kā arī nodrošināt sekmīgu meža atjaunošanas procesu. Pieauguma saglabāšanai un palielināšanai nepieciešams atjaunot arī vecākus grāvjus.

Esošie meliorācijas grāvji jāuztur kārtībā, veicot grāvju tīrīšanu vietās, kur tas nepieciešams grāvju drenējošās darbības uzturēšanai. Lai novērstu pārpurvošanos pēc koku ciršanas, nepieciešamības gadījumos jāveic lieko virsūdeņu novadīšana. Meliorācijas darbi ir jāveic pastāvošo normatīvo aktu ietvaros un ievērojot FSC Meža apsaimniekošanas standarta prasības.

Pirms lielu objektu meliorēšanas, tiek izvērtēts iespējamais iespaids uz skartajām apkārtnēm dabas vērtībām, piegulošām kaimiņu teritorijām.

Meža ceļu uzturēšana

Lai varētu nodrošināt piekļuvi mežu īpašumiem un lai varētu veikt plānošanu, ciršanas darbus, mežu apsaimniekošanu un koksnes tālāku transportēšanu, ir jāizbūvē un jāuztur ceļi. Ceļiem ir jābūt publiski pieejamiem, izņemot gadījumus, kad pastāv risks, ka tie varētu tikt bojāti, vai arī, ja “Sodra Forest Latvia” grupai varētu rasties cita veida neērtības, piemēram, meža bojāšana un nekustamā īpašuma piesārņošana.

Ceļi tiek izbūvēti, pamatojoties uz kopējo ekonomisko ieguvumu, ko tie sniedz meža apsaimniekošanai. Lai nodrošinātu pastāvīgu pieeju ceļu tīklam, jāveic ceļu uzturēšana.

Veicot ceļu būvi, remontu vai uzturēšanu, uzmanība jāpievērš tam, lai tiktu nodrošināta ilgtspējīga drenāžas funkcija. Lai no plūdiem izvairītos arī ilgākā laika posmā, pastiprināta uzmanība jāpievērš ceļu caurteku konstrukcijām.

“Sodra Forest Latvia” grupa 2017.-2022. gadā jaunus meža ceļu nav būvējusi un neplāno to darīt arī nākošajā piecgadē. Ceļu būvniecība var notikt tikai pēc valsts iestāžu pieprasījuma, sabiedrības interesēs.

“Sodra Forest Latvia” grupas veiktie ieguldījumi ceļu un pārējās infrastruktūras uzturēšanai 2019.-2023.g.

Infrastruktūras uzturēšanas izdevumi	2019	2020	2021	2022	2023	Kopā
Summa	202 660	376 444	350 321	287 666	322 646	1 539 737

Tabula Nr.40 Sodra grupas infrastruktūras izmaksas, grāmatvedības dati, 2024

Kā redzams tabulā Nr.40, ikgadējās izmaksas ceļu un pārējās infrastruktūras uzturēšanai ir bijušas mainīgas, tomēr salīdzinājumā ar 2019.gadu, pieaugušas no 202660 eur līdz 322646 eur. Piecu gadu periodā kopējās izmaksas ceļu un pārējās infrastruktūras uzturēšanai ir sasniegušas 1,5 milj. EUR.

4.7. Ainavu cirtes

Ainavu cirtes tiek veiktas ar mērķi paaugstināt meža un tā veidotās kultūrainavas estētisko vērtību, atsedzot meža ainaviskās vērtības, dabas un kultūrvēsturiskos objektus un veidojot un kopjot ainaviski vērtīgus skatus. Ainavu cirtēs tiek veidotas arī mežmalas un mozaīkveida ainavas. Tiek retināta arī paauga un pamežs, lai padarītu mežu caurredzamāku. Vienlaikus tiek saglabāti koki un krūmi, kas netraucē saskatīt ainavas elementus. Jāsaglabā arī maksimāli daudzveidīga meža struktūra. Kā liecina iedzīvotāju aptaujas, tad caurredzams mežs tiek uztverts kā cilvēkam un ģimenei draudzīgāks.

Ainavu cirtes veic vietās, kuras apmeklē (vai tiek plānots, ka apmeklēs) liels skaits cilvēku un kurās nepieciešams atsegt skatu uz vērtīgiem dabas vai kultūrvēstures objektiem (ezeri, upes, dižkoki, īpatnēji koki, laukakmeņi, interesanti reljefa objekti u.c.). Tāpat ainavu cirtes cērt meža aizsargjoslās ap pilsētām un gar ainaviskiem ceļiem. Pirms ainavu cirtes tiek noskaidroti skatupunkti un skatu perspektīvas.

Ainavu cirtes jāveic saskaņā ar MK 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā". To izpilde tiek plānota sadarbībā ar vietējo sabiedrību un saskaņā ar vietējo teritorijas plānojumu. Ainavu ciršu izpildē jāņem vērā dabas aizsardzības prasības un aizsargājamo teritoriju individuālie apsaimniekošanas noteikumi. Ja ainavu cirte ĪADT plānā vai mikroliegumā nav paredzēta, tās izpilde jāsaskaņo ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Ainavu cirtes aizliegts veikt Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā, aizsargjoslās gar purviem un mikroliegumu buferzonās.

Tiek veiktas šādas ainavu cirtes:

- cirtes, kas paredzētas vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos;
- cirtes, kas paredzētas meža apsaimniekošanas plānā un saskaņotas ar ainavu arhitektu;
- cirtes, kas paredzētas ĪADT dabas aizsardzības plānā.

4.8. Meža apsaimniekošanas darbību ietekmes vērtējums un monitorings

Vides un saimnieciskās darbības monitorings ir sistemātiski stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini, statistiska), kas nepieciešami vides un saimnieciskās darbības stāvokļa vērtējumam, vides aizsardzības un saimnieciskās darbības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei. Monitoringa galvenais uzdevums ir pastāvīgi iegūt dokumentālu informāciju, kuru iespējams apkopot un analizēt, lai konstatētu, vai tiek pildīti “Sodra Forest Latvia” grupas īstermiņa uzdevumi un notiek virzība uz uzstādītajiem mērķiem. Monitoringā iegūtā informācija par iepriekšējo gadu līdz kārtējam FSC sertifikācijas auditam tiek aktualizēta meža apsaimniekošanas plānā.

Veicot monitoringu “Sodra Forest Latvia” grupa sadarbojas ar valsts un pašvaldību iestādēm un meža nozares uzņēmumiem. Monitoringa datu ievākšanā un apkopošanā būtiska loma ir arī valsts uzturētajiem reģistriem, piemēram, Meža valsts reģistrs, Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma u.c.

Monitoringā ievācamā informācija:

- meža resursu stāvokļa un tā izmaiņu reģistrēšana un novērtējums (atjaunotās meža platības un tajās izmantotās sugas, meža platību kopšana, meža resursu pieaugums, vecuma sadalījums un sugu sastāvs, meža veselības stāvoklis),
- meža resursu ieguves un realizācijas apjomi (koksnes un nekoksnes resursi),
- koksnes tirdzniecības apjomu uzraudzība un to novērtējums,
- koksnes piegādes ķēdes sistēma,
- ekonomiskās darbības uzraudzība un tās novērtējums, t.sk. meža apsaimniekošanas izmaksas un efektivitāte,
- vides aizsardzības un darba drošības prasību pārkāpumi (MNK anketas),
- dati par medījamo dzīvnieku skaitu, to nodarītajiem postījumiem un nomedīšanas apjomiem (VMD dati),
- meža apsaimniekošanas un mežizstrādes darbu sociālā un vides ietekme (MKPC monitorings),
- augstvērtīgu mežu (HCV) monitorings (sadarbībā ar MKPC),
- vides stāvokļa un tā izmaiņu reģistrēšana un novērtējums, t.sk. būtiskas floras un faunas izmaiņas (MKPC monitorings),
- darbinieku apmierinātības aptauja (Sodra ikgadēja, neatkarīga aptauja par darbinieku labsajūtu)
- CO2 piesaistes/emisiju analīze.

Monitorings “Sodra Forest Latvia” grupas mežos ir komplekss pasākumu kopums, kura mērķis ir savlaicīgi un proaktīvi iegūt datus, veikt situācijas analīzi un veikt nepieciešamos pasākumus, lai nepieļautu dabas vērtību mazināšanos kā arī veicinātu to vairošanos un ilgtspēju.

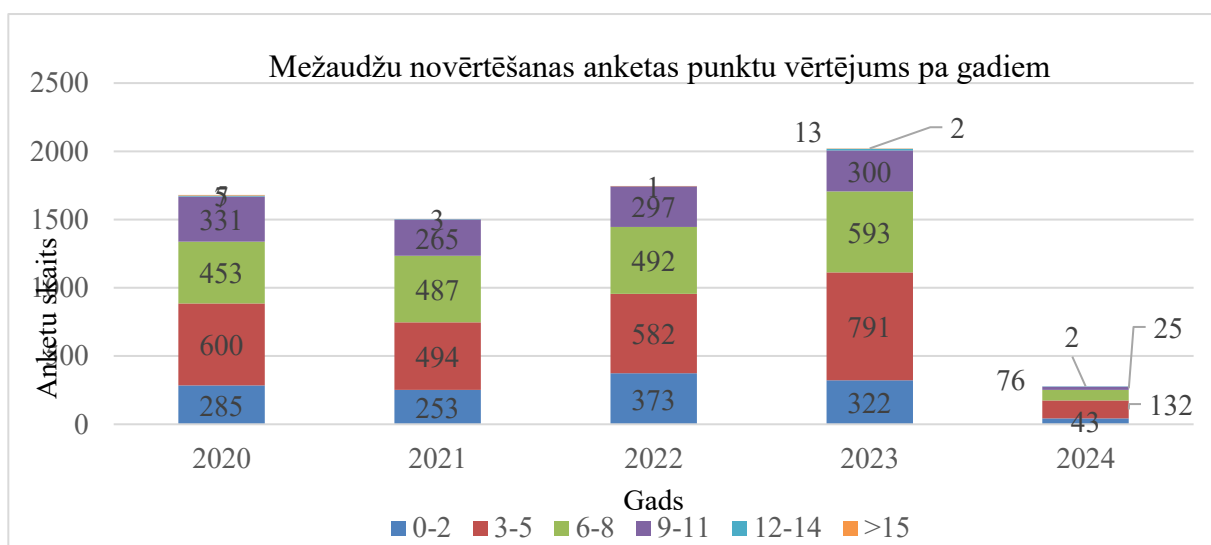
Iepriekšējos gados veikts HCV teritoriju monitorings. Biotopu eksperti ir apsekojuši teritorijas ar HCV_1; HCV_4 un HCV_5_6 apzīmējumiem, kuros ir veiktas mežizstrādes darbības, lai novērtētu Sodra grupas veikto darbību ietekmi uz apkārtējo vidi. Eksperti, apsekojot saimnieciskās darbības vietu un pieguļošās mežaudzes (ūdensteces, utt.) ne tikai sausi novērtē ietekmes esamību vai neesamību, bet sniedz plašu kopskatu par teritorijā sastopamām augu, ogu un sēņu sugām (tsk. DMB indikatorsugām), ūdensteču stāvokli, dabas vērtību attīstības potenciālu, kultūrvēsturiskā mantojuma sastopamību un daudzus citus parametrus, pamatojoties uz saskaņoto AUGSTVĒRTĪGO MEŽU novērtēšanas anketu. Būtisku iespaidu uz paliekošajām dabas vērtībām pēc Sodras veiktās saimnieciskās darbības kopumā eksperti nav konstatējuši. Vairākos gadījumos eksperti ir novērojuši saimnieciskās darbības labvēlīgo ietekmi – mežaudze kļuvusi sakoptāka, uzlabojies mitruma režīms. Apsekotajās cismās eksperti ir konstatējuši, ka saimnieciskā darbība ir veikta ievērojot pastāvošās likumdošanas normas, kas papildus pasvītro Sodra grupas darbības kvalitāti.

Ekspertu novērojumi un ieteikumi, iespēju robežās, tiks papildus ņemti vērā plānojot nākošo periodu monitoringa objektus.

Meža apsaimniekošanas darbību ietekmes vērtējums vajadzīgs, lai novērtētu meža apsaimniekošanas un izmantošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Vērtējumā jāizmanto koksnes resursu modelēšanas dati, kā arī dati, kas iegūti vides un saimnieciskās darbības monitoringa pasākumu laikā.

Mežaudzes novērtēšanas anketa (MNK)

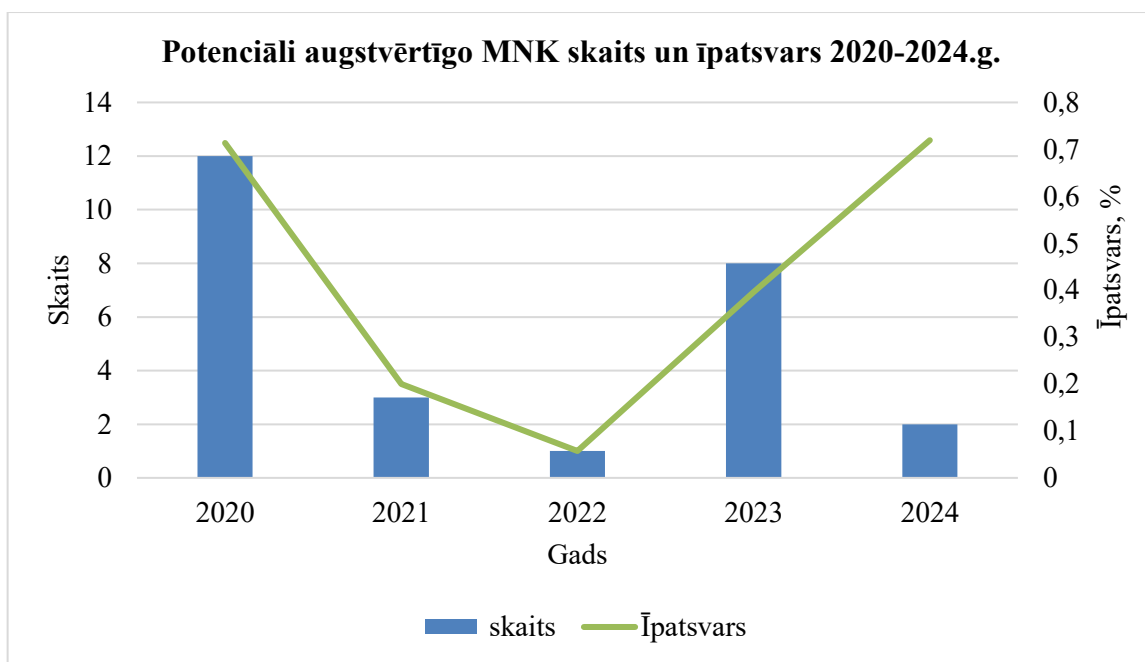
Neskatoties uz iepriekšējos periodos veikto dabas vērtību inventarizāciju “Sodra Forest Latvia” grupa turpina sekot līdzi dabas procesiem savos mežos un ar piesardzību veic mežsaimnieciskās darbības. Pastāvīgā lietošanā ir ieviesta Mežaudzes novērtēšanas anketa (MNK), kuru obligāti ir jāaizpilda pirms veic mežizstrādes darbus.

Attēls Nr.17 MNK anketu punktu grupas, LVM GEO, 2024

2023.gadā sagatavotas 2021 cirsmas, kuru īpatsvarā izteikti dominē mežaudzes, kurās novērots zemes vides vērtību apjoms. Kopš 2023.gada eksperimentāli tika uzsākta ekspertu piesaiste jau pie zemāka mežaudžu novērtējuma punktu skaita (sākot no 11 punktiem). Eksperimenta rezultātā tika pārbaudītas 54 nogabalus un tika atrasti trīs ES biotopi. Plānotās cirsmas tika atceltas. Anketas ar 12 un vairāk punktiem jau 4. gadu pēc kārtas ir zem 1%. Pārējās Sodra grupas aizpildītajās augstvērtīgo mežaudžu novērtēšanas anketās tika konstatēts, ka ir gandrīz tikpat daudz cirsmu ar maznozīmīgu dabas vērtību apjomu (0-5 punkti), cik cirsmu ar vidēji nozīmīgu dabas vērtību apjomu (5-10 punkti). Anketās dominē atmirušā koksne, kritālas, bioloģiski veci koki un dzeņu sakalti koki.

Nemot vērā ikgadējās monitoringa aktivitātes, pastiprinātos uzmanības pasākumus, pirmreizējo biotopu monitoringu, dabas skaitīšanas rezultātus un citu pasākumu kopumu, ir novērojamas tendences, ka aizvien mazāk ir neatklātu dabas vērtību “Sodra Forest Latvia” grupas mežos. Būtisku lomu spēlē IT sistēmu vienota pieejamība un izmantošana, sadarbība ar DAP un LVM GEO slāņu izmantošana. Sākot ar 2023.gadu ir ieviesta jauna aplikācija *GEO mobile*, kas ļauj ātrāk un operatīvāk aizpildīt šīs anketas un pēc aizpildīšanas ir iespēja tās nekavējoties analizēt. Tas liecina par izveidotās sistēmas kvalitāti un spēju savlaicīgi, netraumējot vai neiznīcinot konstatēt dabas vērtības mūsu mežos un veikt visus nepieciešamos pasākumus konstatēto vērtību aizsardzībai. Tai skaitā arī samazinot nevajadzīgas darbības un jau savlaicīgi tiek konstatētas dabas vērtības un konkrētais objekts tiek attiecīgi klasificēts un turpmāka darbība notiek ar diferencētu pieeju.

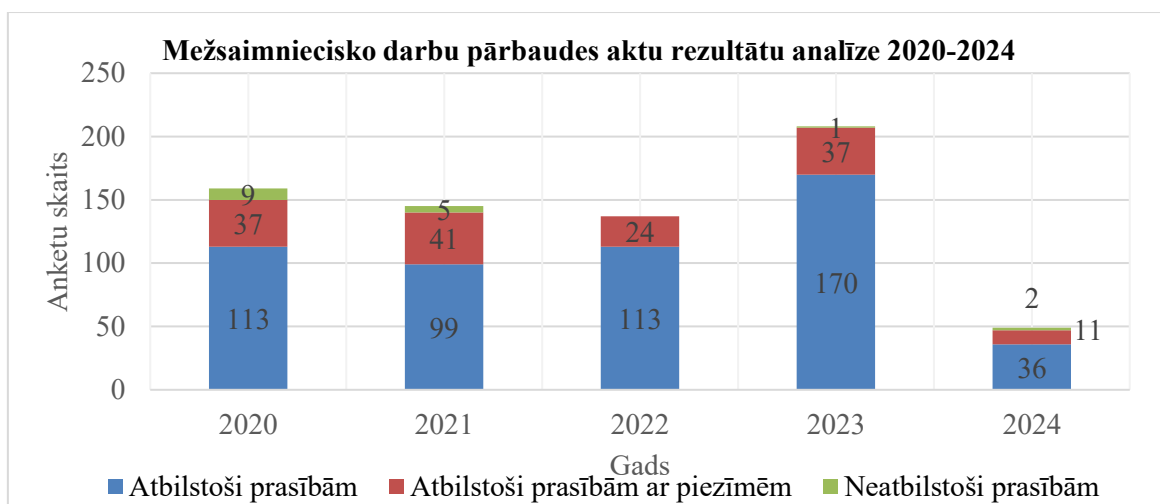

Attēls Nr.18 MNK anketu skaits, LVM GEO, 2024

Ar aizpildītajām anketām un kopsavilkumu var iepazīties uzņēmumā pēc pamatota pieprasījuma.

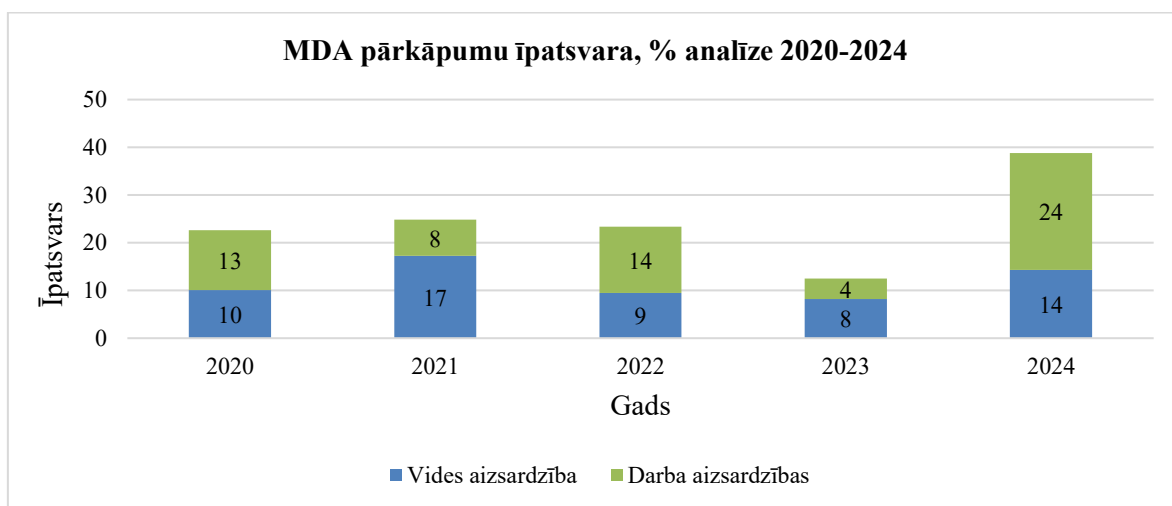
Mežsaimniecisko darbu anketas (MDA)

“Sodra Forest Latvia” grupa veicot mežsaimnieciskās darbības meža īpašumos pastāvīgi seko līdz darbību kvalitātei un to ietekmei uz apkārtējo un darba vidi. Uzņēmuma darbinieki veic kontroles vizītes darbu izpildes laikā un aizpilda uzņēmumā izstrādātu novērojumu formu – mežsaimniecisko darbu izpildes anketu, kura dod iespēju reaģēt vairākos līmeņos, gan nekavējoties, konstatējot konkrēto nepilnību pārbaudes laikā, gan proaktīvi analizējot veikto pārbažu kopējos rezultātus, akcentējot vājākās vietas un pastiprinot konkrēto jautājumu apskati turpmāko semināru laikā. Anketa pamatā sedz divas nozīmīgas sadaļas nepilnības un pārkāpumi vides prasību jomā, kā arī nepilnības un pārkāpumi darba aizsardzības jomā. 2023.gadā veiktas 208 mežsaimniecisko darbu pārbaudes.

Attēls Nr.19 DPA anketas, MS Dynamics, 2024

Kā redzams attēlā, pārsvarā mežsaimnieciskie darbi tiek veikti atbilstoši prasībām, neatbilstoši prasībām ir konstatēti tikai pāris gadījumi.

Attēls Nr.20 DPA anketas, MS Dynamics, 2024

Mežsaimniecisko darbu pārbaudes kopš 2024.gada “Sodra Forest Latvia” uzsākusi apjomīgāku un biežāku darbu pārbaudi, ieviešot atsevišķu kvalitātes kontroles štata vienību.

Dabas un vides prasību pārkāpumi pārsvarā saistīti ar darba drošības lapu (DDL) esamību un risu veidošanos veicot mežizstrādi, kas konstatēti darbu izpildes laikā. Risu aizlīdzināšanā pārsvarā tiek novērsta pie augsnes gatavošanas meža atjaunošanai. Kā biežs pārkāpums tiek konstatēts degvielas kannu nemarķēšana.

Darba aizsardzības jomā salīdzinoši bieži tiek novērotas piezīmes saistībā ar aptieciņu derīgumu vai esamību objektā kā arī IAL derīguma termiņiem un kvalitāti. Vēl var novērot “dažādības palielināšanos” – vairāk atšķirīgu aizrādījumu salīdzinot ar periodu pirms reorganizācijas.

Ar aizpildītajām anketām un analīzi var iepazīties uzņēmumā pēc pamatota pieprasījuma.

Ietekmes uz vidi novērtējuma pamatnostādnes

Plānojot darbības (piem., meliorācija, ceļu būve utml.), kas var izraisīt būtiskas vides pārmaiņas apsaimniekojamās un blakusesošajās teritorijās un kuras var ietekmēt bioloģisko daudzveidību, augsnī, gaisā, ūdenī, ainavā, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu, “Sodra Forest Latvia” grupa ierosina veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, iesniedzot rakstisku iesniegumu Valsts Vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē. Šis process aprakstīts atsevišķā procedūrā „Ietekmes uz vidi novērtējums”, ko var saņemt pēc pamatota pieprasījuma.

Kā viens no rādītājiem “Sodra Forest Latvia” grupas mežsaimnieciskās darbības ietekmei uz vidi ir meža veselības stāvoklis un liecības par bioloģisko daudzveidību. Pēdējā laikā “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos ir identificētas vairākas jaunas, iepriekš tur neesošas sugas, kas ir ļoti vērtīgas no bioloģiskās daudzveidības viedokļa. Eksperti “Sodra Forest Latvia” grupas mežos ir atraduši tādas sugas kā:

- Dzeltenā dzegužkurpīte - *Cypripedium calceolus*,
- Jūras ērglis - *Haliaeetus albicilla*,
- Mazais ērglis - *Clanga pomarina*,
- Melnais stārķis - *Ciconia nigra*,
- Zivju ērglis - *Pandion haliaetus*,
- Baltmugurdzenis - *Dendrocopos leucotos*,
- Mednis – *Tetrao urogallus*,
- Ūpis - *Bubo bubo*,
- Vistu vanags - *Accipiter gentilis*,
- Jungermannija, gludkausiņa

2023. gada veģetācijas perioda mežaudžu monitorings

2023. gada veģetācijas sezonā “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos tika veikts ietekmes uz augstvērtīgajiem mežiem, ES nozīmes, dabiskajiem meža biotopiem izvērtējums. Situācija vērtēta 25 īpašumos, kuri atrodas “Myrtillus”, “Fragaria”, “Alfredsson Latvia” un “Sodra Mežs” teritorijās. Ar 73 monitoringa anketu palīdzību apsekoti 134 meža nogabali. Anketas aizpildītas trīs veidu: HCV1_2, HCV4 un HCV5_6 mežu apsekošanai.

HCV1_2 jeb augstvērtīgo mežu novērtēšanas anketās izteikti novērojumi, ka blakus mežaudzēs, kur veikta krājas kopšana vai izlases cirtes, negatīva ietekme uz noteikto biotopu nav konstatēta, atrastas pat dabisko biotopu indikatorsugas, ES nozīmes īpaši aizsargājamas sugas, kā piemēram, gada staipeknis. Meža īpašumos, kur blakus esošajiem biotopiem veiktas kailcirtes, ietekme uz biotopiem nākotnē prognozējama neviennozīmīgi, jo tiek mainīts labvēlīgais mikroklimats, kas ir ļoti būtisks staignāju tipa meža biotopos. Šādās vietās nepieciešams saglabāt buferzonu 25-30 m no augstvērtīgo mežu robežas. Secinājums ir būtisks un tiks izvērtēta iespēja to ņemt vērā. Atsevišķās vietās ir novērota ietekme uz ES biotopu. Nav novēroti būtiski augsnes un zemsedzes bojājumi.

Attiecībā uz HCV4 jeb mežizstrādes ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību, daudzviet uzsvērta kopšanas ciršu un izlases ciršu īpaši pozitīvā ietekme. Kailcirsu paņēmieni visbiežāk tiek vērtēti mazāk atbilstoši, kā piemēram, Valmieras novada Ramatas pagasta “Jaunsaktās”, kur starp kailcirtēm atstāta šaura mežaudzes josla, kuru izgāzis vējš. Tāpēc vides eksperti rekomendē atstāt platākas mežaudzes joslas starp kailcirtēm.

Inešu pagasta “Ciekuros” baltalkšņu kailcirtē Sustalas upes aizsargjoslā pozitīvi ietekmējusi upes dabisko ūdensteci, jo tā atbrīvota no kritālām kā arī atēnojusi upi. “Čiekuros” upes aizsargjoslā kailcirtē veikta ļoti saudzīgi, nesabojājot augsni. Vēl viens piemērs bioloģiskās daudzveidības palielināšanā atzīmēts Valmieras novada Ramatas pagasta īpašumā “Ezersili”, kur ar izlases cirtes palīdzību veicināta bioloģiskās daudzveidības palielināšanās kā arī Limbažu novada Salacgrīvas pagasta “Elmāros” veiktas saudzīgas krājas kopšanas cirtes, kur sastopams ES aizsargājama suga - staipeknis.

Savukārt izcirtumi daudzkreiz tiek novērtēti kā nozīmīgi medību un sporta vajadzībām (piemēram Zvārdes mežos īpašumā “Grebļi”). Kopumā veiktās mežizstrādes darbības apsekojamos nogabalos atbilstīgas MK noteikumu prasībām, atzinīgi novērtējama ekoloģisko koku izvēle: saglabāti koki ar garāku dzīves ciklu, bioloģiski vecākie, resnāko dimensiju, dobumainākie, ekoloģiskos kokus arī mēģināts atstāt mitro ieplaku vietās, pārplūstošajos laukumos. Eksperti saimnieciskās darbības “Sodra Forest Latvia” grupas mežos vērtējuši kā atbildīgas un vides vērtību saglabājošas.

Apsekojot HCV5_6 mežaudzes, konstatēts, ka tur pārsvarā netiek veikta saimnieciskā darbība, un, ka šajos mežos ir novērojama izteikta bioloģiskā daudzveidība, taču lielo kritalu īpatsvara dēļ, dažviet šie meži nav piemēroti rekreācijai un ogu, sēņu ievākšanai. Šajos mežos vērtētas arī mežaudzēm piegulošo ūdens objektu stāvoklis kā arī invazīvo sugu klātbūtne kā arī sadzīves atkritumu piesārņojums, kas konstatēts vienā īpašumā. Kā invazīvās sugas 2023.gada veģetācijas periodā “Sodra Mežs” platībās novērotas Sosnovska latvānis, Kanādas zeltgalvīte, sīkziedu sprigane, kas mežos ir diezgan izplatīta.

Nākamo monitoringu ieteikts veikt 2024.gadā, apsekojot 2020. gadā monitorētās mežaudzes, kā arī monitoringa platībās vairāk iekļaut noteiktās ES nozīmes biotopu teritorijas kā augstvērtīgos mežus. Iespēju robežās ieteikums tiks ņemts vērā.

Monitoringa anketas un rezultāti ir pieejami pēc pamatota pieprasījuma.

4.9. Meža apsaimniekošanas plāna kopsavilkums un ietekmes uz vidi vērtējums

1. Gada laikā kopējās “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumu platības pieaugušas par 1 144 ha (no 133 919 ha 2023.gadā līdz 135 063 ha 2024. gadā), meža zemju platības palielinājušās par 1661 ha (no 110 848 ha 2023.gadā līdz 112 509 ha 2024.gadā), savukārt meža platības palielinājušās par 3280 ha un sasniegušas 106 164 ha, sasniedzot mežainuma pakāpi 79% apjomā. Šāda zemju kategoriju dinamika skaidrojama ar uzņēmuma jaunizvirzītajiem mērķiem nemeža zemju apmežošanā un lielākas mežainuma pakāpes veidošanā.
2. “Sodra Forest Latvia” grupas uzņēmumos ir pārstāvētas mežaudzes ar augstākajām ražības klasēm - 84% veido Ia - II bonitātes mežaudzes. Salīdzinājumā ar 2023.gadu, I un II bonitātes mežaudžu apjoms ir samazinājies par 1%, taču par 8% jeb 2476 ha ir pieaudzis Ia bonitātes mežaudžu apjoms. Tas apliecina “Sodra Forest Latvia” grupas mežaudžu augšanas potenciālu un attīstības pozitīvo tendenci
3. “Sodra Forest Latvia” grupas koksnes krāja pieaug un ir sasniegusi 14,7 milj. m³. Vidējā koksnes krāja ir pieaugusi no 138 m³/ha 2023. gadā līdz 140 m³/ha 2024. gadā, kas apliecina uzņēmuma resursu ieguves ilgtermiņa principu ievērošanu.
4. “Sodra Forest Latvia” grupas meža apsaimniekošanas darbības sociālā ietekme un komunikācija ar sabiedrību laikā no 2019. līdz 2024. gadam kopumā vērtējama kā pozitīva un samērā efektīva.
5. ĪADT ir nozīmīgas ne tikai bioloģiskajai daudzveidībai, bet arī sabiedrībai rekreācijas vajadzībām. Lielais ĪADT skaits “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos ļauj secināt, ka uzņēmums dod atbilstošu pienesumu Latvijas dabas vērtību saglabāšanā un Latvijas sabiedrības labsajūtas veicināšanā.
6. Salīdzinājumā ar 2023. gadu, “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos mērķtiecīgi – par 74% ir palielināts īpaši aizsargājamo teritoriju apjoms, 2024. gadā sasniedzot 880 īpaši aizsargājamās vietas 1124 ha platībā.
7. Visplašāk “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos izplatītas augstvērtīgo mežu kategoriju “HCV5” un “HCV6 teritorijas, un tā kā šīs kategorijas ir sabiedrībai nozīmīgas, var apgalvot, ka “Sodra Forest Latvia” ir būtisks Latvijas sabiedrības labklājības veicinātājs.
8. Plantāciju audžu apjoms “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos salīdzinājumā ar 2023. gadu ir pieaudzis par 739 ha jeb 6,2%, kas liecina par mērķtiecīgu nemeža zemju apmežošanu un mežainuma palielināšanu grupas īpašumos.

9. Vislielākais agrotehniskās kopšanas darbu apjoms ir vērojams “Zilupe Mežs” platībās, kas skaidrojams ar mazvērtīgo mežaudžu nomaiņu pret augstvērtīgajām mežaudzēm kā arī plantāciju mežu īpatsvaru un tiem nepieciešamo kopšanu.

10. 2024.gadā “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos ir konstatētas 19 dažādas invazīvas augu un dzīvnieku sugas. Visplašāk ir sastopams Sosnovska latvānis, daudzlapu lupīna. Pēdējā piecgadē “Sodra Forest Latvia” ir veikusi latvāņu iznīcināšanas darbus 1427,55 ha platībā visā Latvijā tērējot vidēji 30 000 EUR katru gadu.

11. Mežaudžu novērtēšanas anketās kopš 2023.gada eksperimentāli tika uzsākta ekspertu piesaiste jau pie zemāka mežaudžu novērtējuma punktu skaita (sākot no 11 punktiem). Eksperimenta rezultātā tika pārbaudīti 54 nogabali un tika atrasti trīs ES biotopi. Plānotās cirsmas tika atceltas. Anketas ar 12 un vairāk punktiem jau ceturto gadu pēc kārtas ir zem 1%. Anketās dominē atmirušā koksne, kritālas, bioloģiski veci koki un dzeņu sakalti koki.

12. Mežsaimnieciskie darbi, kas ietver gan darba drošības un veselības aizsardzību, gan vides prasību ievērošanu, pārsvarā tiek veikti atbilstoši prasībām. 2023. gadā mežsaimnieciskie darbi neatbilstoši prasībām ir konstatēti tikai pāris gadījumos. Dabas un vides prasību pārkāpumi pārsvarā saistīti ar darba drošības lapu (DDL) esamību un risu veidošanos veicot mežizstrādi, kas konstatēti darbu izpildes laikā. Risu aizlīdzināšana pārsvarā tiek novērsta pie augsnes gatavošanas meža atjaunošanai. Kā biežs pārkāpums tiek konstatēts degvielas kannu nemarķēšana.

13. Kopš 2024. gada “Sodra Forest Latvia” grupa ir ieviesusi atsevišķu kvalitātes kontroles štata vienību mežsaimniecisko darbu rezultātu pārbaudēm. Ar mežsaimniecisko darbu kvalitātes pārbaudēm uzņēmums uzlabos gan savus ekonomiskos rādītājus, gan apakšuzņēmumu darbu veikšanas kultūru un atbilstību grupas uzņēmumu noteiktajiem uzdevumiem.

14. Biotopu ekspertu atzinumos dominē atzinīgi vārdi par izlases un kopšanas cirtēm biotopu tuvumā, tomēr jāatzīst, ka biotopa kvalitāti tieša darbība tā tuvumā var iespaidot un būtu jāturpina sekot līdzi. Ir jāatzīst arī ietekme uz ES biotopiem, tāpēc MNK anketas punktu vērtējumu būtu jāveic papildus analīze, nepieciešams veikt apmācības stigmatājiem, biežāk piesaistīt ekspertus.

15. Kopumā mežsaimnieciskā darbība tiek vērtēta atzinīgi, atbilstoši likumiem un vides vērtību saglabāšanai, taču jāparedz atsevišķas buferjoslas platākā joslā, kā piemēram, staigāņu tipa meža biotopos buferzona jāparedz 25-30 metrus no augstvērtīgo mežu robežas kā arī starp kailcirtēm jāatstāj platāka mežaudzes josla, lai novērstu vējgāžu ietekmi uz saglabāto mežaudzi.

5.0. Meža apsaimniekošanas plāna aktualizācija

Meža apsaimniekošanas plāns ar iekšējās uzraudzības, kontroles un plānošanas rezultātiem tiek aktualizēts līdz kārtējam FSC sertifikācijas auditam.

Meža apsaimniekošanas plāns ar pielikumiem un procedūrām ir pieejams SIA “Sodra Forest Latvia” centrālajā birojā Rīgā, Mūkusalas ielā 42C. Meža apsaimniekošanas plāna un to pielikumu kopijas tiek izsniegtas pēc pamatota pieprasījuma, kurā norādīts pieprasītās informācijas pielietojuma mērķis, izskatīšanas. Pieprasījumu var nosūtīt uz e-pastu: documents.latvia@sodra.com, pa pastu (SIA Sodra Forest Latvia, Mūkusalas iela 42C, Rīga, LV-1010) vai iesniegt, personīgi ierodoties birojā.

Priekšlikumus par Meža apsaimniekošanas plānu vietējie iedzīvotāji un ieinteresētās personas var iesniegt “Sodra Forest Latvia” birojā vai arī nosūtīt uz e-pastu <mailto:documents.latvia@sodra.com>

© 2012-2024 SIA Sodra Forest Latvia. Visas tiesības aizsargātas. Šī dokumenta vai tā daļu kopēšana, modificēšana, uzglabāšana, arhivēšana un publiskošana ir kategoriski aizliegta.

Pielikums Nr. 1

Sodra Forest Latvia grupas saimnieciskās darbības aprobežojumu noteiktās teritorijas un to īpatsvars Sodra Forest Latvia grupas uzņēmumu teritorijās

Saimnieciskās darbības aprobežojums	Alfredsso n Latvia	Fragari a	Myrtillu s	Ruda	Sodr a Mežs	Zilup e Mežs	Kopā , ha:	Saimnieciskā s darbības aprobežojum u īpatsvars, %
Aizsargjoslas	9	1 290	4 388	423	924	604	7 637	6,76
Kultūras pieminekļi	0	79	840	34	95	125	1 173	1,04
Meža struktūras elements	0	0	9	0	0	0	9	0,01
Buferzonas ap mikroliegumiem		293	648	34	259	20	1 253	1,11
Mikroliegumi		43	71	16	14	1	145	0,13
Valsts noz. ĪADT	64	549	5 813	289	6 587	760	14 061	12,45
Aizsargjosla gar purviem, kas mazāka par 50 m		16	64				81	0,07
Aizsargjosla gar virszemes ūdensobjektiem, kas mazāka par 50 m	1	381	844	217	276	48	1 767	1,56
Avoksnājs		1		3	2		6	0,01
Avots		3	1	2	14		20	0,02
Grava		15	5	1	8		28	0,02
ĪADT dabas piemineklis – aizsargājams koks			2		0	2	4	0,00
Koks ar lielu ligzdu (diametrs lielāks par 50 cm)		5	9	3	2		18	0,02
Mikroieplaka			89		10	6	104	0,09
Purva sala			0				0	0,00
Ūdensteces vai ūdenstilpes paliene		0	1	6	5	1	13	0,01
Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis			3			1	4	0,00
Kopā, ha:	74	2 674	12 788	1 026	8 196	1 566	26 324	23,31
Saimnieciskās darbības aprobežojumu īpatsvars, %	13,21	16,02	19,63	18,08	50,75	18,01		

Pielikums Nr. 2

Kopējais īpaši aizsargājamo dabas teritoriju uzskaitījums “Sodra Forest Latvia” grupas īpašumos

ĪADT veidi	Alfredsson Latvia	Fragaria	Myrtillus	Ruda	Sodra Mežs	Zilupe Mežs	Kopā
Aizsargājami ainavu apvidi	22,45		2679,51		159,41	396,06	3257,43
Augšdaugava			1560,9		0,2	70,31	1631,41
Augšzeme			357,12			164,94	522,06
Ādaži					24,11		24,11
Kaučers			67,66			12,46	80,12
Veclaicene			388,11		116,1		504,21
Vecpiebalga	22,45		74,83		9,06		106,34
Vestiena			224,39		9,94	148,35	382,68
Ziemeļgauja			6,5				6,5
Aizsargājams augs			11,96				11,96
Aizs. vaskulārais-, paparžaugš			3,8				3,8
Aizsargājama sūna			8,16				8,16
Aizsargājams dzīvnieks		38,87	57,23	16,02	13,66	1,23	127,01
Aizsargājams putns		38,87	57,23	16,02	13,66	1,23	127,01
Bioloģiski nozīmīgi meža struktūras elementi		2,54	26,53		1,73	5,35	36,15
Meža struktūras elementi		2,54	26,53		1,73	5,35	36,15
Biosfēras rezervāts			8,45		5836,39	13,83	5858,67
Dabas liegumi		251,12	512,5	148,17	177,18	16,8	1105,77
Alsungas meži		5,72					5,72
Ances purvi un meži		24,66		21,04			45,7
Augstroze					12,2		12,2
Bejas mežs			12,27				12,27
Eiduku purvs			0,37				0,37
Gaiņu purvs			18,72				18,72
Gulbju un Platpirovas purvs						2,76	2,76
Kaļķupes ieleja		53,74		70,11			123,85
Klešniku purvs			32,84				32,84
Kornetti-Peļļi			9,92				9,92
Krapas gārša			3,67				3,67
Kreiču purvs			7,4				7,4
Kupravas liepu audze			3,92				3,92
Laugas purvs					1,19		1,19
Launkalne					0,82		0,82
Lielais Pelecāres purvs			58,5				58,5
Lielais un Pemmes purvs					68,31		68,31

Lubāna mitrājs			151,38			10,36	161,74
Maņģenes meži		11,62					11,62
Mugurves pļavas			1,56				1,56
Ojatu ezers						3,68	3,68
Orlovas (Ērgļu) purvs			50,79				50,79
Pāces pļavas		9,6		11,28			20,88
Pildas ezers			0,28				0,28
Plunču ezera meži		2,92					2,92
Pokratas ezers			0,32				0,32
Popes zāļu purvi		16,07					16,07
Raķupes ieleja				17,85			17,85
Sātiņu dīķi		67,56					67,56
Silabebru ezers			8,83				8,83
Sitas un Pededzes paliene			1,39				1,39
Starinas mežs			14,21				14,21
Stiklu purvi		2,71		27,89			30,6
Stompaku purvi			65,14				65,14
Užavas augštece		2,2					2,2
Ventas ieleja		8,21			7,73		15,94
Ventas un Šķerveļa ieleja		2,14					2,14
Vērenes purvi					2,01		2,01
Zaļezera purvs			2,15				2,15
Ziemeļu purvi					8,51		8,51
Ziemeupe		43,97	68,84				112,81
Zušu-Staiņu sēravoti					25,24		25,24
Zvārde					51,17		51,17
Dabas parki	40,86	265,71	433,73	118,71	327,22	47,72	1233,95
Dabas pieminekļi	0,71	19,54	8,01	17,31	9,22		54,79
Dabas rezervāti			2,7				2,7
Īpaši aizsarg. meža iecirkņi				1,44			1,44
Īpaši aizsarg. meža iecirkņi				1,44			1,44
Īpaši aizsargājami biotopi		0,76	2,19	0,25			3,2
Meža biotops		3,04					3,04
Citi meža biotopi		0,6					0,6
Ģeoloģiskie objekti		2,44					2,44
Nacionālie parki		12,27	2168,33	4,49	77,39	285,39	2547,87
Kopā	64,02	593,85	5911,14	306,39	6602,2	766,38	14243,98